

ZIEMIA

Bratkowicka

NR 49

grudzień 2023

CENA: 5 zł

CZASOPISMO SPOŁECZNO-KULTURALNE TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW ZIEMI BRATKOWICKIEJ

*Z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
życzę Państwu, aby tegoroczne święta zrodziły
w Was potrzebę miłości oraz aby duch jedności
zagościł w Waszym domu.
Pragnę życzyć Państwu wiele spokoju, wzajemnej
życzliwości, chwil roziskrzonych kółką,
śmiechem i wspomnieniami.
Niech Bożonarodzeniowa atmosfera otoczy Was
serdecznością i dobrem,
a Nowy Rok będzie czasem radości i nadziei.*

*Dawid Homa
Pełniący Funkcję Wójta Gminy Świlcza*

**BŁOGOSŁAWIONYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA**

Zbliża się czas świętowania narodzin Boga - Człowieka w ubogiej, betlejemskiej szopce, kiedy to sacrum staje się udziałem nas wszystkich. Mając w pamięci piękno tych dni, przesyłamy najserdeczniejsze, bożonarodzeniowe życzenia ciągłego doświadczania obecności i mocy Narodzonego Jezusa, który niech hojnie błogosławi wszelkim trudom i staraniami.

Niech dzielenie świątecznego czasu z innymi otwiera serca, odradza zerwane więzi oraz przywołuje ciepłe wspomnienia. Życzymy wszelkiej pomyślności, zdrowia i spokoju ducha w Nowym 2024 Roku!

Tadeusz Pachorek Wicestarosta Rzeszowski	Tomasz Wojton Przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego	Marek Sitarz Starosta Rzeszowski
--	---	--

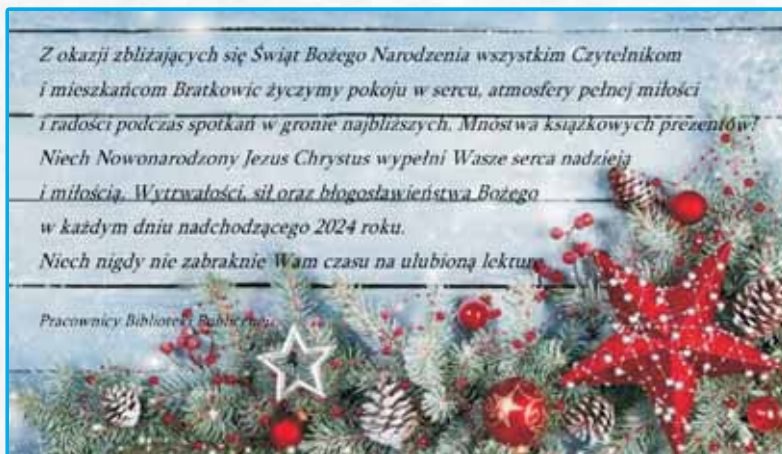
Boże Narodzenie 2024

**Z okazji nadchodzących
Świąt Bożego Narodzenia
życzymy błogosławieństwa
Bożego, odpoczynku od
codziennych trosk,
rodzinnego ciepła oraz
wszelkiej pomyślności
i sukcesów w Nowym Roku
życzy
Ochotnicza Straż Pożarna
w Bratkowicach**

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia wszystkim Czytelnikom i mieszkańcom Bratkowic życzymy pokoju w sercu, atmosfery pełnej miłości i radości podczas spotkań w gronie najbliższych. Mnóstwa książkowych prezentów! Niech Nowonarodzony Jezus Chrystus wypełni Wasze serca nadzieją i miłością. Wytrwałości, sił oraz błogosławieństwa Bożego w każdym dniu nadchodzącego 2024 roku. Niech nigdy nie zabraknie Wam czasu na ulubioną lekturę.

Pracownicy Biblioteki Publicznej

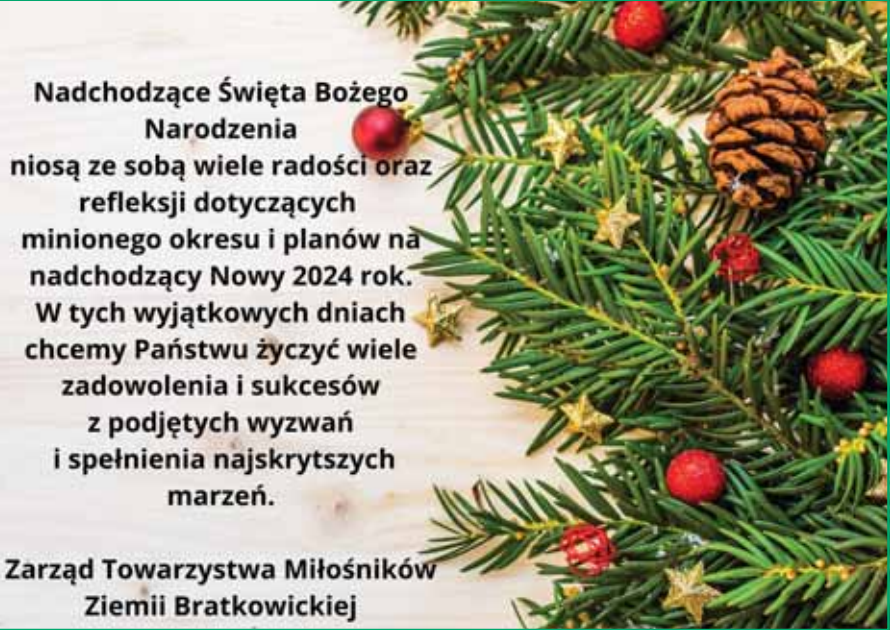

Czytelnikom i sympatykom „Ziemi Bratkowickiej” oraz całemu zespołowi redakcyjnemu składamy serdeczne życzenia radośnych, zdrowych, spokojnych i dających wytchnienie Świąt Bożego Narodzenia spędzonych w gronie najbliższych oraz samych sukcesów w nadchodzącym Nowym Roku.

Dyrektor, Pracownicy i Instruktorzy Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie

GCKSIR

**Nadchodzące Święta Bożego
Narodzenia
niosą ze sobą wiele radości oraz
refleksji dotyczących
minionego okresu i planów na
nadchodzący Nowy 2024 rok.
W tych wyjątkowych dniach
chcemy Państwu życzyć wiele
zadowolenia i sukcesów
z podjętych wyzwań
i spełnienia najskrytszych
marzeń.**

**Zarząd Towarzystwa Miłośników
Ziemii Bratkowickiej**

*Boże Narodzenie to czas wdzięczności i nadziei.
Wdzięczności za to, co nas zspokajało.
Nadziei na to, co może nas czekać.
Niech nadchodzące Święta będą dla Was
czasem najpiękniejszych podsumowań
i najważniejszych planów.
Niech zbliżający się Nowy Rok
przyniesie Wam spełnienie najskrytszych marzeń,
nie tylko zawodowych, ale również tych
prywatnych.
Dziękujemy, że jesteście z nami!*

Samorząd i Rada Gminy Świlcza

*Najserdeczniejsze życzenia
szczęśliwych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
i sukcesów w nadchodzącym
Nowym 2024 Roku*

życzy

*Ryszard Franczyk – Sołtys Bratkowic
i Rada Solecka*

**Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku
pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia.
Niech nadchodzące Święta będą dla Was niezapomnianym czasem
spędzonym bez pośpiechu, trosk i zmartwień,
aby odbyły się w spokoju i radości
wśród rodziny, przyjaciół oraz wszystkich bliskich osób.
Życzymy wszystkim, aby nadchodzący Nowy 2024 Rok
był czasem spełnionych marzeń i nadziei
oraz pasmem sukcesów w życiu osobistym i zawodowym.**

**Barbara Buda, Mieczysław Leja,
Natalia Skuba-Więctaw, Andrzej Kozdęba
członkowie Rady Gminy Świlcza z Bratkowic**

SPIS TREŚCI

Bo życie objawiło się...	4
Nuestra Navidad: Odkrywanie magicznych Świąt Bożego	
Narodzenia w Meksyku	5
Boże Narodzenie tuż, tuż...	6
Wspomnienie o Stanisławie Grędysa, kochanym Mężu, Tacie,	
Dziadku i Pradziadku	7
Pożegnanie Pana Stanisława Grędysy	8
Drogą świętości był dla nich sakrament małżeństwa i codzienne	
życie rodzinne	9
Uroczyste obchody Akcji „Burza”	10
Pożegnanie lata 2023	12
Działalność KSM Bratkowice	14
„Największym aktem miłości bliźniego jest głoszenie Dobrej	
Nowiny”	15
Jubileusz Par Małżeńskich z Gminy Świlcza	17
XV Zawody Drwali Nadleśnictwa Głogów za nami a przed nami	
„młodych jodeł zieleń święta”	19
Na nogach do Częstochowy	22
Dożynki Gminy Świlcza 2023	23
Motorem przez świat	25
Święto Niepodległości w Bratkowicach	28
Wybory parlamentarne 2023 za nami	30
Szanowni Państwo! Mieszkańcy i Sympatycy Gminy Świlcza!	31
Mieszkaniec Bratkowic komisarzem Gminy Świlcza	32
Młodzieżowa Rada Gminy przyszłością lokalnego samorządu	33
Warsztaty rękodzieła artystycznego w gminie Świlcza	34
Przyjaźń Seniorów Dziennego Domu Pomocy w Bratkowicach	36
Człowiek powinien być dobry jak chleb	38
VIII Koncert Pieśni Patriotycznych w Bratkowicach	39
Wypoczywają i pracują, śpiewają i uczują – czyli z życia Chóru	
Resonatae	41
Zespół Tańca Nowoczesnego KOLORET	44
Co się czyta i kto czyta w Polsce i w Bratkowicach	45
Warto przeczytać	47
I Warsztaty Bezpieczeństwa Pracy Pilarkami	47
Nie ma cudów, liczy się trening!	48
Odnowienie zabytkowej sikawki	49
Strażacy z Bratkowic najlepsi w gminie Świlcza	49
Impreza plenerowa „Na góralską nutę”	50
Turniej Sołectw	52
W orkiestrach dętych jest siła...	53
Pożegnanie przedszkolaków – Piknik Rodzinny 2023 r.	56
Z życia przedszkola w Bratkowicach	57
Jubileusz NSP w Bratkowicach	60
Podziękowania dla Pani Małgorzaty Trawki – nauczycielki NSP	
w Bratkowicach odchodzącej na emeryturę	63
Pedagog specjalny – nowe stanowisko w szkole	63
Mobilna wystawa PCN w Szkole Podstawowej nr 2	64
Ślubowanie i pasowanie na ucznia	64
Innowacja pedagogiczna	66
Piknik Rodzinny 2023 w NSP w Bratkowicach	67
Gminne zakończenie roku szkolnego 2022/2023	68
Półkolonia w NSP w Bratkowicach	70
Wycieczka do Warszawy	71
Bezpieczna droga do szkoły	73
Informacje z Powiatu	75
Sołeckie wieści	77
Dzikie zwierzęta pomiędzy zabudowaniami na terenie miasta	77
Kiedy wyginie pszczoła, rodzajowi ludzkiemu pozostaną już	
tylko 4 lata	77
Edukacja na rzecz środowiska	79
Promowanie zdrowego stylu życia wśród uczniów Szkoły	
Podstawowej Nr 2 w Bratkowicach	80
Witajcie Drodzy Czytelnicy!	81
Z ziołami na ty – czosnek pospolity	83
Sylwester tuż, tuż...	84
Akrobatyka naszą pasją	85
Sukcesy lekkoatletów z Bratkowic trenujących pod okiem	
Lesława Lassoty	87
Z życia „Orlika Młodszego” w Akademii Piłkarskiej Bratek	
Bratkowice	89
Wyzwania i perspektywy po rundzie jesiennej	91
Fox Boxing Club	91
Przepisy kulinarne	92
Ozdoby świąteczne	94

Bo życie objawiło się...

Życie! Ono po prostu jest! Żyje człowiek. Żyją zwierzęta i ptaki. Żyją kwiaty i drzewa. Żyją motyle i mrówki... Czym jest życie? Jak na to pytanie odpowiedzieć? Czym jest życie? I jak nie zdumiewać się życiem: łąk i lasów. Życiem zwierząt i ryb. I życiem człowieka, gdy kształtuje się w tajemnicy matczynego łona, a ma przed sobą wieczność. I jak nie zdumiewać się życiem tego niezwykłego Dziecka, które w Betlejem się urodziło... Cały świat milknie zdziwiony, gdy świętuje narodziny samego Życia.

Czym jest życie?

Dlaczego życie budzi zdumienie? Bo jest darem. Tak, życie jest darem – dlatego Maryja i Józef zdumieni stali nad swoim śpiącym Dzieckiem. Znamy biologię – ale nie znamy życia. Ono wciąż zaskakuje. Lubię wędrować po Tatrach. Szedłem kiedyś skalnymi złomami dolinki Za Mnichem – kamienna pustynia. Patrzę, wśród skał, niespodziewany kwiatusek. Uśmiechnąłem się wtedy do samego Pana Boga. Jak nie uśmiechnąć się do dziecka? Jak nie uśmiechnąć się do każdego człowieka? Jak nie uśmiechnąć się w noc Bożego Narodzenia, gdy rodzi się Życie. Życie to dar Boga. Rodzice Pana Jezusa ze zdumieniem patrzyli na swoje Dziecko. I ja patrzę ze zdumieniem na dzieci.

Dopiero z tego zdumienia rodzi się odpowiedź na pytanie czym jest życie. Jest „sakramentem” Boga w świecie. Otóż sakrament jest znakiem i narzędziem niewidzialnej łaski Boga. Czy życie nie jest takim właśnie i znakiem, i narzędziem? Jest. Jest narzędziem, bo życie rodząc się z miłości, miłość buduje. Rodzice gdy się kochają, dają życie swoim dzieciom. A one swoją obecnością zbliżają rodziców do siebie coraz bardziej. Jest znakiem, bo rządząc się prawami natury, wskazuje na niewystarczalność wszystkich naturalnych przyczyn i kieruje myśl ku Stwórcy. Życie jest tajemniczym i najcudowniejszym darem samego Boga.

Dlatego pragnę życzyć Wszystkim Czytelnikom, aby w te piękne rodzinne święta mogli autentycznie odkryć i „zasmakować” w tym najcudowniejszym daru Boga – jakim jest życie dla dobra ludzi i ku chwale Boga.

Oprac. ks. Józef Buczyński

ZIEMIA
Bratkowicka

CZASOPISMO SPOŁECZNO-KULTURALNE
„ZIEMIA BRATKOWICKA”.

WYDAWCA: Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej, Samorząd Gminy Świlcza, Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji.

REDAGUJE ZESPÓŁ.

e-mail: tmzb.bratkowice@onet.eu

OPRAC. GRAF: Dorota Wadiak

DRUK: Nasza Drukarnia, Justyna Adamiec, tel. 506 792 965.

Za treść i formę ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo segregowania nadesłanych materiałów, dokonywania skrótów i poprawek. Redakcja przypomina o właściwym wykorzystywaniu danych osobowych wg przepisów RODO (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2016/679 z dn. 27 kwietnia 2016 r.).

Zarejestrowano w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie
Wydział Cywilny. Sygn. akt I Ns Rej. Pr. 9/07.

Nuestra Navidad: Odkrywanie magicznych Świąt Bożego Narodzenia w Meksyku

W Meksyku zbliżający się okres Bożego Narodzenia tworzy emocjonalne połączenie z naszym odwiecznym dziedzictwem kulturowym przepełnionym wiarą i tradycją bożonarodzeniową. To czas pełnych szczęścia uroczystości i ciepła, łączących duchową głębię z naszym bogatym dziedzictwem, gdzie smaki opowiadają historie minionych pokoleń. Dołącz do mnie w szczerym przeglądzie poruszających serce tradycji, które rozjaśniają meksykańskie domy. W tym artykule zagłębimy się w cenione zwyczaje i będziemy delektować się kulinarnymi rozkoszami, które rezonują z samą istotą wiary, jedności i głębokiego oczekiwania na powitanie narodzin Jezusa Chrystusa. To wyjątkowy moment, należący do nas, gdzie pulsuje energia meksykańskiego ducha, a dla ludzi uczestniczących w nim, ma to niezmiernie istotne znaczenie.

La Corona de Adviento, czyli wieniec adwentowy

Rodziny w Meksyku często zbierają się wokół wieńca adwentowego, zapalając świecę każdego niedzielnego wieczoru przed Bożym Narodzeniem, w towarzystwie modlitw i refleksji. Barwna mieszanka meksykańskich tradycji i rytuałów katolickich tworzy unikalne i serdeczne świętowanie, rozwijając poczucie jedności i duchowego przygotowania podczas okresu Adwentu.

Posadas: Rozświetlając noc światłem i pieśniami

Posadas to tradycja przypominająca pielgrzymkę Maryi i Józefa do Betlejem w poszukiwaniu schronienia przed rodzinami Jezusa. Są to pełne życia procesje, rozpoczynające nasze świąteczne obchody. Gdy zbieramy się razem w modlitwie, śpiewie i rekonstrukcji, powietrze jest nasycone oczekiwaniem i jednością. Procesja po oświetlonych ulicach, śpiew kolęd i cieszenie się świąteczną atmosferą, przypomina nam, że światło i ciepło można znaleźć nawet w najciemniejszych chwilach. Procesja posadas jest często radosną i kolorową paradą, w której uczestniczą dzieci i dorośli. Pielgrzymi śpiewają tradycyjne pieśni posadas. W czasie procesji pielgrzymi pukają do drzwi różnych domów, prosząc o schronienie. Gospodarze odpowiadają, że nie ma miejsca, ale w końcu otwierają drzwi i przyjmują pielgrzymów. Po zakończeniu procesji pielgrzymi i gospodarze uczestniczą w radosnym spotkaniu, w którym serwowane są tradycyjne meksykańskie potrawy i napoje. Do najpopularniejszych potraw należą ponche (kompot z owoców – gujawy, tejocotes i tamarindos), buñuelos (słodkie naleśniki) i romeritos (zupa z krewetek i suszonych papryczek).

Nochebuena: Wigilia – Uczta dla Duszy

Nochebuena, uczta wigilijna, to zmysłowe święto, które urzeka duszę. Kuchnia jest centrum aktywności, gdy aromaty tamales i bacalao unoszą się w powietrzu. Tamales, gotowane na parze wiązki masy wypełnione mięsem, chili i innymi pysznymi składnikami, są dziełem miłości. Każda rodzina ma swoje własne cenne przepisy, przekazywane z pokolenia na pokolenie, dzięki czemu każdy tamal ma smak tradycji. Ba-

calao, solony dorsz przekształcony w bogaty i aromatyczny gulasz, to kolejna gwiazda stołu Nochebuena. Danie to odzwierciedla historyczny wpływ hiszpańskich tradycji kulinarnych w Meksyku, łącząc rodzime składniki z importowanymi smakami. Jest to przypomnienie naszej złożonej i różnorodnej kultury.

Nacimiento: Tworzenie szopki z miłością

Ustawianie Nacimiento, szopki bożonarodzeniowej, jest cenioną tradycją, która wnosi artystyczną ekspresję do naszych domów. Rodziny starannie układają figurki, z których każda ma znaczenie w narodzinach Jezusa. Jest to wizualna reprezentacja naszej wiary i świadectwo znaczenia rodziny i społeczności w okresie świątecznym.

La Misa de Gallo: Pasterka, Duchowa Podróż

Uczestnictwo w La Misa de Gallo, Mszy Świętej o Północy, jest głębokim doświadczeniem, które pogłębia duchową więź w tym okresie. Powietrze jest rześkie z oczekiwania, gdy rodziny gromadzą się w kościołach, a migoczące świece rzucają ciepły blask. Kolędy i modlitwy tworzą poczucie jedności, przybliżając nas do serca Bożego Narodzenia.

Día de los Santos Inocentes: Dodając śmiech do całosci

Zbliżając się do końca sezonu świątecznego, Día de los Santos Inocentes dodaje zabawny akcent do uroczystości. Podobnie jak w prima aprilis, niewinne psikusy i żarty wprowadzają śmiech i lekkość do naszych uroczystości, przypominając nam, abyśmy nie brali życia zbyt poważnie.

Día de Reyes, Święto Trzech Króli

Obchodzone 6 stycznia Día de Reyes, czyli Święto Trzech Króli, dodaje dodatkową warstwę radości. Rodziny zbierają się na specjalny posiłek, który obejmuje tradycyjny wypiek zwany Rosca de Reyes. Ten słodki chleb, ozdobiony kandyzowanymi owocami i ukrytą figurką przedstawiającą Dzieciątka Jezus, sprawia, że stół jadalny zamienia się w festiwalową scenę. Oczekiwanie na znalezienie figurki dodaje element niespodzianki, uczyniając świętowanie pamiętym dla wszystkich.

Podsumowując, Boże Narodzenie w Meksyku to magiczne połączenie ukochanych tradycji i rozkoszy kulinarnych. Od pełnych życia Posadas, po duchową ucztę Nochebuena, każdy element odzwierciedla serce i duszę naszej kultury. Jako Meksykanka, te tradycje nie są tylko częścią mojej tożsamości kulturowej – są to elementy, które mnie łączą z moimi korzeniami, moją rodziną i istotą tego, co oznacza świętować Boże Narodzenie w Meksyku.

Najważniejsze w tej całej tradycji jest oczekiwanie na naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa. Miłość, którą dzielimy, chwile, które tworzymy, i więzi, które umacniamy, sprawiają, że ten czas jest naprawdę wyjątkowy – czas, gdy nasze serca jednoczą się w duchu wiary, miłości i ciepła rodzin.

Boże Narodzenie tuż tuż...

Boże Narodzenie tuż tuż, dlatego Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej oraz Biblioteka Publiczna w Bratkowicach zorganizowały wspólnie kolejne warsztaty dla mieszkanki naszej miejscowości. Panie wykonały choinki z siana z użyciem ekologicznych ozdób. Do pracy posłużyły: siano, suszone plastry pomarańczy, laski cynamonu, anyż. Jak zwykle był ten sam materiał, ale każda choinka wyszła inna. Gdyby wszystkie były takie same, nikt nie uwierzyłby, że zostały wykonane przez nasze uczestniczki, lecz kupione. Czas na warsztatach to nie tylko praca

nad choinkami, to też czas na wspólne rozmowy, wymiana przepisów, dzielenie się między sobą dobrymi radami. To takie nieformalne zajęcia wsparcia.

Widząc jak dużo Pań przychodzi na takie warsztaty wiemy, że organizacja ich jest potrzebna w naszej miejscowości. Bardzo dziękujemy pani Wandzie Dziezdzic oraz Sabinie i Karolinie z Biblioteki Publicznej w Bratkowicach, za pomoc w organizacji tych warsztatów. Wszystkim Paniom uczestniczącym w spotkaniu dziękujemy za udział.

Katarzyna Wdowik
Prezes TMZB

Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji
w Świlczy z siedzibą w Trzcianie
zaprasza na

KONCERT

Unplugged Christmas vol. 3

7 stycznia 2024 roku
godz. 17.00
sala widowiskowa GCKSiR w Trzcianie

w repertuarze
najpiękniejsze piosenki świąteczne polsko- i anglojęzyczne
w wersjach akustycznych
w wykonaniu
Wokalistów
Studia Wokalnego GCKSiR

GCKSiR
W ŚWILCZY Z SIEDZIBĄ W TRZCIANIE

STUDIO WOKALNE
GCKSiR

Wspomnienie o Stanisławie Grędysa, kochanym Mężu, Tacie, Dziadku i Pradziadku

Tato urodził się 14.11.1948 r w Bratkowicach nr domu 351. Dorastał wśród pięciorga rodzeństwa. Swoją edukację rozpoczął w szkole podstawowej nr 1 w Bratkowicach w latach 1955-1962. Swoje młodzieńcze lata w swoich opowieściach wspominał jako wspaniały okres dorastania, poznawania pierwszych przyjaciół i życiowej miłości, którą była nasza Mama. Jego młodzieńcze lata przypadły na okres powojenny, kiedy to panowały zupełnie inne czasy i warunki życia w stosunku do warunków, które mamy obecnie. Często wspominał w swoich opowieściach o odrabianiu lekcji przy lampie naftowej, gdyż nie było prądu, gazu, telefonów, kanalizacji, wodociągów, nie kursowały autobusy. Ponad 70% domów w Bratkowicach było pokryte strzechą. Łączenie nauki z pomaganiem w gospodarstwie rodzicom, gdzie wszystkie prace wykonywało się ręcznie nie było łatwym zadaniem, jednak okres ten Tato wspominał z sentymentem. Jego historie z tamtych lat o pierwszych zawiązanych przyjaźniach, organizowanych zabawach, przygodach z dzieciństwa opowiadane były przy wielu rodzinnych spotkaniach. Miał ogromny szacunek do swoich rodziców, teściów, rodziny. Zawsze żył i angażował się w sprawy związane z domem rodzinnym nawet po przeprowadzeniu się do Rzeszowa. Często zabierał nas i angażował w prace na gospodarstwie, co również z perspektywy czasu wspomniemy jako piękne lata młodzieńcze. Razem z naszymi kuzynami spędzaliśmy okres wakacyjny w Bratkowicach na sianokosach, żniwach i wykopkach. Dla nas była to świetna szkoła życia, gdzie swój czas wolny od szkoły przeznaczaliśmy na pracę połączoną z zabawą jak również poznając trudy fizycznej pracy. Tradycją rodzinną było spotkanie się i odwiedzanie na każde święta w domach rodzinnych Taty i Mamy w Bratkowicach. Tradycja ta trwa do dziś, gdzie na wszystkie święta spotykamy się ze swoimi rodzinami i kuzynami.

Tato był bardzo pracowitym zaangażowanym człowiekiem. Zarówno w pracy zawodowej jak również w sprawach związanych z rodziną zawsze poświęcał się na sto procent. Prowadząc swoją firmę budowlaną był szanowanym fachow-

cem polecanym kolejnym inwestorom. W swojej historii zawodowej, o której często nam opowiadał, nabywał doświadczenia w dużych przedsięwzięciach jak budowa zapory w Solinie oraz zapory w Rzeszowie. Budował i projektował wiele domów jednorodzinnych, prowadził remonty i nadzór w wielu placówkach jak szpitale czy szkoły. Przy tym zawsze człowiek, pracownik był dla niego bardzo ważny. Zawsze dbał o komfort pracy, warunki socjalne na każdej budowie, chociaż nieraz zaczynał nową budowę gdzie w okolicy nie było żadnych zabudowań tzw. szczerze pola. Z każdym z pracowników miał doskonały kontakt. Oni zaś, obdarzali go pełnym szacunkiem i zaufaniem. Nie raz przychodzili z prywatnymi sprawami prosząc o poradę lub pomoc której nigdy nie odmawiał.

Jego pasją było dzielenie się zdobytą wiedzą, stąd pomimo prowadzenia tak wymagającej działalności podjął się bycia pedagogiem w Technikum Budowlanym w Rzeszowie. Kontakt z młodzieżą i możliwość przekazania wiedzy zarówno teoretycznej jak i praktycznej był dla niego rodzajem misji. Jego wychowankowie dzisiaj prowadzą duże firmy budowlane i wspominają Go jako „wspaniałego dobrego człowieka, znakomitego nauczyciela”. Przez szereg lat obserwowaliśmy, jak utrzymywał wspaniały kontakt nie tylko z uczniami ale także z całym gronem pedagogicznym.

Pomimo czasu jaki poświęcał swojej pracy zawodowej miał zawsze czas dla nas – na wychowanie czterech synów. Dzisiaj mając swoje rodziny staramy się Go naśladować w znalezieniu równowagi pomiędzy pracą zawodową a rodziną. Pracowitość Taty i Mamy została przekazana nam i następnym pokoleniom, za co my jak i nasze dzieci są im ogromnie wdzięczne. Oprócz prac, w które nas angażowali znaleźli czas, aby nas wykształcić. Często opowiadał o swoim Tacie (naszym dziadku) jak bardzo ważną rzeczą było wykształcenie w jego rodzinnym domu. Wspominał słowa Dziadzia, że był gotowy sprzedać wszystko, jeżeli byłaby taka konieczność aby wykształcić swoje dzieci. Nasz Tato nosił te słowa głęboko w sercu. Pamiętamy, jak to było dla niego ważne

choć nieraz wracał z budowy, działki, gospodarstwa w Bratkowicach późną porą zmęczony, pytał nas o zeszyty i niejednokrotnie siedział z nami przy nauce tak, abyśmy byli przygotowani do lekcji na kolejny dzień. Dla Taty pomimo ogromu obowiązków bardzo ważną była Wiara w Boga w której nas wychowywali razem z Mamą. Zawsze powtarzał, że „Jeżeli Bóg w życiu jest na pierwszym miejscu, wszystko znajdzie się na właściwym miejscu”. Pragniemy podziękować Tacie i Mamie, że przekazali ją nam nie tylko w teorii ale i praktyce. Patrząc na Rodziców jak żyli „Bogiem”, jak codzienna modlitwa była dla nich ważna i jak potrafili do niej nas zapraszać, żebyśmy wspólnie razem ukłękneli, to było i zostało w nas do dzisiaj. Z podziwem patrzymy na szerokie grono przyjaciół przez nich poznanych. Ich dar jednania sobie ludzi wartościowych zaowocował gronem przyjaciół na całe ichniejsze życie. Z naszej perspektywy obserwowaliśmy jak przez szereg lat otaczali się ludźmi, których śmiało możemy nazwać drugą rodziną. Tato zawsze dbał o relacje ze swoimi przyjaciółmi i rodziną. Był inicjatorem wielu spotkań okolicznościowych, o których zawsze pamiętał, organizował i motywował ludzi z najdalszych regionów, aby uczestniczyli w tych spotkaniach. Ze względu na mijający czas spotkania te dla wielu uczestników stawały się coraz większym wyzwaniem, jednak pomimo tego zaangażowanie Taty udzielało się wszystkim

i chętnie w nich uczestniczyli w przyjacielskiej atmosferze.

Jako małżeństwo wstąpili do Domo-
wego Kościoła, w którym byli blisko 40
lat. Przez co ich wiara z roku na rok coraz
mocniej się rozwijała co przenosiło się
na całą naszą rodzinę. Zabierali nas na
różnego rodzaju rekolekcje i wspólne
wyjazdy, za co jesteśmy ogromnie im
wdzięczni, ponieważ ta Wiara mocno
zakorzeniła się w nas od najmłodszych
lat i próbujemy ją przekazywać naszym
dzieciom.

Tato miał wiele pasji, którymi inte-
resował się w ciągu swojego życia. Gra
na akordeonie, klawirze czy saksofonie
towarzystwo mu do ostatnich lat. Zawsze
interesował się muzyką, tańcem
i śpiewem. Zawsze motywował nas i swo-
ich wnuków do śpiewu i grania na in-
strumentach. Uczestniczył i organizo-
wał spotkania ze śpiewem, czy to kolęd
z okazji świąt, pieśni patriotycznych
z okazji dnia niepodległości oraz wielu
innych okazji do wspólnego śpiewu
i muzykowania. Przy wielu okazjach
świętecznych grywał nam na klawirze
czy saksofonie, marzył abyśmy stworzy-

li zespół angażując wszystkich członków
rodziny od najmłodszych lat... i stworzy-
liśmy, a on był naszym dyrygentem i spo-
iwem. Często wraz z naszą Mamą i gro-
nem przyjaciół jeździli na koncerty.
Swoją pasją do motoryzacji stworzył
własną kolekcję zabytkowych motorów,
które pamiętał i użytkował w latach
młodości takich jak SHL, WSK i JAWA.
Chcemy tą pasję kontynuować i rozwi-
jać angażując w nią nasze dzieci.

Dzisiaj, choć my i nasze dzieci jeste-
śmy pogrążeni w ogromnym bólu i tęsk-
nocie za Tatusiem i Mamusią, jesteśmy
dumni, że mieliśmy tak wspaniałych
Rodziców, którzy tak wiele dobrych
wartości nam przekazali będąc dla nas
najlepszym przykładem. Mimo, iż wie-
rzymy, że odszedł na prawdziwie zasłu-
żony odpoczynek i jest teraz szczęśliwy
razem z naszą Mamusią, to zwyczajnie
po ludzku cierpimy, że nie ma go już
z nami. Pamięć o Tacie i Mamie zawsze
pozostanie w naszych sercach, ich sło-
wa i historie które nam przekazali będą
nas prowadzić przez całe życie. Zawsze
będą dla nas wzorem jak żyć, postępować,
jakimi ludźmi się otaczać, jak waż-

ne jest zaangażowanie zarówno w rodzi-
nę jak i pracę, jak wspaniałe rzeczy moż-
na osiągnąć angażując się w różnego ro-
dzaju inicjatywy.

Żyjemy w wierze, że kiedyś spotka-
my się razem w wieczności, gdzie czas
nie będzie miał już znaczenia. Odpoczy-
waj w pokoju Kochany Tatusiu – do zo-
baczenia.

**Synowie z rodzinami
Tomasz, Piotr, Paweł i Jacek**

Tylko tyle

Jedna chwila – tylko tyle,
By skaleczyć kogoś słowem,
Żeby zdeptać koniczynę,
By zawrócić komuś głowę.

Żeby znowu zacząć walczyć,
Aby prawdzie w oczy spojrzeć,
Jedna chwila – to wystarczy
Żeby zmądrzeć, żeby dojrzeć.

Michał Matejczuk

Pożegnanie Pana Stanisława Grędysy

Drogi śp. Stanisławie, tak niespodziewanie i zbyt wcze-
śnie odszedłeś od nas, pozostawiając nas w głębokim bólu
i żalu. Nam, twoim koleżankom, kolegom, przyjaciółom
z TMZB trudno jest pogodzić się z myślą, że już nigdy
nie będziemy mogli się spotkać z Tobą. Przedyskutować
wiele ważnych spraw dla naszego stowarzyszenia i Twoich
umiłowanych Bratkowic. Że już nigdy nie będziemy mogli
cię prosić o radę, pomoc, której nigdy nam nie odmawiałeś.

Śp. Stanisławie dziś się żegnamy, a przecież jeszcze
nie tak dawno dzwoniłeś i pytałeś, co słyhać w TMZB,
wspólnie snuliśmy plany na przyszłość. Ciężko jest
nam się rozstać z tak wspaniałym człowiekiem,
kolegą, przyjacielem, osobą wielkiej kultury
osobistej, erudycji i spokoju.

Stanisławie dawałeś nam przykład jak kochać Boga,
Ojczyznę – Ojczyznę tą dużą zwaną Polska, jak i
tą małą, w której żyjemy na co dzień, której na imię
Bratkowice-Rzeszów.

Stanisławie dziękujemy Ci za Twoją wieloletnią
owocną działalność w TMZB. Dziękujemy za
napisanie wielu artykułów do naszej gazety,
za pomoc w redagowaniu jej. Drogi Stanisławie,
to dzięki Twojej pomocy, determinacji i uporowi
TMZB wydało książkę naszego rodaka – Płk.
Stanisława Przywary „Ocalić od Zapomnienia”.

W Bratkowicach nie mieszkałeś od kilkadziesiąt
lat, ale Twoje umiłowanie Bratkowice zawsze
były Ci bliskie sercu, bo tutaj spędziłeś
dziecięce i młodzieńcze lata. W Bratkowicach
mieszka jeden z Twoich synów, brat, bliska
rodzina. W Bratkowicach poznałeś i pokochałeś
swoją żonę Danusię,

z którą przeżyłeś ponad 50 lat w małżeństwie,
a o którym to małżeństwie i waszej miłości z
tak wielkim wzruszeniem i czułością mówiła
na pogrzebie żony Danusi wasza wnuczka
Marta, a dzisiaj wnuczka Ania.

Stanisławie, zwracam się do Ciebie jakbyś
nas słyszał i widział, bo wierzymy, że nas
słyszysz i widzisz i cieszysz się z ogromu
ludzi, którzy przyszli się pożegnać.

Stanisławie dziękujemy Ci, że wspólnie z
żoną nauczyłeś swoich synów miłości do Boga,
bliźniego i Ojczyzny. Dziękujemy Wam, że
przekazałeś swoim synom dar dzielenia się
dobrami duchowymi i materialnymi z innymi
ludźmi. TMZB, OSP, mieszkańcy Bratkowic
doznają tego dobra na co dzień od jednego z
Twoich synów Piotra.

Na Waszym rodzinnym nagrobku można
przeczytać sentencje słów św. Jana Bosko
„W chwili śmierci zbieramy to co zasialiśmy
w czasie życia”. Parafrazując słowa świętego
można powiedzieć drogi Stanisławie, że
zbiór Twój jest wielki, bo zasiałeś wiele
dobra w swoim życiu.

Śp. Stanisławie nasz drogi przyjacielu,
spoczywaj w pokoju, niech Ci ziemia lekka
będzie. Pamięć o Twoich dobrych uczynkach
na zawsze pozostanie w naszej pamięci.
Synowi Tomaszowi, Pawłowi, Jackowi,
Piotrowi, Synowym, Siostrze, Bratu,
wnukom, prawnukom, najbliższej rodzinie
i wszystkim tym, którym śp. Stanisław był
bliski, w imieniu TMZB, mieszkańców
Bratkowic składam najszczerze kondolencje.

Tadeusz Bednarz – TMZB

Drogą świętości był dla nich sakrament małżeństwa i codzienne życie rodzinne

W ostatnim czasie coraz bardziej odkrywamy małżeński i rodzinny wymiar powołania do powszechnej świętości. Przykładem jest błogosławiona Rodzina Ulmów, która pokazuje, że świętość osiąga się wspólnie.

Papież Franciszek mówił o tym na audiencji dla uczestników międzynarodowego kongresu nt. „Wspólnotowego wymiaru świętości” w dniu 16 listopada obecnego roku. Ojciec Święty podkreślił, że każda świętość ma wymiar wspólnotowy. Ponieważ nawet jeśli Bóg powołuje jednostki, to zawsze dla dobra wspólnego. Wskazał na trzy wymiary świętości: jednoczący, rodzinny i związany z męczeństwem. Mówiąc o rodzinnej świętości podkreślił, że jest ona nie tylko zwykłym dodawaniem, ale przede wszystkim pomnażaniem darów, które każdy w rodzinie otrzymał. Jako przykład tego wskazał beatyfikację małżonków Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich siedmiorga dzieci, wszystkich męczenników. „Oni również przypominają nam, że uświęcenie jest drogą wspólnotową, którą należy podejmować razem, a nie w pojedynkę. Zawsze trzeba nią iść ze wspólnotą” – mówił Franciszek.

Beatyfikacja rodziny Ulmów Wiktorii i Józefa oraz ich siedmiorga dzieci odbyła się 10 września br. w Markowej. Zostali oni zamordowani 24 marca 1944 r. przez Niemców za ratowanie Żydów. Po raz pierwszy w historii Kościoła wśród wyniesionych na ołtarze było nienarodzone dziecko.

We wsi Markowa pod Łańcutem 24 III 1944 r. zamordowali ośmiu Żydów oraz ukrywającą ich rodzinę Ulmów (9 osób): Wiktorię (ur. 10 XII 1912 r.) i Józefa (ur. 2 III 1900 r.) wyprowadzono przed dom i zastrzelono na oczach szóstki małych dzieci. Strzałami z pistoletu zamordowali także ich dzieci: ośmioletnią Stasię (ur. 18 VII 1936 r.), Basię (ur. 6 X 1937 r.), Władzia (ur. 5 XII 1938 r.), Franusia (ur. 3 IV 1940 r.), Antosia (ur. 6 VI 1941 r.), półtoraroczną Marysię (ur. 16 IX 1942 r.) i ich nienarodzone dziecko. Kiedy było już po mordzie, Niemcy urządzili popijawę i zrabowali cały majątek rodziny.

Ulmowie byli skromnymi katolikami. Józef urodził się 2 III 1900 r., był rolnikiem, pasjonował się fotografią, sa-

downictwem, pszczelarstwem, hodowlą jedwabników. Ciekawy świata chłonał wiedzę z książek i prenumerowanych gazet. Wśród książek w jego biblioteczkę było Pismo Święte, które czytał. Był typem społecznika, angażował się w działalność katolicką, spółdzielczą, w ruch ludowy. Był zdolny, pomysłowy, inteligentny, uczynny, pracowity, życzliwy dla innych ludzi.

Wiktorii z d. Niemczak zaś urodziła się 10 XII 1912 r. Udzielała się jako aktorka w amatorskim zespole teatralnym. Była skromna, cicha, pracowita, zaradna. Pobrali się 7 lipca 1935 roku. Oboje ciężko pracowali, by dobrze wychować swoje potomstwo. Wychowywali je mądrze w duchu wiary i miłości, ucząc je pracy i szacunku dla bliźnich. Mieli wiele planów na przyszłość, m.in. przeprowadzki na Wołyń. Kiedy wybuchła wojna, wiedząc o grożącym niebez-

ła 17 ofiar wrzucono do dwóch dołów wykopanych na podwórku.

W 1995 r. Józef i Wiktorii Ulmowie pośmiertnie otrzymali tytuł Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, zaś w 2010 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył ich pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

17 grudnia 2022 r. papież Franciszek oficjalnie uznał, że Ulmowie są męczennikami. Ich beatyfikacja potwierdziła, że taka postawa, o motywach głęboko religijnych, jest godna najwyższego szacunku.

Celem procesów beatyfikacyjnych jest poznanie prawdy o życiu kandydatów na ołtarze. I ta piękna perspektywa dzień po dniu, tydzień po tygodniu, miesiąc po miesiącu pomagała odkrywać drogę, która zaprowadziła rodzinę Ulmów ku szczytowi świętości.

Jaka była ta droga?

– To droga codzienności. To była przestrzeń, w której do tej świętości dzień po dniu dorastali. Przez wzajemną miłość małżeńską, miłość do dzieci, otwarcie na bliźnich.

Przez wierność Ewangelii w codzienności. Poprzez życie duchowością małżeńską i pielęgnowanie pięknej atmosfery chrześcijańskiej rodziny. Wszystko było oparte na żywej obecności Pana Boga w ich codziennym życiu.

I to potem znalazło ukoronowanie w tej decyzji o przyjęciu Żydów i zostało dopełnione męczeńską śmiercią, która dzisiaj zaprasza nas do refleksji i stawia pytania o sprawy najważniejsze.

Każdy święty jest dowodem na istnienie Pana Boga. Wnosi spokój, prostotę, radość. Jest drogą Boga do świata.

(ks. Jan Twardowski)

Oprac. ks. Tadeusz Kawalec

pieczeństwie, nie zawahali się udzielić pomocy Żydom. Józef pomagał trzem Żydówkom ukrywającym się w lesie. Jednak Niemcy odnaleźli kryjówkę i zabili kobiety. Około 1942 roku znajomi Żydzi z Markowej i Łańcuta zjawili się w domu Ulmów, prosząc o pomoc. Samarytanie z Markowej nie odmówili – pomimo biedy i ciągłego zagrożenia życia Ulmowie przez ponad 1,5 roku ukrywali na strychu swojego małego domku ośmioro Żydów. Rankiem 24 marca 1944 r. egzekucja zaczęła się od zamordowania Żydów; później rozstrzelano Józefa i brzemienią Wiktorię, a po naradzie wszystkie dzieci. Cia-

Uroczyste obchody Akcji „Burza”

Akcja „Burza” była operacją wojskową zorganizowaną i podjętą przez oddziały Armii Krajowej przeciwko wojskom niemieckim. Trwała od 4 stycznia 1944 r., kiedy Armia Czerwona przekroczyła na Wołyniu ustaloną w traktacie ryskim granicę polsko-radziecką, do stycznia 1945 r. Rozkaz do jej rozpoczęcia wydał w listopadzie 1943 r. komendant główny Armii Krajowej gen. Tadeusz Komorowski. Akcja „Burza”, na terenie Bratkowic i okolicznych miejscowości trwała 8 dni (od 26 lipca do 2 sierpnia 1944 r.). Tylko z Bratkowic zginęło 13. partyzantów – żołnierzy Armii Krajowej, w tym 9. z nich zostało bestialsko zamordowanych przez Niemców 27 lipca 1944 r. Ich ciała spoczy-

wają w zbiorowej mogile na bratkowickim cmentarzu parafialnym. Ponadto mieszkańcy Bratkowic dla uczczenia ich pamięci, wzniesli trzy pomniki (obeliski): na obrzeżach sąsiedniej Trzciany w miejscu kaźni, w centrum wsi obok Domu Strażaka oraz w parku podworskim, gdzie tuż obok posadzono pamiątkowe dęby dla upamiętnienia bohaterских żołnierzy AK z Bratkowic.

Aby upamiętnić i oddać cześć poległym w walce o naszą wolność, co roku organizowane są w naszej miejscowości uroczyste obchody „Akcji Burza”. W tym roku obchodzono 79 rocznicę akcji „Burza”, która odbyła się 30 lipca. Obchody rozpoczęły się koncertem Wojskowej Orkiestry z Rzeszowa, któ-

Na uroczystościach były obecne Władze Gminy na czele z Panem Wójtem, Władze Powiatu Rzeszowskiego, przedstawiciele Szkół i organizacji społecznych działających na terenie Bartkowic.

Uroczystość została przygotowana i zorganizowana przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Na jej wniosek została zaproszona też Orkiestra Wojskowa z Rzeszowa.

**Oprac.
Katarzyna Wdowik
– prezes TMZB**

ra w 30 minutowym repertuarze zaprezentowała wojskowe pieśni patriotyczne. Mszę Świętą poprowadził ksiądz Proboszcz Józef Książek, który też wygłosił piękną homilię nawiązującą do tych wydarzeń. Kościół był przystrojony w kwiaty biało-czerwone, zostały wystawione sztandary, nadały one uroczysty i podniosły charakter naszej świątyni. Czuło się też ducha patriotyzmu wśród uczestników uroczystości.

Po mszy świętej w procesji poprowadzonej przez Wojskową Orkiestrę udaliśmy się pod pomnik poległych żołnierzy, który znajduje się obok Remizy OSP. Tam odbyła się druga część obchodów. Zostały złożone wiązanki okolicznościowe, modlono się za poległych i wspólnie odśpiewano hymn państwowy. Orkiestra Wojskowa odegrała też Pieśń Reprezentacyjną Wojska Polskiego.

Fot. Andrzej Bednarz

Pożegnanie lata 2023

W dniu 3.09.2023 r. w Bratkowicach odbył się nasz kolejny Piknik Rodzinny pod hasłem przewodnim „Pożegnanie Lata”. Piknik prowadził znany i lubiany, komentator i konferansjer Marek Grzesik. Mimo zapowiadanych opadów deszczu rozpoczęliśmy planowo o godz. 14:00. Chyba to już będzie taka nasza mała tradycja, że zaczynamy w deszczu. Pierwsza część Pikniku odbyła się na scenie, gdzie jako pierwsi wystąpili nasi Seniorzy z Dziennego Domu Pomocy w Bratkowicach i to oni swoją energią, którą włożyli w wykonanie utworów przegonili chmury, które zbierały się nad stadionem. Potem było tylko lepiej, gru-

deszczu, które przeszły przez Bratkowice nie przeszkodziło nam to w zrealizowaniu wcześniej zaplanowanego planu. Na terenie stadionu ustawione zostały atrakcje dla dzieci w postaci dmuchańców. Dodatkowo bezpłatne atrakcje przygotowane dla dzieci, to malowanie twarzy oraz robienie tatuaży i plecione kolorowe warkoczyki. Było stoisko edukacyjne Biblioteki z Bratkowic oraz stoisko DDP w Bratkowicach z pracami seniorów. Ponadto funkcjonował ogródek piwny, działała również gastronomia w postaci grillowanej kiełbaski i karkówki, stoisko ze słodkościami KSM-u, stoisko z gastronomią KGW w Bratko-

wie wojskowym wystawionym przez Wojskowe Centrum Rekrutacji w Rzeszowie mogliśmy zagłębić się w temat rekrutacji do służby wojskowej oraz o samej służbie wojskowej. Było też stoisko ZUS, gdzie można było uzyskać informacje na temat składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, funduszu pracy. Panie z cierpliwością odpowiadały na każde pytania. Nowymi stoiskami, które zaprezentowały się na pikniku było stoisko ekologiczno-edukacyjne Metkom, gdzie mogliśmy zasięgnąć informacji o ekologii, recyklingu i metalach kolorowych, oraz stoisko Sunector, na którym mogliśmy dowiedzieć się o nowych źródłach energii, pompach ciepła i fotowoltaice. Około godz. 19 zakończyliśmy piknik losowaniem na-

py kolorowo ubranych tancerzy i tancerki z zespołu Koloret wykonujący swoje popisowe tańce, wokaliści Studia Wokalnego i chór męski z Bratkowic Resonantae, to była niesamowita energia, która musiała zadziałać, aby zaświeciło słońce. Na scenie wystąpiło Studio Boks Fox, pokazując walki kontrolowane w wykonaniu członków klubu. Była moc i to jaka.

Na boisku sportowym zostały rozegrane również mecze przez dzieci z Akademii Piłkarskiej Bratek: Grupy Orlik Młodszy oraz Grupy Młodzik. Były również zawody sportowe dla dzieci i dorosłych prowadzone przez Klub Lekkoatletyczny Gukla, KSM Bratkowice oraz biegi z Sabiną Ziębą. Odbyło się też przeciąganie liny zorganizowane przez siłownię Fox Gym. Nie zabrakło również mini zawodów strażackich dla dzieci zorganizowanych przez strażaków z OSP w Bratkowicach oraz pokaz ratownictwa medycznego i pożarniczego przygotowany przez druhów z OSP. Mimo przelotnych opadów

wicach, oraz kiermasz z zabawkami. Nadleśnictwo Głogów Małopolski zaprezentowało swoje stanowisko promocyjne i edukacyjne o lasach, gdzie można było m.in. wziąć udział w konkursach z wiedzy o naszym lesie. W nami-

gród wśród uczestników pikniku. Na zakończenie pikniku odbył się koncert zespołu Greso, który na długo zostanie w pamięci wszystkich uczestników wydarzenia. Nad wszystkim czuwała wynajęta Firma Ochroniarska, która zadba-

6. PPIH RESTOL Sp. z o. o.
7. Drukarnia „Nasza Drukarnia”
8. Małgorzata i Adam Bednarz
9. Ubezpieczenia Małgorzata Homa
10. Mycie Paneli Fotowoltaicznych Krzysztof Bułatek
11. Mobilny salon kosmetyczny Ewelina Leniart
12. Hotel i Restauracja Zacisze
13. Hurtownia zabawek Misiek
14. Centrum Dystrybucji Kosmetyków Sonia Rzeszów
15. Uprawa Grzybów „Grzyb-Mix” Daniel Przywara
16. Marta i Bogdan Wójcik
17. Sklep Wielobranżowy Maria Pokrywa
18. Pracownia Fryzjerska Paulina Basara

ła o bezpieczeństwo i porządek w czasie trwania pikniku.

Dziękuję wszystkim tym, którzy w sposób materialny lub finansowy wsparli nasz piknik.

Mogliśmy za to kupić nagrody i przekazać je grupom, które organizowały zawody i zabawy dla dzieci, młodzieży i dorosłych w czasie trwania pikniku. Dziękujemy Firmie Restol za ufundowanie nagrody głównej – stolika kawowego.

wanie nagrody głównej – stolika kawowego.

Dziękuję sponsorom pikniku:

1. Starostwo Powiatowe w Rzeszowie
2. Urząd Gminy Świlcza
3. Tomasz Wojton Przewodniczący Rady Powiatu
4. Agnieszka i Piotr Grędyśa firma Metkom
5. Sunector

19. Firma Remontowo-Budowlana Adam Sum
20. Barbara Buda Radna Bratkowic
21. Uzdrawisko Latoszyn

Dziękuję za pomoc w organizacji pikniku:

1. Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzciannie
2. Przedszkole Bratkowice

3. KSM Bratkowice
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Bratkowicach
5. Fox Gym
6. Studio Boks Fox
7. Akademia Piłkarska Bratek
8. Mateusz Ciszewski
9. Dzienny Dom Pomocy w Bratkowicach
10. Studio Wokalne
11. Chór Resonantae
12. Koloret
13. Biblioteka Bratkowice
14. Gukla
15. Sabina Zięba
16. Barbara Buda
17. Ewelina Leniart
18. Joanna Bielas
19. Michał Kwas
20. Krzysztof Bułatek
21. Bogusław Wdowik
22. Ryszard Stanisławczyk

Dziękuję gorąco koleżankom i kolegom członkom TMZB oraz wszystkim, którzy aktywnie włączyli się w przy-

gotowanie i przebieg pikniku. Mam nadzieję, że dzięki wspólnej pracy członków TMZB, naszych sponsorów oraz sympatyków spotkamy się również za rok na kolejnym pikniku. Panu Andrzejowi Bednarz serdecznie dziękuję za uwiecznienie naszej imprezy. Dzięki

pięknym zdjęciom będziemy mogli co jakiś czas wrócić i zobaczyć jak się bawiliśmy.

Do zobaczenia za rok.

Katarzyna Wdowik
Prezes TMZB

Fot. Andrzej Bednarz

Działalność KSM Bratkowice

3 września odbył się Piknik Rodzinny organizowany przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Mieliśmy okazję brać w nim udział, sprzedając pyszne ciasta i różne inne słodkości, które zostały przygotowane przez Naszych uczestników. W trakcie trwania pikniku prowadziliśmy zawody dla dzieci, nagradzając ich przy tym nagrodami. Było to wspaniałe uczucie móc zobaczyć tak wiele uśmiechów na ich twarzach.

Rok formacyjny 2023/2024 rozpoczęliśmy 8 września Mszą Świętą, a potem udaliśmy się do salki na dalszą

część. Na pierwszym spotkaniu poznawaliśmy się nawzajem, graliśmy w różne gry, zabawy i śpiewaliśmy KSM-owe pieśni. Co piątek spotykamy się, by dziękować Bogu za miniony tydzień. Każde spotkanie rozpoczynamy jak i kończymy modlitwą oraz odśpiewujemy Nasz hymn. Pod koniec miesiąca obstawiamy również Msze Święte dla dzieci i młodzieży.

10 listopada z okazji Dnia Niepodległości prowadziliśmy wieczornicę patriotyczną, podczas której czytaliśmy piękne rozważania i śpiewaliśmy patriotyczne pieśni. Natomiast w niedzielę

– 12 listopada, po Mszach Świętych o godzinie 9:30 i 11:00 rozdawaliśmy ciasteczka niepodległościowe, które co roku cieszą się dużym zainteresowaniem wśród Naszych parafian.

W ostatnią niedzielę listopada udaliśmy się do Katedry Rzeszowskiej na Uroczystość Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata. W grudniu jak co roku pakowaliśmy i wręczaliśmy sianko na stół wigilijny.

Dziękujemy wszystkim parafianom za okazane wsparcie i już z niecierpliwością wyczekujemy co przyniosą Nam następne miesiące.

Z KSM-owskim „GOTÓW!”

Julia Kopeć, KSM Bratkowice

Fot. Andrzej Bednarz

„Największym aktem miłości bliźniego jest głoszenie Dobrej Nowiny”

(św. Arnold Janssen)

Te słowa św. Arnolda, założyciela trzech zgromadzeń misyjnych, są nicią przewodnią w całym moim życiu i posługiwaniu jako misjonarki Służebnicy Ducha Świętego. Wierzę, że to za sprawą Bożej Opatrzności, wyjechałam 30 lat temu za wschodnią granicę i prawie całe moje życie zakonne jest związane z Ukrainą. Jeśli wyjechałabym do Afryki, jak tego kiedyś pragnęłam, to przyjeżdżałabym do Polski raz na 3 lata. A z Ukrainy, ze względu na bliską odległość i potrzeby, bywam w Ojczyźnie kilka razy w roku. Mam możliwość posługi zarówno w Ukrainie jak i w Polsce. Dziękuję Panu Bogu za to, że prawie 15 lat temu pozwolił mi nawiązać współpracę z domem rekolekcyjnym Księża Salwatorianów w Krakowie. Ta współpraca i osobista formacja w tym domu owocuje do dzisiaj, także w posłudze w Ukrainie. Wraz z moimi współsiostrami od kilku już lat prowadzimy 8-dniowe rekolekcje *lectio divina* w naszej wspólnoty w Wierzbowcu w Ukrainie. W tej miejscowości jest parafia należąca do naszych braci Werbistów, której Proboszcz chętnie włącza się do pomocy w prowadzeniu rekolekcji.

Posługa w rekolekcjach umacnia moją wiarę i powołanie. Często budzi we mnie zachwyt to, że ludzie świeccy, idąc za potrzebą swojej duszy, wykorzystują część swego urlopu, wydają swoje oszczędności, pokonują dużą odległość, by raz w roku przeżyć takie rekolekcje. Ci, którzy w nich zasmakowali, dokładają wszelkich starań, by za rok ponownie wziąć udział w takiej formie spotkania z Panem Bogiem. Pokonują trudności i biorą udział w rekolekcjach, gdyż widzą, jak wiele dobra wnoszą one w ich życie: pięknieją wewnątrz, poprawiają się ich relacje z innym ludźmi, odkrywają, że Pan Bóg jest blisko w każdej sytuacji życiowej. Dzielę się tym doświadczeniem, ponieważ dla mnie samej jest ono niezwykle cenne. Widzę jak wielkie owoce przynosi taki czas pustyni (rekolekcje odbywają się w milczeniu) w życiu wielu ludzi w Polsce, a także w Ukrainie.

Ukraina przeżywa trudny czas wojny, który niesie wiele cierpienia. Ale także w naszej Ojczyźnie, niemalże każdy doświadcza w sobie różnego rodzaju walk i sytuacji, którym niekiedy trudno stawić czoła.

Żyjemy w czasach wielkiego zamętu, zarówno w życiu społecznym jak i religijnym. Często brakuje nam jasności odnośnie tego co jest prawdą, co rzeczywiście jest dobre, czego chce Pan Bóg. Obecnie, jak nigdy wcześniej, potrzeba głębokiego rozeznawania duchowego, które prowadzi do życia w wewnętrznym pokoju nawet pośród wojny. Nasze życie w Ukrainie jest regularnie wstrząsane przez alarmy powietrzne, odgłosy wybuchów, informacje o poranionych i o tych, którzy zginęli. Na cmentarzach powiewa coraz więcej flag, które są umieszczane na grobie każdego żołnierza. Po ludzku, może to prowadzić do depresji i poczucia bezsensu życia.

Przeżywając jednak te doświadczenia w wierze, można zachować wewnętrzny pokój serca, płynący z przekonania, że jesteśmy w miłujących rękach Pana Boga. A On swoim dzieciom zawsze daje to, co dobre. Jeśli dobre jest dla mnie długie życie, to będę długo żyła, a jeśli Pan Bóg dopuści śmierć, to znaczy, że to najlepszy czas na przejście do Domu Ojca. Jednak, aby w takiej perspektywie przeżywać swoje życie, trzeba zatrzymać się w codziennym biegu i dać sobie czas na głębsze spojrzenie i wsłuchanie się w siebie. Będąc zajętymi na co dzień wieloma sprawami, nie jesteśmy w stanie tak naprawdę wsłuchać się w głos swojej duszy, nie jesteśmy w stanie usły-

Ksiądz Krzysztof Wons, dyrektor CFD w Krakowie i autor wielu książek o modlitwie Słowem Bożym.

Rekolekcje w Wierbowcu dla Sióstr greko-katolickich.

Księża i Siostry posługujący w rekolekcjach *lectio divina* w Polsce.

szeć, co Pan Bóg mówi do nas w swoim Słowie. Karmimy się na co dzień wieloma słowami, słuchamy i czytamy różne wiadomości, ale by w naszym życiu była pewna równowaga, potrzebujemy karmić się także Słowem Pana Boga. Zapytajmy siebie i szczerze odpowiedzmy sobie na pytanie: ile czasu dziennie, tygodniowo poświęcam na czytanie Biblii? Niestety, Biblia często przegrywa z tym, czym karmi nas świat.

Możliwe, iż niektórym z nas miesiąc listopad, w którym częściej odwiedzamy naszych bliskich na cmentarzach, pomógł bardziej uświadomić sobie prawdę o własnej przemijalności. „Nie mamy tutaj stałego miejsca”, ale jesteśmy pielgrzymami do Niebieskiej Ojczyzny.

Gdy czytam świadectwa ukraińskich żołnierzy lub wojskowych kapelanów, to przekonuję się, że na wojnie wszyscy

stają się wierzącymi. Wojna, która sama w sobie jest okrutna i zła, w pewnym momencie staje się dla nich dobrem, gdyż robią w swoim sercu miejsce dla Pana Boga, by całkowicie Jemu się powierzyć (niektórzy robiąc to po raz pierwszy w życiu). Dla większości z nas, spokojne życie i dobra materialne, którymi Pan Bóg hojnie nas obdarowuje, choć są dobre same w sobie, stają się złem, gdyż zapominamy o ich Dawcy i żyjemy tylko po to, by ich używać, stając się ich niewolnikami.

Dzieląc się tymi refleksjami, zachęcam do korzystania z różnego rodzaju materiałów duchowych, które pomagają w pogłębieniu relacji z Panem Bogiem, ludźmi i samym sobą. Jedną z propozycji, którą pragnę się podzielić jest wspomniane przeze mnie wcześniej Centrum Formacji Duchowej. Na stronie: cfd.sds.pl można znaleźć wiele cennych propozycji, do czytania lub słuchania na co dzień. Jest również wiele propozycji 3-dniowych sesji i 8-dniowych rekolekcji, które odbywają się w Domu Słowa w Krakowie.

Bardzo cenną praktyką wielu ludzi jest codzienne, wieczorne czytanie Ewangelii na następny dzień. Każdego wieczora na wspomnianej stronie jest zamieszczany komentarz do Ewangelii, który można znaleźć pod tytułem: Słowo na jutro.

Zachęcam również do przejrzania rocznego programu (zakładka Program 2024) i zaplanowania sobie wyjazdu do Krakowa na 3-dniową sesję. Tysiące osób, które co roku przyjeżdżają do CFD z całej Polski mogą potwierdzić, że taki wyjazd przynosi wielkie owoce w życiu.

Żałuję, że nie mogę zaprosić Was na rekolekcje do Ukrainy, ale ufam, że kiedyś spotkam kogoś z Bratkowiczian w Krakowie na rekolekcjach.

Kochani, z całego serca dziękuję za gesty solidarności z cierpiącym narodem Ukraińskim, dziękuję za wszelkie wsparcie duchowe i materialne. Wraz z Siostrami, pamiętamy w codziennej modlitwie o wszystkich dobrodziejach.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia, życzę każdej rodzinie Bratkowickiej i każdemu z osobna, wzajemnej miłości, pokoju serca i radości płynącej z wiary. Niech Wasz dom a najpierw serce, będzie otwarte na przyjęcie przychodzącego Jezusa.

s. Maria Marta Przywara
Zgromadzenie Misyjne Służebnic
Ducha Świętego

16 listopada 2023 r., Kijów

„Dwie dłonie, splecione do końca życia...”

Jubileusz Par Małżeńskich z Gminy Świlcza

Przyrzekli sobie cierpliwość w chwilach, gdy łatwo o utratę cierpliwości, szczerłość, gdy łatwo o kłamstwo, i wyrazili świadomość faktu, że tylko upływ czasu może dowieść prawdziwego oddania.

(Nicholas Sparks)

Siedem par małżeńskich z Bratkowic obchodziło w bieżącym roku Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego. Jak co roku w czasie letnich pięknych dni Wójt Gminy Świlcza Adam Dziezdzic wraz z dyrektorem GCKSiR Adamem Majką zorganizowali kolejny już Jubileusz Par Małżeńskich z Gminy Świlcza, czyli Złote i Diamentowe Gody. Ze względu na warunki atmosferyczne niesprzyjające świętowaniu w bratkowickim parku, uroczystość zorganizowano w Sali głównej GCKSiR w Trzcianie.

W obecnych czasach przeżycie razem 50 lat jest niezwykle i godne podziwu. Niezwykle są to pary i niezwykle medale, które zdobywa się przez 50 lat, z zdrowia i chorobie, szczęściu i nieszczęściu, dobrej i złej doli....

Nazwy poszczególnych rocznic ślubów są używane już od ponad wieku, a tę tradycję zapoczątkowała amerykańska pisarka, twórczyni podręczników i artykułów z dziedziny etykiety – Emily Post. Początkowo istniało jedynie 8 nazw, dotyczących kilku okrągłych i według autorki najważniejszych jubileuszów, czyli 1, 5, 10, 15, 20, 50 i 75 rocznicy ślubu. Bardzo szybko wymyślono następne, a ich powstanie to zasługa Związku Jubilerów Amerykańskich, który nadał wszystkim kolejnym nazwy związane z cennymi kruszcami i materiałami. Im wyższa rocznica ślubu, tym cenniejszy i trwalszy surowiec jest jej przypisany.

Złote gody, czyli złota rocznica ślubu to prawdopodobnie najważniejszy jubileusz w trakcie całego małżeństwa. Złote gody świętowane są przez małżeństwa jako 50-lecie ślubu, a taka rocznica jest naprawdę niesamowitym dokonaniem w dzisiejszych czasach i z pewnością nie byłaby możliwa, gdyby nie silne uczucie łączące małżonków. Najważniejszym prezentem w dniu tak wyjątkowej i ważnej rocznicy jest oczywiście obec-

ność drugiej osoby oraz sam fakt spędzenia większości życia z ukochaną osobą w szczęściu i miłości, jednak nie jest to jedyna nagroda za trwanie przy sobie przez pół wieku.

Uroczystość w GCKSiR poprzedziła Msza św. w bratkowickim kościele pod przewodnictwem ks. Józefa Książka, który w pięknych słowach podsumował długie lata małżeństwa Jubilatów: – *Myszę, że dzień dzisiejszy jest taką uroczystą i podniosłą dla państwa chwilą. Dlaczego chwilą? Otóż, Drogie Siostry i Bracia, 50 lat – wydaje się dużo, dla niektórych, zwłaszcza młodych ludzi nawet bardzo dużo, ale jeśli zerkniemy wstecz, zadamy sobie pytanie – kiedy to minęło? Odpowiedź będzie jedna: no nie*

my przez to razem. Szczęść WAM Boże!

Po zakończonej Mszy św. Jubilaci wraz z licznie zgromadzonymi członkami rodzin – dziećmi, wnukami i prawnukami udali się do Trzciany, gdzie w pięknie udekorowanej przez p. Bernadettę Kwokę sali zostali przywitani przez dyrektora Adama Majkę. Uroczystość rozpoczęła wójt Gminy Świlcza od okolicznościowego przemówienia oraz gromkiego Sto lat! wykonanego przez wszystkich zgromadzonych przy akompaniamencie kwartetu smyczkowego Simple Quartet. Oto fragmenty przemówienia Wójta:

– *Pozwólcie, że z okazji Waszego doniosłego Święta złożę Wam serdeczne gratulacje za chlubne przeżycie pięknej i dłu-*

wiem, ale na pewno za szybko. Tak będzie z dniem dzisiejszym, za tydzień, miesiąc, rok – wróćcie do wspomnień i pomyślcie – przecież to tak, jakby było wczoraj. Wiele lat temu przyrzekaliście sobie, że uczynicie wszystko, aby wasze małżeństwo było zgodne, szczęśliwe i trwałe. Wypowiadając słowo „tak” w obecności rodziny, znajomych, z radością i nadzieją patrzyliście w przyszłość, niejednokrotnie zadając sobie pytanie: co nas czeka, co przyniesie nam los? Dziś, po tak wielu wspólnie spędzonych latach, możecie śmiało powiedzieć, że małżeństwo to nie tylko radosne chwile, ale także możliwość dzielenia smutku z drugą osobą. Drugą osobą, która usiadła obok, ujęła dłoń i powiedziała: jestem przy tobie, przejdzie-

giej drogi życia. Chcę Wam podziękować za wspólne lata przeżyte razem, za trud w wychowaniu dzieci, za pracę na rzecz swojej rodziny, najbliższego środowiska i całej naszej gminy. Swoją pracą, postawą dawaliście przykład oddania siebie najbliższemu i środowisku. Cieszę się, że możemy Was spotkać w dobrym zdrowiu. Gratuluję pięknego jubileuszu i życzę, żebyśmy wszyscy tu zebrani mogli świętować następne, jeszcze bardziej dostojne. Wszystkim „Złotym Parom”, życzę kolejnych lat w zdrowiu i harmonii oraz radości i satysfakcji z tego, co przez te pół wieku zbudowali trwając przy sobie zgodnie z przyrzeczeniem: w zdrowiu i w chorobie, w smutku i w radości w bo-gactwie i w biedzie.

Państwo Józefa i Józef Cyłowie

Państwo Maria i Władysław Jarzabowie

Państwo Anna i Franciszek Kwokowie

Państwo Janina i Marian Książkowie

Państwo Kazimiera i Władysław Piętowie

Państwo Kazimiera i Dominik Lachcikowie

Państwo Krystyna i Kazimierz Wojtonowie

Fot. Andrzej Bednarz

Na ślubnym kobiercu pół wieku temu stanęły pary z Bratkowic:

1. Józefa i Józef Cyłowie
2. Maria i Władysław Jarzabowie
3. Anna i Franciszek Kwokowie
4. Janina i Marian Książkowie
5. Kazimiera i Dominik Lachcikowie
6. Kazimiera i Władysław Piętowie
7. Krystyna i Kazimierz Wojtonowie

Oprócz najważniejszych gości, czyli Złotych Jubilatów, wśród zaproszonych osób znaleźli się Radni Powiatowi z terenu Gminy – p. Tomasz Wojton, p. Tadeusz Pachorek i p. Sławomir Miłek, władze Gminy z Przewodniczącym Rady Gminy p. Piotrem Wanatem i Wójtem p. Adamem Dziedzicem. Obecny był także zastępca Wójta p. Sławomir Styka, Radni Rady Gminy, sołtys sołectwa Bratkowice p. Ryszard Franczyk, ks. Józef Książek. Wręczenia medali dokonał Wójt Adam Dziedzic w asyście Moniki Piątek i Wioletty Bajek.

Prócz medali Jubilaci otrzymali legitymacje, dyplomy, figurki św. Rodziny wykonane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Wolicznie, a panie bukiety kwiatów złożonych z hortensji, róż, lilii i gipsówki, przygotowanych przez p. Bernadetę Kwokę. Wszyscy Jubilaci chętnie pozowali do zdjęć z przypiętymi medalami. Po zakończonej dekoracji zebrani mieli okazję wysłuchać koncertu w wykonaniu kwartetu smyczkowego Simple Quartet, a następnie zostali zaproszeni na uroczysty obiad.

Złote gody to najważniejsza rocznica ślubu – 50 lat u boku ukochanej osoby, to nie tylko powód do świętowania, ale przede wszystkim do dumy i radości.

Droga naprzód nie zawsze jest łatwa. Czasami ścieżka jest długa i kręta; pełna pochyłości i zakrętów za każdym rogiem. Wspinaczka jest bardziej stroma niż oczekiwaliśmy, a marzenia są często odkładane. Ale to wiem na pewno: tak długo, jak jestem z tobą, a ty ze mną, dotrzemy do celu razem... i na czas. (Fawn Weaver)

Monika Piątek

XV Zawody Drwali Nadleśnictwa Głogów za nami a przed nami „młodych jodeł zieleń święta” ...

22 lipca 2023 roku odbyły się w Bratkowicach XV Zawody Drwali zorganizowane przez Nadleśnictwo Głogów przy współdziałaniu Gminy Świlcza oraz Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianiu. XV edycja miała miejsce w Bratkowicach po raz pierwszy dzięki owocnej współpracy Wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica i ówczesnego Nadleśniczego Pana Piotra Brewczyńskiego. Wydarzenie miało miejsce na terenie leśnictwa Bratkowice w specjalnie wyznaczonych segmentach, gdzie pięciu zawodników zmierzyło się w pierwszej konkurencji – ścinaniu drzew i na Stadionie LKS Bratek w Bratkowicach gdzie zawodnicy zmierzyli się w pozostałych konkurencjach: okrzyszowywanie drzew, wymiana piły łańcuchowej, przerynka na dokładność i złożona prze-

zynka kłód. Pierwsza konkurencja odbyła się bez udziału publiczności, ze względu na zachowanie norm bezpieczeństwa. Najwięcej punktów zdobył w niej Damian Dziadura. Kolejnym elementem rywalizacji było okrzyszowywanie drzew z gałęzi i kory. Tutaj też królował ten sam drwal. Trzecią konkurencję rozegrano już na stadionie w Bratkowicach. W wymianie piły łańcuchowej najwięcej punktów zdobył Damian Pruchnik. W czwartej rozgrywce, przy aplauzie licznie zgromadzonej publiczności, najwięcej punktów w przerynke kłód na dokładność zwyciężył Krzysztof Mieleśzko. Ten sam drwal był też najlepszy w złożonej przerynke kłód drewna. Pięciu drwali, w pięciu różnych konkurencjach, walczyło z czasem, dokładnością, precyzją, pod czujnym okiem komisji jurorskiej. V Zawody Drwali Nadleśnic-

stwa Głogów wygrał Damian Dziadura, zdobywając 1162 punkty. Drugi był Krzysztof Mieleśzko (1134 punkty), a trzeci – Wiesław Depa (951 punktów). Głównymi jurorami zawodów byli: **Maciej Gawel** – p.o. Nadleśniczego Nadleśnictwa Głogów Młp., **Bogdan Dziedzic** – Inżynier Nadzoru i **Dawid Pasieka** – Starszy Specjalista SL. Poszczególne konkurencje nadzorowali m.in. Jarosław Marek, Bernard Dworak, Piotr Łabno.

Najlepszymi uczestnikami okazali się:

1. Damian Dziadura,
2. Krzysztof Mieleśzko,
3. Wiesław Depa.

Dla widzów, którzy przyszli dopinguować pilarzom w ich zmaganiach zostały przygotowane dwie konkurencje. Widzowie włączyli się do rywalizacji

w przygotowanych dla nich konkurencjach, jak: rzut drewnianym wałkiem na odległość, ręczna przerzynka kłody na czas piłą „moja-twoja”. Najlepszy czas w konkurencji ręczna przerzynka kłody na czas „moja twoja” wyniósł 12,20 sekundy, natomiast najdłuższa odległość w rzucie wałkiem na odległość wynio-

biet, zajęła **Agnieszka Franczyk** z Bratkowic, osiągając wynik 6m30cm. Na widzów czekały też stoiska firmy Stihl, gdzie można było obejrzeć sprzęt a także go zakupić, stoiska Koła Gospodyń Wiejskich ze smakołykami, a niespodzianką okazał się przyjazd motocyklistów na swoich potężnych maszynach

nach trzebieżowych i dojrzałych). Oprócz omawiania ustawowych działań gospodarczych, Pan Piotr omówił również funkcje lasu (funkcje: gospodarczą, ochronną i społeczną), zasady zachowywania się w lesie oraz odpowiedział na wiele ciekawych pytań związanych z codzienną pracą leśników.

*O, cóż jest piękniejszego
niż wysokie drzewa,
W brzoje zachodu
kute wieczornym promieniem,
Nad wodą,
co się pawich barw blaskiem rozlewa,
Pogłębiona
odbitych konarów sklepieniem.
Leopold Staff, „Wysokie drzewa”*

Tak jak na ostatnich zawodach, nie było przegranych i każdy zawodnik wrócił do domu z nagrodami, zarówno pilarze walczący w kolejnych XV zawodach w drwali, jak również osoby biorące udział w dodatkowych konkurencjach.

śla 8,30 m. Najwięcej emocji przysporzyła widzom ręczna przerzynka kłody na czas piłą „moja-twoja”. Był wielki doping publiczności, bo nawet panie próbowały sił w tej, wydawałoby się męskiej konkurencji. Najlepszymi zawodnikami w tej konkurencji okazali się: Józef Gawel i Wiesław Jodłowski – leśnicy. Drugie miejsce zajęli mieszkańcy Bratkowic: Tadeusz Bednarz i Jan Zięba.

W konkurencji rzut drewnianym wałkiem na odległość wśród mężczyzn zwyciężył **Grzegorz Pałka** – mieszkaniec Bratkowic. Rzucił na odległość 8 m 20 cm. Pierwsze miejsce wśród ko-

zrzeszonych z klubach motocyklowych w Rzeszowie.

W ramach imprezy zostały przeprowadzone również warsztaty edukacyjne pn. „Spacer z leśnikiem”, w których wzięli udział uczestnicy imprezy. Warsztaty prowadził starszy specjalista Służby Leśnej pan Piotr Łabno.

Dzięki przeprowadzonym warsztatom edukacyjnym mieszkańcy Bratkowic mieli okazję poznać ogólne informacje na temat funkcjonowania Lasów Państwowych oraz prac leśnych wykonywanych przez głogowskich leśników w drzewostanach w różnym wieku (uprawach leśnych, młodnikach, drzewosta-

Tegorocznymi sponsorami byli: ELEKTROTEC STIHL, IWO SPORT Rymanów, Nadleśnictwo Głogów oraz Zakłady Usług Leśnych wykonujące prace leśne na terenie Nadleśnictwa Głogów. Uroczystego wręczenia nagród,

dokonałi wspólnie: Maciej Gaweł – p.o. Nadleśniczego, Adam Dzedzic – Wójt, Adam Majka – dyrektor GCKSiR, Bernard Dworak – leśniczy.

– Cieszę się, że w tę sobotę mogliśmy gościć wyśmienitych drwali w Bratkowicach. Miejscowość ta, z racji położonej bliskości lasów, doskonale wpisuje się schemat tych zawodów. Mam nadzieję, że zagospodzą one w corocznym kalendarzu wydarzeń w Bratkowicach – mówił wójt Adam Dzedzic.

Zawód drwala to jedna z najbardziej niebezpiecznych profesji, wymagająca dużej wiedzy, umiejętności technicznych i spostrzegawczości. Często praca wykonywana jest w trudnych warunkach atmosferycznych. Wszystkim drwalom jeszcze raz dziękujemy za profesjonalne wykonywanie swojej codziennej ciężkiej pracy. Za udział w tegorocznych zawodach dziękujemy współorganizatorom, uczestnikom oraz sponsorom.

*Wokół lasy, lasy i wiatr
I całe życie w wiatru świstach
Wszyscy których kocham, wita was
Modrzewia ikona złocista
„W lesie listopadowym”*

Monika Piątek

Fot. Andrzej Bednarz

Na nogach do Częstochowy

Co roku w okresie letnim z wielu polskich miast wyruszają pielgrzymki do Częstochowy. Łącznie bierze w nich udział kilkaset osób. Większość pielgrzymów przybywa do Częstochowy około 13 sierpnia. Termin większości z nich nie jest przypadkowy i wiąże się

z obchodzonymi 15 sierpnia uroczystościami święta Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (Matki Boskiej Zielnej). Choć zwykle kojarzą się one z grupami młodych, rozśpiewanych, wesołych ludzi, osoby, które chciałyby przeżyć to wydarzenie w ciszy i skupieniu

mogą dołączyć do specjalnych grup, zwanych grupami pokutnymi lub ciszy. Pielgrzymki są organizowane przez wiele parafii i diecezji.

Właśnie w pierwszym tygodniu sierpnia wyruszyła Rzeszowska Piesza Pielgrzymka, która około południa dotarła do Bratkowic. Na stadionie sportowym w cieniu drzew, pątnicy odpoczęli i posilili się obiadem przygotowanym przez Naszych mieszkańców. Tak-

że i w tym okresie udała się na rowerach do Częstochowy pielgrzymka Solidarności, która też zatrzymuje się w naszej miejscowości. Odległość pielgrzymki do Częstochowy zależy od miejsca, w którym ma ona swój początek. Rzeszowska trasa liczy około 300 km. Warto pamiętać, że choć odległość często może przerażać, integralną częścią każdej pielgrzymki są liczne postoje, podczas których można się posilić i zregenerować, a zmęczenie często schodzi na drugi plan dzięki wspaniałej atmosferze.

Przygotowanie do pieszej lub rowerowej pielgrzymki do Częstochowy obejmuje dwie podstawowe, bardzo ważne kwestie: przygotowania duchowego i fizycznego. W przypadku tego pierwszego należy pamiętać nie tylko o modlitwie, ale też intencjach, z jakimi planu-

jemy wybrać się na Jasną Górę. Jeśli chodzi o przygotowanie fizyczne, na kilka tygodni przed pielgrzymką warto przetestować swoją kondycję. Jeżeli prowadzisz siedzący tryb życia, częściej wychodź na spacer i staraj się pokonywać coraz dłuższe dystanse. Warto spróbować także sportu, jakim jest nordic walking.

W bagażu podręcznym powinno się znajdować: portfel, karta pielgrzyma, różaniec, niegazowana woda mineralna, kubek, łyżka i nóż, suchy prowiant na drogę, lekki płaszcz przeciwdeszczowy, nakrycie głowy, śpiewnik oraz karimata pełniąca funkcję siedziska podczas postojów.

Każdy osoba podczas pielgrzymki powinny mieć zakryte ramiona. Po pierwsze to kwestia regulaminu, po drugie – zdrowia. Ta część ciała może bowiem szybko ulec słonecznemu poparzeniu oraz obtarciu spowodowanemu noszeniem plecaka.

Kolejna kwestia to długość spodni. Najlepsze z przewiewnego materiału i długie. Zapomnieć nie można także o nakryciu głowy, które zabezpieczy pielgrzyma przed udarem słonecznym.

**Informacje i rady zebrał
Andrzej Bednarz**

foto: Andrzej Bednarz

foto: Andrzej Bednarz

Fot. Andrzej Bednarz

Dożynki Gminy Świlcza 2023

W niedzielę 20 sierpnia odbyły się Gminne Dożynki. Po uroczystej Mszy Świętej odprawionej w Kościele Parafialnym w Świlczy nastąpił przemarsz grup wieńcowych na stadion sportowy. Tradycyjnie jak co roku nastąpiło przekazanie chleba Wójtowi Gminy przez Starostów Dożynek i dzielenie się chlebem.

W asyście Kapeli Ludowej GCKSiR nastąpiło przekazanie wieńców dożynkowych przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich z poszczególnych Sołectw oraz Klubu Seniora z Trzciany.

Po części oficjalnej nastąpił program artystyczny gdzie mogliśmy posłuchać gry duetu akordeonistów Filipa & Kacpra.

Gwiazdą wieczoru był zespół Tekla Klebetnica.

Na koniec można były potańczyć przy akompaniamencie zespołu muzycznego Legato.

Inf. i zdjęcia ze strony Gminnego Centrum <https://gckswilcza.pl/2023/08/21/dozynki-gmina-swilcza-2023/>

Motorem przez świat

Grzegorz Kogut urodził się w 1975 roku w Rzeszowie. Motocykle fascynowały go już od najmłodszych lat. Wychowując się w Bratkowicach, już jako kilkuletni brzdąc wdrapywał się na motocykle wujków i sprawdzał, ile jeszcze brakuje jego nogom, aby osiągnąć ziemi. W końcu, gdy jego nogi były już wystarczająco długie, kupił pierwszy motorower, potem motocykl i tak dziecięce marzenia przemieniły się w rzeczywistość. Zaczęły się pierwsze eskapady w Bieszczady, potem coraz dalej. Jednak prawdziwe długie wyprawy na Harley'u zaczęły się dopiero po przeprowadzce do Stanów. Pierwsze zloty motocyklowe w Daytonie, Laconii, Sturgis... Potem kolejno wyprawy motocyklowe kontynent po kontynencie... Jego motocyklowa przygoda trwa w dalszym ciągu.

Od dziecka rodzinnie związany z Bratkowicami, gdzie dorastał oraz uczęszczał do Szkoły Podstawowej Nr 1. Następnie kontynuował swą edukację w Technikum Samochodowym w Rzeszowie oraz na Politechnice Rzeszowskiej. Po ukończeniu studiów ciekawość świata oraz poszukiwanie perspektyw zaprowadziły go na kilka lat do Warszawy, skąd jego wędrówka ostatecznie zabrała go za ocean. Dziś mieszka w Nowym Jorku, z którym związał swe życie prywatne oraz karierę zawodową, choć w głębi serca jest chłopakiem z Bratkowic, które oczywiście chętnie odwiedza.

- Założyciel oraz redaktor naczelny pierwszego polonijnego czasopisma motocyklowego Polish Rider Magazine.
- Współzałożyciel oraz prezes działającego w USA, Europie oraz Australii polonijnego klubu motocyklowego EAGLE KNIGHTS.
- Właściciel studia tatuażu w Nowym Jorku.
- Autor książek oraz setek artykułów o swoich wyprawach motocyklowych.
- Działacz polonijny.
- Instruktor sztuk walki ze specjalizacją w Brazylijskim JiuJitsu.
- Muzyk udzielający się w kilku zespołach metalowych.

Co sprawiło, że zainteresowałeś się podróżami?

Witam serdecznie. Szczerze mówiąc, podróże pojawiły się, jako efekt wtórny zamiłowania do motocykli. To motocy-

klowa dusza wiodła mnie na stalowym rumaku prosto przed siebie na coraz dalsze i dalsze wyprawy.

Czy marzyłeś w dzieciństwie o tym, żeby podróżować?

Myślę, że większość dzieciaków chciałyby poznać świat i zobaczyć jak najwięcej jego zakątków. Oczywiście w moim dzieciństwie nie mieliśmy dostępu do Internetu, a telewizja nie oferowała tak szerokiej gamy programów krajoznawczych, do których dostęp ma dzisiejsza młodzież, choć za pośrednic-

twem programu „Pieprz i wanilia”, Elżbieta Dzikowska i Tony Halik zdecydowanie zasiali w mym sercu ciekawość świata i głód przygody. Muszę również przyznać, iż jako dziecko, książki podróżniczo-przygodowe czytałem z wypiekami na twarzy.

Był ktoś, kto zainspirował Cię do podróżowania?

Myślę, że do podróżowania samego w sobie, oprócz „Przygód Tomka Wilimowskiego” zainspirowali mnie wspomniani już Elżbieta Dzikowska i Tony Halik. Natomiast po wprowadzeniu czynnika motocyklowego i obejrzeniu kultowego filmu „Easy Rider”, w mojej głowie pojawił się jeden cel i jedno marzenie: objechać Stany Zjednoczone na Harley'u i poczuć ducha legendarnego Dzikiego Zachodu.

Co wpływa na to, gdzie pojedziesz na następną wyprawę?

Wpływ na to ma kilka czynników. Często odwiedzam zloty oraz imprezy motocyklowe, zwłaszcza takie, o których za młodu czytało się w polskich magazynach motocyklowych. Polskie zloty oczywiście także mają swój urok i niepowtarzalny klimat, niemniej realizując młodzieńcze marzenia starałem się odwiedzić imprezy kultowe i legendarne, takie jak największy zlot na świecie w Sturgis, czy też najstarszy zlot w Laconii obchodzący w tym roku swą setną edycję. Drugi rodzaj wypraw, to wyprawy bardziej turystyczne, podczas których można przemierzać mo-

totykiem ciekawe krainy, delektować się pięknymi widokami, poznawać obce kultury czy też raczyć podniebnie egzotyczną kuchnią. Tu wybór sprowadza się do decyzji, co i gdzie chciałoby się zobaczyć, oraz czy można tam dojechać na kołach, tudzież wysłać rumaka i samemu dolecieć samolotem, ewentualnie czy jest możliwość wynajęcia motocykla na miejscu.

Jaki kontynent jeszcze został przez Ciebie niezwydzony?

Jak do tej pory, motocyklem nie jeździłem jeszcze po Antarktydzie oraz Ameryce Południowej, choć to ostatnie wkrótce się zmieni.

Na wyprawy wybierasz się w pojedynkę, czy są to zorganizowane i planowane wyjazdy?

Wszystko zależy od tego, czy wyruszę z domu, czy też transportuję motocykl na miejsce i dołączam do niego samolotem. W przypadku zorganizowanego transportu, maszyny docierają z reguły na miejsce na przyczepie i wtedy spotykam grono podróżników już po dotarciu na miejsce. Czasem przemierzamy drogi i bezdroża wspólnie, niemniej częściej wraz z własną zgraną ekipą dwóch lub trzech motocykli odłączamy się i nawijamy kilometry niezależnie od grupy. Gdy wyruszę z domu, bądź też wynajmuję motocykl w miejscu docelowym, często jadę w świat samotnie, lub też z żoną na tylnym siodełku.

Czy podróżowanie jest niebezpieczne?

Uważam, iż tak naprawdę niebezpieczeństwo czai się wszędzie. Można potknąć się na ulicy, lub też wyzionąć ducha we własnym łóżku, pozostając w murach domowego ogniska. Dlatego też w życiu codziennym, podejmując rękawicę, staram się wyruszać niebezpieczeństwem naprzeciw i sprostać egzystencjalnym wyzwaniom. Podobnie sprawa ma się z podróżowaniem. Generalnie wyznaję zasadę, iż lepiej nie siedzieć w domu, gdyż może mnie coś ominąć.

Koguty w Meksyku

Niemniej jazda na motocyklu, z definicji sama w sobie jest zdecydowanie bardziej ryzykowna niż wiele innych środków transportu. Wiadomo! Licho nie śpi! Dlatego też staram się zawsze przedsięwziąć odpowiednie środki i zabezpieczyć się za pomocą sprzętu oraz odzieży ochronnej, tudzież podejmując decyzje, używać swego mózgu w sposób zwiększający me szanse na przeżycie oraz bezpieczny powrót do domu.

Jak długo przygotowujesz się do takich wypraw?

Kondycyjnie jestem przygotowany cały czas, gdyż treningi trzymają mnie w dobrej formie fizycznej oraz mentalnej. Motocykl zawsze wymaga dokład-

nego przeglądu oraz serwisu, co z reguły staram się ogarnąć z bezpiecznym wyprzedzeniem. Do tego dochodzi planowanie oraz logistyka, a wyprawy w odległe krainy często wymagają kilkumiesięcznych przygotowań.

Czy podróżowanie w pojedynkę jest lepsze, niż podróż w grupie?

Zarówno podróże w grupie, jak i samotne wyprawy mają swoje plusy i minusy, a ja osobiście lubię tak naprawdę obie opcje. Wszystko zależy od zgrania ekipy, oraz czy chcemy iść na nieuniknione w grupie kompromisy,

czy też sami chcemy być panem swego losu i robić to, na co mamy ochotę.

Co jest najlepsze w ciągłym podróżowaniu?

W moim odczuciu, najlepszy aspekt podróżowania to oderwanie od rzeczywistości, od rutyny dnia powszedniego, od pracy i obowiązków. Zastępują je oczywiście inne zmartwienia i komplikacje nieobce ludziom w drodze, niemniej już po kilku dniach jazdy potrafię się wyluzować i wskoczyć w zupełnie inny wymiar samopoczucia, beztrudnego stanu psychicznego nieskażonego utrapieniami dnia codziennego. Następuje stan swoistej nirwany, poczucia wolności, a ponieważ szczęśliwi czasu nie mierzą, nierzadko łapię się na tym,

że nie wiem nawet, jaki jest dzień tygodnia. Liczy się tylko droga, a często również bezdroża...

Gdzie najbardziej Ci się podobało?

Jak do tej pory, najbardziej podobała mi się Tasmania, czyli ojczyzna Diabła Tasmańskiego. Oprócz sztandarowego zwierzaka występującego na wolności już tylko na tej wyspie, miałem okazję podziwiać tam również pozostałe ciekawe stworzenia, które wyewoluowały w tej części świata. Krzyż południa natomiast, podobnie jak całe tamtejsze nocne niebo, zrobił na mnie olbrzymie wrażenie. Patrząc w te obce gwiazdozbiory wydawać by się mogło, że człowiek znalazł się na innej planecie. W przekonaniu tym zdecydowanie utwierdzały mnie spotkania ze wspo-

mnianymi już tamtejszymi zwierzakami. Więcej na temat tej oraz kilku innych wypraw przeczytać można w mojej książce „Kogut Tasmański – Motorem z humorem”, która dostępna jest w Bibliotece Publicznej w Bratkowicach.

Jaka była Twoja najtrudniejsza podróż?

Najtrudniejszą wyprawą była zdecydowanie Mongolia. Przemierzając pozabawione asfaltu, dominujące tam drogi gruntowe zastanawiałem się często, czy kolejna składająca się z jurt i lepianek wioska uraczy mego rumaka paliwem, a mnie jakąś strawą, zawierającą dla odmiany coś więcej niż tylko stertę baraniego łoju. W rzadkich chwilach wytchnienia, chroniąc się przed palącym słońcem w cieniu własnego motocykla, ratowałem się skromnymi pigułkami na przetrwanie zastępując nimi niezbędne racje żywnościowe. Ogrom trawiastych stepów, bezmiar otwartych przestrzeni, przeredzone górskie powietrze oraz usiane wielkimi sokołami błękitne, a czasem także różowe niebo i często kompletnie nic więcej. Po prostu pustka i spokój, dopełniony przez pasące się gdzieś tam konie lub wielbłądy. Innymi słowy, kwintesencja prawdziwej przygody.

Całą relację z tej ekspedycji przeczytać można w książce „Drakula VS Czyn-gis-Chan – Motorem z humorem”, która już wkrótce również znajdzie się w Bibliotece Publicznej w Bratkowicach.

Skąd wiesz, co zabrać ze sobą i ile wody pitnej musisz mieć żeby Ci nie zabrakło?

Jeśli chodzi o ekwipunek to mam oddzielną szafę z (nazwijmy to) rzeczami wyłącznie na wyprawy. Dlatego też, pakowanie przebiega sprawnie i błyska-

wicznie. Specjalne ciuchy, oraz inne niezbędne rzeczy, które przez lata okazały się przydatne w trakcie takich eskapad. Można w cudzysłowie powiedzieć, że „zgar-niam rzeczy do worka i startuję”. Wodę natomiast zawsze udaje się kupić, nawet w krajach trzeciego świata. Należy pamiętać, aby pić tylko wodę butelkowaną, której używamy również do mycia zębów. Inaczej sprawa ma się z benzyną, której faktycznie może zabraknąć. Zdarzało mi się tankować benzynę z plastikowych butelek, a nawet z wiaderka.

Raz byliśmy zmuszeni rozbić obozowisko, czekając na ciężarówkę z benzyną, która lada dzień miała pojawić się w tym rejonie.

jest znajoma z Chicago, która jeździ motocyklem wraz z francuskim buldożem.

Na jaką wyprawę wybierasz się w najbliższym czasie

W styczniu wybieram się do Kanady, skąd na swą zimową wyprawę motocyklową wyrusza znajomy podróżnik Marek Suslik, popularnie znany jako White Wolf „Śniegiem Po Oczach”. We współpracy z moim czasopismem motocyklowym, które relacjonować będzie tę ekspedycję, Marek wyrusza w kolejną mroźną wyprawę, tym razem z Toronto na Alaskę.

Ile najdłużej byłeś w podróży i co sprawiło, że tak długo ona trwała?

Najdłuższa podróż, to ciągnący się już ponad 20 lat wyjazd do USA, który zakończył się tym, iż zapuściłem

Czy w podróży można się zgubić?

Zgubić można się wszędzie, zwłaszcza podróżując po bezdrożach krajów, dla których producenci GPS nie dostarczają nawet map do swoich urządzeń, a my korzystamy z map zbudowanych przez motocyklowych informatyków i załatwianych przez znajomych w światku motocyklowym. Notabene podróżując po mongolskim Wielkim Stepie udało nam się zgubić towarzysza, z którym odnaleźliśmy się dopiero następnego dnia.

Czy masz jakieś zwierzęta i czy zabierasz je ze sobą w podróż?

Mam dwa koty, ale są to koty domowe, siłą rzeczy zatem nie podróżują ze mną, aczkolwiek znam osoby, które podróżują motocyklem z psem. Jedną z nich

w Ameryce korzenie. Mówiąc jednak poważnie, moje wyjazdy jak do tej pory trwają zwykle od dwóch tygodni do miesiąca, po czym wracam do domu oraz do pracy, aby zarobić na przyszłe wojaże, jak również naładować baterie i za-tęsknić za kolejną włóczęgą.

Co robisz w wolnym czasie?

W wolnym czasie zajmuję się życiem rodzinnym, gram również na gitarze oraz trenuję sztuki walki.

Jeśli miałbyś zabrać tylko dwie rzeczy w podróż, co byś wybrał?

Najbardziej podstawową i nieodzowną rzeczą, którą zawsze zabieram na wędrowkę jest papier toaletowy. Może to brzmieć nieco dziwnie, niemniej byłem już w krajach, gdzie nie

używa się tej jakże oczywistej dla nas zdobyczy cywilizacji. Kolejny powód to obce kultury bakterii atakujące nasz układ trawienny na innych kontynentach i powodujące bakteryjne zatrucia pokarmowe, przejawiające się ostrym rozwolnieniem. Ta dosyć dotkliwa dolegliwość zmusza nas do pozostawania w pełnej gotowości o każdej porze dnia i nocy. Drugą rzeczą jest oczywiście motocykl.

Gdzie byłeś ostatnio?

Kilka tygodni temu wróciłem z rodzinnej podróży do Meksyku, gdzie dołączyła do nas siostra Katarzyna z Bratkowic wraz z koleżanką i wspólnie podziwialiśmy piramidy Azteków, wulkan Popocatepetl oraz wszelkie atrakcje miast Puebla oraz Mexico City.

Jaki jest następny cel podróży?

Kolejna poważniejsza wyprawa motocyklowa to prawdopodobnie wyjazd do Argentyny. Obecnie trwają przygotowania oraz prace nad szczegółami tej eskapady, która przewidziana jest na rok 2025. Chodzi mi również po głowie wyprawa dookoła świata niemniej termin na chwilę obecną jest jeszcze bliżej nieokreślony.

Tymczasem, motocyklowym „szerokiej drogi” pozdrawiam gorąco całe Bratkowice i do rychłego zobaczenia!

**Wywiad przeprowadziła
Katarzyna Wdowik**

Święto Niepodległości w Bratkowicach

W tym roku obchodzimy 105. rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości. 11 listopada 1918 Rada Regencyjna przekazała uwolnionemu z twierdzy magdeburgskiej Józefowi Piłsudskiemu

władzę wojskową i naczelne dowództwo podległych jej wojsk polskich. Tego samego dnia Niemcy podpisały zawieszenie broni kończące działania bojowe Wielkiej Wojny. Święto Niepod-

ległości 11 listopada przywrócono ustawą sejmową w 1989 roku. Obecnie jest dniem wolnym od pracy, uroczyscie świętowanym w całym kraju. Centralne obchody, w których uczestniczą przed-

stawiciele najwyższych władz państwowych, są organizowane przed Grobem Nieznanego Żołnierza.

11 listopada to wyjątkowa data w polskim kalendarzu – **Narodowe Święto Niepodległości**. Dzień ten powinien mieć dla wszystkich Polaków szczególne znaczenie. Święto 11 listopada to piękna i radosna karta naszej historii, tego dnia cieszymy się wolną i niepodległą Polską. Ważnym elementem obchodów Dnia Niepodległości przez nas

Polaków jest wieszanie flag narodowych na budynkach instytucji publicznych, zakładów pracy i prywatnych posesjach. Zawieszona flaga to też w pewien sposób forma zmanifestowania naszej jedności i miłości do Ojczyzny. Narodowe Święto Niepodległości od lat kojarzy nam się z hucznymi paradami w miastach, marszami w stolicy, biegami niepodległościowymi, patriotycznymi koncertami i wszystkim tym, co sprawiało, że Polacy tłumnie wychodzą z domów,

by cieszyć się z niepodległości, którą odzyskała Polska w 1918r.

Jak co roku i w naszej miejscowości 11 listopada został upamiętniony przez złożenie wiązanek i zapalenie białoczerwonych zniczy na pomniku poległych żołnierzy w Bratkowicach. Został też odśpiewany hymn państwowy. Mimo, że nie była to zorganizowana uroczystość, w obchodach wzięły udział delegacje z Urzędu Gminy na czele z Panem Dawidem Homą, pełniącym obowiązki Wójta Gminy. Były również delegacje z Powiatu, Sołectwa Bratkowice, Radni Bratkowic, Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej, OSP, Dziennego Domu Seniora. Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej zapaliło również znicze na grobie żołnierzy w Trzcianie, parku podworskim i na zbiorowej mogile żołnierzy na cmentarzu w Bratkowicach. Cieszy nas fakt, że z roku na rok coraz więcej organizacji dołącza się do obchodów tej uroczystości.

Druga część obchodów Dnia Niepodległości odbyła się w niedzielę 12 listopada w kościele parafialnym w Bratkowicach. W tym dniu została odprawiona msza święta za Ojczyznę oraz odbył się VIII Przegląd Pieśni Patriotycznych.

Katarzyna Wdowik
Prezes TMZB

Fot. Andrzej Bednarz

Wybory parlamentarne 2023 za nami

Tegoroczne wybory parlamentarne były dość szczególne dla mieszkańców naszej Gminy i miejscowości, bowiem z pierwszego miejsca listy KW Trzecia Droga PSL-PL2050 Szymona Hołowni startował wójt Gminy Adam Dziezdzic. Od ogłoszenia swojej kandydatury rozpoczęła się kampania wyborcza, którą Wójt prowadził będąc na urlopie

ferencji prasowych. Swojego wsparcia udzielił Mu prezes PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, który uczestniczył w spotkaniu z mieszkańcami 6 października na rzeszowskim rynku. Był to czas wyjątkowej pracy naszego Wójty, który przez 9 lat pełnienia tej funkcji dał się poznać jako solidny, skuteczny i rzetelny samorządowiec. Gmina pod zarzą-

szkole, stadiony i straże pożarne. Wszystkie te wykonane zadania przyczyniły się również do osiągnięcia przez Wójta tak dobrego wyniku.

W wyniku wyborów Wójt zdobył 24 304 głosy i tym samym zyskując mandat posła RP. Adam Dziezdzic startował z okręgu wyborczego 23, na który składają się następujące powiaty: po-

Konferencja prasowa z W. Kosiniakiem-Kamyszem.

Spotkanie z W. Kosiniakiem-Kamyszem na rzeszowskim rynku.

wypoczynkowym. Kandydat Trzeciej Drogi na posła RP prowadził kampanię w mediach społecznościowych, Facebooku, Tik Toku, a przede wszystkim podczas bezpośrednich spotkań z mieszkańcami zarówno gminy, jak i powiatu czy województwa. W kampanii pomagało grono zaufanych osób, angażując się w kolportaż ulotek, gadżetów, czy udostępniając miejsce na baner. Wójt uczestniczył w szeregu spotkań z mieszkańcami, przedsiębiorcami, odbył wiele kon-

ferencji prasowych. Swojego wsparcia udzielił Mu prezes PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, który uczestniczył w spotkaniu z mieszkańcami 6 października na rzeszowskim rynku. Był to czas wyjątkowej pracy naszego Wójty, który przez 9 lat pełnienia tej funkcji dał się poznać jako solidny, skuteczny i rzetelny samorządowiec. Gmina pod zarzą-

dem Adama Dziezdzica rozwinęła się gospodarczo. Wybudowano szereg dróg, chodników, oddano szereg inwestycji m.in. wiatę targową w Bratkowicach, Dzienny Dom Pomocy, Gminny Klub Seniora w Trzcianie, Gminne Centrum Sportu w Trzcianie, Lasek w Mrowli, liczne siłownie zewnętrzne, place zabaw. Wykonano termomodernizację budynków gminnych, założono panele fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej, doposażono szkoły, przed-

miot dębicki, powiat kolbuszowski, powiat leżajski, powiat łańcucki, powiat mielecki, powiat niżański, powiat ropczycko-sędziszowski, powiat rzeszowski, powiat stalowowolski, powiat strzyżowski, powiat tarnobrzegi, miasto na prawach powiatu Rzeszów, miasto na prawach powiatu Tarnobrzeg. W powiecie rzeszowskim Adam Dziezdzic uzyskał 6017 głosów z czego 1997 w Gminie Świlcza, w mieście Rzeszów – 6939 głosów, pozostałe głosy w reszcie powiatów okręgu.

Adam Dziezdzic w październiku 2021 r. został Prezesem PSL na Podkarpaciu. Jego kandydaturę na prezesa partii na Podkarpaciu poparło 81 uczestników VI zjazdu stronnictwa, co dało mu przewagę 19 głosów nad posłem Mieczysławem Kasprzakiem. Wraz z objęciem stanowiska prezesa Adam Dziezdzic zaangażował się w wyjątkową pracę w strukturach, czego zwieńczeniem była kampania do Sejmu i uzyskanie mandatu.

Oto co Adam Dziezdzic mówi o korzeniach jego działalności w ruchu ludowym w wywiadzie dla Gospodarki Podkarpackiej red. Adama Cyło:

– Moja rodzina od wielu pokoleń jest związana ruchem ludowym. Gdybyśmy tak rzeczywiście sięgnęli do głębi to jesz-

Podkarpaccy ludowcy z wójtem Gminy Świlcza, Adamem Dziezdzicem, na czele.

cze pradziadkowie jako, powstańcy styczniowi osiedlili się, na tych terenach, gdy zostali pozbawieni części majątku. Byli współfundatorami pierwszego w powiecie rzeszowskim domu ludowego, na rzecz którego przekazali wówczas nieodpłatnie działkę w Trzcianie. Był rok 1905, Polski nie ma na mapie Europy, ale już było Stronnictwo Ludowe.

Kolejne pokolenie to dziadkowie. Dziadek Józef Dziedzic był wspaniałym profesorem muzyki, multiinstrumentalistą, współzałożycielem filharmonii w Rzeszowie oraz współzałożycielem studium operowego, które w Rzeszowie kiedyś funkcjonowało, choć mało kto o tym

wie. Maria Dziedzic, jego żona była dorosłym choreografem. Prowadzili Zespół Pieśni i Tańca „Trzciana”, który występował w kraju i Europie. Byli nie tylko twórcami, ale i ambasadorami kultury ludowej. To za ich sprawą pojawiło się opracowanie „Wesele z Trzciany”.

Moje dzieje na placu Ofiar Getta w Rzeszowie (siedzibie Związku Młodzieży Wiejskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego w Rzeszowie) zaczęły się w 1992 r. Najpierw byłem kierownikiem, potem prezesem struktur wojewódzkich i krajowych ZMW. Do PSL wstąpiłem w 1996 r., będąc najmłodszym członkiem prezydium wojewódzkiego w Polsce. Zawodo-

wo związałem się z Małopolską Giełdą Rolno-Towarową, później przekształconą w Agrohurt. Od szeregowego pracownika doszedłem tam do stanowiska prezesa.

Parlamentarzystą został nasz sąsiad, wieloletni wódz gminy, co dodatkowo cieszy. Serdecznie dziękujemy Wójtowi za 9 lat kierowania Gminą, wiele cennych lekcji, życzliwość, otwartość i zaangażowanie w rozwiązywanie społecznych problemów mieszkańców. Z tego miejsca Gratulujemy i Życzymy Mu wielu sukcesów, wszelkiej pomyślności i powodzenia na nowej ścieżce kariery.

Monika Piątek

Praca zespołowa to umiejętność wspólnej pracy na rzecz wspólnej wizji. Umiejętność ukierunkowania indywidualnych osiągnięć na cele organizacyjne. Jest to paliwo, które pozwala zwykłym ludziom osiągnąć niezwykle rezultaty.

Andrew Carnegie

Szanowni Państwo! Mieszkańcy i Sympatycy Gminy Świlcza!

Ktoś kiedyś powiedział: „Gdy coś się kończy, coś się zaczyna”. Właśnie zakończył się mój rozdział pod tytułem „wójt gminy Świlcza” i chociaż moja praca w samorządzie powiatowym i gminnym trwała 16 lat, ostatnie – 9 – było najbardziej efektywnymi latami mojej działalności. Na początku były to lata bardzo trudne, niemniej jednak, dzięki zaangażowaniu, życzliwości i wsparciu mojej rodziny, wielu osób i środowisk mogę powiedzieć z całą stanowczością – to były dobre lata dla samorządu Gminy Świlcza i dla mieszkańców.

Wspólnymi siłami osiągnęliśmy bardzo wiele

Dziś, po latach, patrząc na to, w którym miejscu jesteśmy mogę powiedzieć, że gmina Świlcza nie zmarnowała czasu, ma ustabilizowaną pozycję ekonomiczną, dobrą strategię rozwoju oraz wiarygodność. Ma także szereg przemyślanych inwestycji w obszarze gospodarki wodno-ściekowej, poprawy bezpieczeństwa (polegającego na budowie nowych dróg i chodników), oświetlenia ulicznego, programy wspierające seniorów, nowe żłobki, place zabaw, obiekty kultury i sportu, nowoczesne boiska ulokowane przy każdej szkole. Są to świadectwa trafionych działań. Jest to tylko

część naszej wspólnej pracy w ciągu ostatnich lat.

Będąc wójtem nigdy nie zapomniałem o ważnej roli organizacji pozarządowych działających na naszym terenie. Utrzymywane z nimi dobre relacje, za które bardzo dziękuję, wspieranie ich działalności i inicjatyw zawsze, według mnie, służyły rozwojowi i budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. W okresie swojej pracy byłem w każdym sołectwie, przysiółku, nie tylko służbowo, ale również prywatnie. Spotykałem się z lokalnymi organizacjami czy też z mieszkańcami po to, by porozmawiać, wysłuchać ich uwag i sugestii. Dialog jest jednym z nieodzownych elementów samorządności, który umacnia wspólne relacje i zaufanie. Dziękuję lokalnym mediom za współpracę oraz rzetelnie przekazywaną informację.

Podziękowania i życzenia

Dziękuję bardzo moim kolegom i koleżankom z rady gminy Świlcza, a w szczególności z KWW „Razem dla Gminy Świlcza”, sołtysom oraz wszystkim pracownikom JST i nade wszystko wam – Szanowni Mieszkańcy – za poparcie, za wspólne, szeroko rozumiane działanie.

Podziękowania kieruję również do tych Wszystkich, którzy udzielili mi

poparcia w wyborach parlamentarnych, dając mi mandat zaufania społecznego. Deklaruję, że Was nie zawiodę! Dalej będę dbał o sprawy samorządowe, ale też sprawy poszczególnych ludzi. Nie odchodzę, tu będę dalej mieszkał, nadal będę związany ze środowiskiem, z którego się wywodzę. Kończąc tę fascynującą część mojego życia zawodowego związanego z samorządem Gminy Świlcza oraz pełnieniem funkcji wójta, zapewniam Państwa, że samorząd pozostawiam z kompetentnym zespołem pracowników, w doskonałej kondycji ekonomicznej, z dobrze zaplanowaną strategią, dającą gminie olbrzymie możliwości dalszego rozwoju.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku 2024 proszę przyjąć życzenia wielu radości, miłych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół oraz spełnienia założonych celów, a także postanowień... i oczywiście – zdrowia, bo jak powiedział Arthur Schopenhauer: „Choć zdrowie na pewno nie jest wszystkim, to bez zdrowia wszystko jest niczym!”

**Adam Dziedzic,
Poseł na Sejm RP X kadencji**

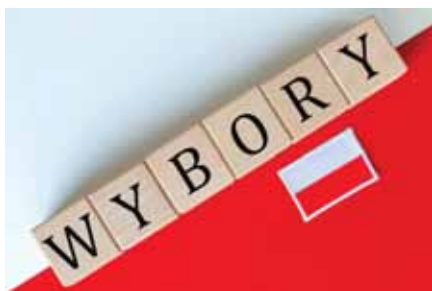
Mieszkaniec Bratkowic komisarzem Gminy Świlcza

Dnia 7 listopada 2023 roku rzecznik Wojewody Podkarpackiego P. Michał Mielniczuk poinformował o decyzji premiera RP Mateusza Morawieckiego, w sprawie wyznaczenia Dawida Homy, jako komisarza Gminy Świlcza.

Na zdjęciu: Dawid Homa
Fot. Materiały prywatne

Dawid Homa pochodzi z Bratkowic, był wieloletnim pracownikiem Urzędu Gminy Świlcza, pracował w referacie rozwoju gospodarczego, infrastruktury i planowania przestrzennego. Był szanowanym i lubianym pracownikiem, w pełni angażującym się w swoje obowiązki. W maju rozpoczął pracę w Urzędzie Miasta Boguchwała, gdzie był kierownikiem referatu Ochrony Środowiska.

Dawid Homa będzie pełnił funkcję komisarza Gminy Świlcza, aż do przyszłorocznych wyborów samorządowych. Jak sam wspomina w jednym z wywiadów, propozycja, którą otrzymał była dla niego zaskoczeniem, a jednocześnie docenieniem jego dotychczasowej pracy.

Pragniemy wspomnieć również o tym, iż Dawid Homa pełnił funkcję prezesa Akademii Piłkarskiej Bratek Bratkowice oraz był wieloletnim czyn-

nym działaczem LKS Bratek Bratkowice.

W imieniu prezesa i członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej życzymy owocnej i efektywnej pracy na rzecz społeczności lokalnej i Gminy Świlcza, wielu satysfakcji i zadowolenia z wykonywanych obowiązków służbowych oraz spełnienia planów i zamierzeń.

Redakcja Ziemi Bratkowickiej

Młodzieżowa Rada Gminy przyszłością lokalnego samorządu

Wyrusz w drogę. Nie zadowalaj się dyskutowaniem; nie czekaj, aby zrobić coś dobrego, na okazji, które może nigdy się nie pojawić. Już nadszedł czas działania! (...)

Jan Paweł II

W minionym roku szkolnym 2022/2023 obradowała MRG IV Kadencji, do której wybory zostały przeprowadzone w szkołach 30 września 2022r. W wyniku wyborów z naszych szkół zostały wyłonione nowe osoby do pełnienia funkcji radnych. Szkołę Podstawową nr 1 reprezentowali: Oliwia Piętowska, Małgorzata Olszowy oraz Michał Adach, Szkołę Podstawową Nr 2: Tomasz Arczewski i Wiktoria Kwoka, natomiast Niepubliczną Szkołę Podstawową Blanka Bachórz i Wiktoria Kwoka.

W dniu 27 października 2022r. odbyło się pierwsze spotkanie integracyjne nowo wybranych radnych Młodzieżowej Rady Gminy IV kadencji. Spotkanie miało miejsce w budynku zrewitalizowanego spichlerza w Trzcinie mieszczącego Gminny Klub Seniora i Gminną Bibliotekę Publiczną. Dzięki uprzejmości pani Dyrektorki Doroty Małej i Pani Kierowniczki Doroty Jędrał, Młodzieżowa Rada Gminy miała okazję się poznać, wstępnie zintegrować, coś dowiedzieć o sobie, a także zapoznać się ze Statutem, który przybliżyli – p. Monika Piątek Kierownik Referatu ORP w Urzędzie Gminy Świlcza oraz Pan Piotr Wanat – Przewodniczący Rady Gminy Świlcza. Zarówno młodzież jak i organizatorzy spotkania – p. Bożena Pięta i p. Monika Piątek przedstawili swoje pomysły na funkcjonowanie Rady, organizację swojej pracy, a Przewodniczący Rady Gminy zaproponował młodzieży udział w najbliższej Sesji Rady Gminy, celem zapoznania z pracą Rady, osobami radnych i trybem podejmowania uchwał.

16 listopada 2022 r. odbyła się pierwsza sesja MRG na której odbyły się wybory przewodniczącego, zastępcy i sekretarza Rady. Nad prawidłowym przebiegiem głosowania czuwali: w obecności Damiana Trala – opiekun MRG z ramienia Rady Gminy a także Moniki Piątek i Bożeny Pięty. Na sesji obecny był Wójt Gminy Świlcza, który przybliżył młodzieży pracę samorządu, życzył sukcesów i owocnej współpracy.

Przewodniczącą została Zuzanna Malec z Dąbrowy, zastępcą przewodniczącą została Dominika Benc z Świlczy, a sekretarzem Piotr Jandziś, rów-

nież z Świlczy. Następnie nastąpiło ślubowanie i zaprzysiężenie nowych radnych. Pierwszą sesję prowadziła do czasu wyborów pani Barbara Buda – Wiceprzewodnicząca Rady Gminy, a od zaprzysiężenia nowo wybrana przewodnicząca Zuzanna Malec.

Kolejne posiedzenie MRG odbyło się 11 stycznia 2023 r. Na sesji młodzież zapoznała się z procesem tworzenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego, który przybliżyła Skarbnik Gminy Pani Natalia Gawron, a także z procesem tworzenia programu profilaktyki w Gminie Świlcza, sposobem wydatkowania środków oraz możliwościami korzystania z funduszu przez określone grupy społeczne. Tematykę GKRPA przybliżyła Przewodnicząca Komisji p. Monika Piątek.

Ostatnią sesją bieżącej kadencji był wyjazd do Warszawy do Sejmu RP w dniu 12.06.2023 r. Młodzi radni mieli okazję wraz ze swoimi opiekunami za-

poznać się z zasadami funkcjonowania Parlamentu RP. Mieli okazję zwiedzić salę obrad sejmowych, a dodatkowo wraz z przewodnikiem zwiedzili Stare Miasto w Warszawie. Wyjazd zainicjował Wójt Adam Dziedzic, który pojechał razem z młodzieżą.

Za nową Radą podjęte wyzwania, owocna współpraca z Samorządem Gminy, poznanie zasad funkcjonowania samorządu i parlamentu RP, a młode pokolenie jest chętne do działania, wystarczy stworzyć dla nich warunki.

Przed nami zaś V Kadencja Młodzieżowej Rady Gminy. Wybory na radnych kolejnej kadencji odbyły się w szkołach 29 września 2023r. Spotkanie integracyjne zostało zaplanowane na 7 listopada w Spichlerzu w Trzcinie, później wyjazd na Sesję Rady Gminy Świlcza oraz poszczególne sesje MRG i na koniec planowany wyjazd do Sejmu RP, będący zwieńczeniem pracy młodzieży.

Tekst i fot. Monika Piątek

Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali.

(Jan Paweł II)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”

Warsztaty rękodzieła artystycznego w gminie Świlcza

Gmina Świlcza w ramach projektu pn. „Zręczne ręce – warsztaty rękodzieła artystycznego” przeprowadziła bezpłatne warsztaty dla 24 osób dorosłych, mieszkańców gminy Świlcza. Operacja była realizowana w ramach „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju

W ramach realizacji projektu odbyło się 6 spotkań dla 2 grup 12 osobowych w Filii Bibliotecznej w Dąbrowie oraz Filii Bibliotecznej w Świlczy. Warsztaty odbywały się w dniach do 16-21 września 2023r. Grupa miała możliwość uczestniczyć nie tylko w wykładach, ale również w zajęciach praktycznych. Podczas zaplanowanych warsztatów, uczestnicy wykonywali samodzielnie

pracę, gdzie pod okiem instruktorów tworzyli parce z powerteksu i makramy. Warsztaty rękodzieła artystycznego pozwoliły odkryć nowe zainteresowania i rozwinąć talent. Uczestnicy podczas spotkań zdobyli nowe umiejętności i doświadczenia. Zajęcia te zaprojektowane zostały w ten sposób, by pozwoliły rozwijać zdolności i zainteresowania poprzez twórczą aktywność.

Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Na ten cel otrzymano dofinansowane w wysokości 11.466,34 zł. Celem naszego projektu była popularyzacja i upowszechnienie rękodzieła artystycznego wśród mieszkańców gminy Świlcza. Realizacja warsztatów pozwoliła rozwijać zdolności i zainteresowania, doskonalenie pozytywnego poczucia własnej wartości, aktywne (twórcze) wspólne zajęcia.

Podczas zajęć uczestnicy mieli do dyspozycji materiały niezbędne do przygotowania prac artystycznych, która zależały tylko od ich wyobraźni i kreatywności. To nie tylko twórcze spotkanie, rozwój umiejętności, pasji czy zainteresowań, ale także włączenie społeczne do grona ciekawych osób (pasjonatów, artystów, rękodzielników).

Spotkania w takim gronie i twórczej atmosferze, uświadomiły uczestniczkom, że warto zdobywać nowe doświadczenia, realizować marzenia a nade wszystko rozwijać często skrywane talenty i pasje.

Twórcze warsztaty rozwijają pasję tworzenia, która drzemie w każdym z nas. Stworzyliśmy im przestrzeń do kreatywnego działania, rozmowy, wymiany opinii i doświadczeń. To była również okazja, aby odkryć pasjonujące hobby dla siebie, które można rozwijać w domu.

Udział w warsztatach był szansą na poznanie nowych technik artystycznych, ciekawych osób, artystów, wymiana doświadczeń jednocześnie integrując społeczność lokalną.

Jolanta Hawer

Przyjaźń Seniorów

Dziennego Domu Pomocy w Bratkowicach

Przyjaźń jest złożonym zjawiskiem, to specjalny rodzaj relacji międzyludzkiej, który oparty jest na zaufaniu, zrozumieniu, wsparciu i akceptacji. Jednak bez względu na to, jak się objawia, jest to cenna część życia wielu ludzi, przynosząca wsparcie, radość i poczucie przynależności niezależnie od wieku.

Przyjaźnie, znajomości, nowe relacje Seniorów w Dziennym Domu Pomocy są ważnym aspektem życia społecznego w tej grupie wiekowej. Starsze osoby korzystają z ośrodka wsparcia jakim jest Dzienny Dom Pomocy z różnych powodów, takich jak trudności zdrowotne, potrzeba pomocy w codziennym funkcjonowaniu czy brak wsparcia rodzin. W takim środowisku tworzą się relacje i przyjaźnie, które znacząco wpływają na jakość życia Seniorów.

Starsze osoby często dzielą wspólne doświadczenia, takie jak walka z chorobą, utrata bliskich, przystosowanie się do zmieniającej się sytuacji życiowej, a także stawianie czoła codziennym wyzwaniom, które są bezpośrednio związane z wiekiem.

Dzięki wspólnym przeżyciom, stanowią często fundament do zacieśniania więzi, a w efekcie do budowania silnych relacji. Uczestnicy rozumieją siebie nawzajem dużo lepiej niż osoby młodsze, a czasem nawet niż bliscy, co w efekcie zaowocowało do wytworzenia się relacji, które oparte są na szczerości, empatii oraz zrozumieniu. Zdo-

byte przyjaźnie, znajomości dają Seniorom chęć do życia. Jak sami mówią „mam chęć żeby wstać”, „mam chęć do ubrania się”, „do kupienia sobie czegoś nowego”, „do zrobienia fryzury, czy do pomalowania się”. Sama rozmowa przy herbacie i kawie daje uczestnikom dużo szczęścia, zadowolenia i uśmiechu na twarzy.

W Dziennym Domu Pomocy organizowane są różnorodne aktywności społeczne, które pomagają Seniorom budować relacje. Dzieje się to podczas zajęć, które prowadzone są przez edukatorów m. in. zajęcia muzyczne, artystyczne, wspierające ruchowo, wsparcie psychologa, również warsztaty terapii artystycznej z wykorzystaniem metody florystyki oraz warsztaty terapii kulinarnej. Mają również miejsce wykłady, pogadanki tematyczne, warsztaty wspomagające pamięć i koncentrację, rękodzieło, muzykoterapia oraz zajęcia relaksacyjne, które odbywają się w Sali doświadczenia świata, a także sesje w grocie solnej, które poprawiają kondycję zdrowotną uczestników. Organizowane są spotkania o różnorodnej tematyce i charakterze m. in. spotkania międzypokoleniowe, spotkania ze specjalistami oraz z wolontariuszami, którzy wykonują różne działania począwszy od usług fryzjerskich, kosmetycznych, muzycznych,

gry na akordeonie, artystycznych czy też rękodzieło. Ponadto Seniorzy mają organizowane ciekawe wyjścia, imprezy m. in. Piknik „Pożegnanie lata”, ogniska integracyjne, uroczystości m.in. Śniadanie wielkanocne, Dzień Rodziny. Uczestnicy byli na 4 wycieczkach – nad Soliną, w Zakopanem, w Sandomierzu oraz w Krakowie. Dodatkowo odbyły się wyjazdy do Łańcuta, Rzeszowa, a także miejscowości uzdrowiskowych Solec Zdrój i Latoszyn Zdrój. Relacje zacieśniają się właśnie poprzez dzielenie wspólnych chwil, które wypełnione są radością. Nigdzie nie buduje się tak wspaniałych i bliskich relacji jak podczas wspólnych posiłków. Wspólne posiłki sprzyjają rozmowom i integracji społecznej.

Należy mieć na uwadze, iż znajomości pomiędzy uczestnikami pełnią funkcję wsparcia psychospołecznego, a co za tym idzie uczestnicy nawzajem podnoszą się na duchu, wspierają się, wymieniają się radami, które wykorzystują podczas napotkanych trudności.

Seniorzy narażeni są na izolację społeczną, dlatego też przyjaźń może pełnić ważną rolę w zapobieganiu temu zjawisku, poprzez tworzenie więzi społecznej i uczucia przynależności. Warto podkreślić, że każda osoba jest inna, i preferencje co do relacji i przyjaźni

mogą się różnić. Niemniej jednak, możliwość budowania relacji społecznych w późniejszym okresie życia jest ważnym aspektem dobrostanu Seniorów w Dziennym Domu Pomocy w Bratkowicach. Pozytywne relacje poprawiają ogólne samopoczucie, korzystnie wpływają na zdrowie psychiczne i jakość życia. Dzienny Dom Pomocy tworzy wspólnotę opartą na wsparciu i zrozumieniu gdzie Seniorzy mogą znaleźć radość i aktywność społeczną w późniejszym etapie życia.

Ewelina Panek

Człowiek powinien być dobry jak chleb

Bowiem jako jedyna istota żyjąca obdarzony jest rozumem, świadomością i otoczony miłością Boga. Pan Jezus powiedział „Miłujcie się wzajemnie jak ja was umiłowalem”. Niestety w codziennym życiu nie jest tak jak powinno być. Na przytoczenie negatywnych zachowań niektórych ludzi brakło by miejsca w gazecie. Nie ma złych ludzi, są tylko złe uczynki i błędy, które popełniają. Nie powinno się oceniać ludzi, lecz ich uczynki. Czasem każdy miewa gorsze dni. A im się jest starszym tym takich dni może być więcej. A nikt nie jest święty (za życia). Każdy coś w tym życiu zrobił źle i czegoś żałuje. Pewnych rzeczy nie da się już rozprawić.

Jeśli żyjemy zgodnie z wolą Bożą i podążamy właściwą dla siebie drogą, to życie jest piękne. Życie nie jest łatwe. Ale jest piękne i warto je przeżyć jak najlepiej się potrafi. Trzeba doceniać każdą chwilę szczęścia i nigdy się nie poddawać cokolwiek by się nie działo. Bo po nocy zawsze nastąpi dzień, po burzy słońce, a po ciężkich doświadczeniach pocieszenie i chwila, na którą warto czekać. Żaden człowiek nie jest w stanie w pełni zrozumieć bólu drugiego człowieka, dopóki sam go nie doświadczy. Nie istnieją żadne słowa, które mogą pocieszyć kogoś komu właśnie zawałił się cały świat.

Dobrzy ludzie tworzą wokół siebie niepowtarzalny klimat rodzinnego domu i stosunków międzyludzkich. Życie nie zawsze bywa sprawiedliwe. Niestety kłopoty i zmartwienia dotyczą każdego człowieka, to jest wpisane w nasze życie. Tak

samo jak dobre chwile. Czasami dziecko czuje, że zawodzi rodziców, że nie jest takie jakie chcieliby żeby było. Niemniej jednak każdy ma prawo do własnego życia, do tego żeby być sobą i pójść własną drogą. Nie do nas należą ścieżki, którymi prowadzi nas życie. Nie można się martwić rzeczami, na które nie mamy wpływu. Ale człowiekowi zawsze wydaje się, że ma wpływ na wszystko. Myśli czasem obdarzają nas ciężkimi doświadczeniami, niszczą nasze plany i marzenia. Jednak nigdy nie jest tak źle, żebyśmy nie dali go unieść. Niekiedy z jednej przykrej rzeczy wyrastają dwie dobre. W życiu są lepsze i gorsze momenty. Zarówno szczęście jak i cierpienie są wpisane w człowieczeństwo. Nieraz szukamy wielkich rzeczy, niezwykłych bohaterów, ludzi którzy dokonali coś specjalnego, a tymczasem tuż obok chodzili bohaterowie i każdy z nas może stać się stać jednym z nich. Ludzie żyją obok siebie na co dzień, kochają się, kłócą, ranią, godzą i idą dalej. Bo przecież czasem ludzie, którzy naprawdę darzą się ogromnym i jedynym w swoim rodzaju uznaniem i pomimo tego rozstają się. Próbują szukać szczęścia na własną rękę. Czasem nawet je znajdują, ale rana w sercu boli. Życie jest zbyt krótkie, żeby kłócić się, rozstawać, nawzajem ranić.

Żyjemy w świątłych czasach, nikt nie wierzy w zabobony. Żyje się nam coraz lepiej, a wydaje się niektórym, że do szczęścia potrzebny jest tylko pieniądz, a wiara w Boga rzekomo przeszkadza w życiu. Szkoda czasu na uczęszczanie do kościoła. Przytoczę wypowiedź jed-

nego człowieka: „Przestałem chodzić do kościoła i odmawiać wyuczone pacierze. Bez tego łatwiej było mi żyć. Po co marnować czas na coś tak niepotrzebnego. Uważałem, że religia odbiera prawdziwą radość życia. Teraz jednak stojąc na cmentarzu, pośród grobów bliskich skrywających szczątki, zrozumiałem, że wiara daje nadzieję tym, którzy odeszli i pozwala przetrwać tym, którzy pozostali”. Zaleca się, że jeśli ktoś wpadnie w „furię” z powodu zdenerwowania, to najlepiej udać się na cmentarz i spojrzeć na mogiły, odczytać nazwiska i przeżyte lata. Wówczas szybko przychodzi uspokojenie.

Bardzo często przekopuję wspomnienia z młodych lat, próbując przywołać okrucy mądrości naszych przodków. Wówczas kiedy było źle, mówili „głowa do góry, a stawisz czoła wszystkiemu”. Nasi przodkowie zbyt małą wagę przywiązywali do wystanego życia, dobrobytu itp. Dlatego też byli szczęśliwi i wzajemnie się szanowali. Zaskarbiłem sobie ich wieczną wdzięczność. To są właśnie mgliste wspomnienia, które odgrzebałem w zakamarkach pamięci. Gdyby młodość była taka mądra jak starość, a starość mogła tak jak młodość, to by było wspańiale. Źle to wszystko urządzone. Czasem trzeba dotknąć twardego dna, żeby móc się od niego odbić. Zatem cierpliwość jest największym błogosławieństwem. W moim długoletnim życiu w bolesny sposób się przekonałem, że: „nigdy nie mów w złości tego, czego w spokoju będziesz gorzko żałował”.

Mieczysław Sawicki

Anna Gasik

Jesień

Gdy drzewa umierają
paletą barw
Malują zachwyty
na naszych twarzach

Chwytamy szeleszczące złudzenia
Odsyłając
przemijanie w niepamięć

Ach, nie tłumacz wszystkiego
Phronesis!
Nie chcę być
i odchodzić tylko z rozsądku

Anna Gasik

Mogiła żołnierzy AK (na bratkowickim cmentarzu)

Błogosławieni jesteście łaknący sprawiedliwości
Spoczywający w wyzwolonej Matce-Ziemie
Wśród niewinnie zakrwawionych trzepoczących flag

W szeregu kamiennych nazwisk na baczność z tą samą datą
Z orderem wieńca chlubnej pamięci
Na połach granitowego munduru

Ogrzej się duszo przy płomieniu
Od tych, którzy zostali dla tych, których już nie ma
I uleć w górę, bo dzisiaj niebo jest odbiciem rozświetlonej ziemi
A gwiazdy są znakiem wieczności

VIII Koncert Pieśni Patriotycznych w Bratkowicach

Obchody 105 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości jak co roku uświetnił koncert pieśni patriotycznych. Wprawdzie odbył się on w bratkowickim kościele 12 listopada, ale to już tradycja, że koncert ten odbywa się w niedzielę następującą po Narodowym Święcie Niepodległości. VIII już Koncert Pieśni Patriotycznych wzorem lat ubiegłych poprzedziła uroczysta msza święta, uczestnikami której byli zaproszeni goście, chórzyci a także licznie zgromadzeni mieszkańcy Bratkowic oraz sympatycy chórów.

Wśród zaproszonych gości obecni byli przedstawiciele Powiatu Rzeszowskiego na czele z Wicestarostą Tadeuszem Pachorkiem, władze Gminy Świlcza i samorządu gminy wraz z pełniącym obowiązki wójta Dawidem Homą, przedstawiciele organizacji społecznych, sponsorzy a wśród nich wieloletni przyjaciele chóru Resonantae – Bożena i Andrzej Zabawscy. Uroczystą mszę świętą uświetnił śpiew zaproszonych chórów.

Wzorem lat ubiegłych patronat honorowy nad koncertem objął Starosta Rzeszowski – tym razem Pan Marek Sitarz, zaś patronat medialny kolejny już raz zapewniło „VIA”, Katolickie Radio Rzeszów, Telewizja Polska oddział Rze-

poziom artystyczny cieszy się coraz większym uznaniem i zainteresowaniem. Tegoroczny koncert kolejny już raz wykraczał poza granice Powiatu Rzeszowskiego, bowiem uczestniczyły w nim chóry także z innych powiatów Województwa Podkarpackiego a wyko-

nawcami koncertu byli:
Chór DEO CANTAMUS z Tuczemp – dyr. Dominika Godzień
Chór EMMANUEL z Rzeszowa – dyr. Roman Olszowy

Tradycyjnie już rozpoczął spotkanie z muzyką patriotyczną wykonaniem średniowiecznego hymnu BOGURODZI-CA. Koncert poprowadził prezes chóru RESONANTAE – Bogdan Wójcik, przedstawiając przybyłe na koncert chóry a także tytuły pieśni.

W kolejności chóry zaprezentowały następujące utwory:

Chór Emmanuel z Rzeszowa: *Moja ojczyzna, Pieśń obozowa – O Panie któryś jest na niebie, Maszerują strzelcy*

Chór Deo Cantamus z Tuczemp: *Białe róże, Bywaj dziewczę z zdrowe, Pierwsza kadrowa, Serce w plecaku*

Kwartet wokalny: *Jest taki kraj, Marsz, marsz Polonia* w opracowaniu Mariusza Kramarza a także *Modlitwę do Bogurodzicy* Józefa Świdra.

Chór męski Resonantae: *O mój rozmarny, Wojenka, wojenka* oraz *Z dawna Polski Tyś Królową*.

Na zakończenie uroczystego koncertu, w wielkim finale tego wieczoru, bratkowicki kościół wybrzmiał podniosłym i gromkim wykonaniem przez połączone chóry monumentalnego hymnu „*Gaude Mater Polonia*” pod dyrekcją pani Romana Olszowego.

Za udział w Koncercie Pieśni Patriotycznych każdy chór otrzymał pamiątkowe statuetki ufundowane przez Powiat Rzeszowski, które wręczyli artystom: Wicestarosta Powiatu rzeszowskiego Tadeusz Pachorek, Tomasz Wojton Przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego oraz radny powiatu Sławomir Miłek a także wójt gminy Świlcza Dawid Homa, wraz z ks. Józefem Książ-

szów oraz Polskie Radio Rzeszów. Organizatorami tegorocznego koncertu była Parafia pw. Św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej a także chór RESONANTAE z Bratkowic. Z roku na rok zarówno koncert jak i jego

Chór Męski RESONANTAE z Bratkowic – dyr. Jakub Pięta oraz kwartet wokalny, którego występ był nowością tej edycji koncertu, a występował w składzie: Dominika Godzień – sopran, Małgorzata Glesman – alt, Jakub Pięta – tenor, Tomasz Kwoka – bas.

kiem – proboszczem parafii Bratkowice oraz Katarzyną Wdowik – Prezesem Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej. Nie obyło się także bez podziękowań złożonych organizatorom koncertu za prawdziwą ucztę duchową oraz krzewienie patriotyzmu śpiewem i muzyką.

1. Starostwo Powiatowe w Rzeszowie
  2. Bożena Andrzej Zabawscy – Firma Usługi Gazowo-Sanitarne
  3. Tomasz Wojton
  4. KRUSZGEO SA w Rzeszowie
  5. AGROMA Sp. z o.o. w Rzeszowie
- Podziękowania tą drogą organizatorzy przekazują także Gminie Świlcza

Zwieńczeniem Koncertu było wspólne odśpiewanie hymnu „*Boże coś Polskę...*” pod dyr. Jakuba Pięty i przy akompaniamencie organowym Wojciecha Pazdana, bratkowickiego organisty.

Organizatorzy koncertu składają serdeczne podziękowania Staroście Rzeszowskiemu panu Markowi Sitarzowi za honorowy patronat i ufundowanie pamiątkowych statuetek, a także sponsorom, którymi byli:

i Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej a także Gminnemu Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie za pomoc w organizacji koncertu, bowiem jak co roku gości i chórzyci zostali zaproszeni przez organizatorów na skromny poczęstunek, który został zorganizowany w sali Dziennego Domu Pomocy w Bratkowicach przez członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej, a także chórzystów chóru RESONANTAE,

Fot. Andrzej Bednarz

Z dawna Polski Tyś Królową Maryjo

Z dawna Polski Tyś Królową Maryjo
Ty za nami przemów słowo Maryjo
Ociemniałym podaj rękę
Niewytrwałym skracaj mękę
Twe Królestwo weź w porękę
Maryjo
Ociemniałym podaj rękę
Niewytrwałym skracaj mękę
Twe Królestwo weź w porękę
Maryjo

Gdyś pod krzyżem Syna stała Maryjo
Tyleś Matko wycierpiała Maryjo
Przez Twego Syna konanie
Uproś sercom zmartwychwstanie
W ojców wierze daj wytrwanie
Maryjo
Przez Twego Syna konanie
Uproś sercom zmartwychwstanie
W ojców wierze daj wytrwanie
Maryjo

Z dawna Polski Tyś Królową Maryjo
Ty za nami przemów słowo Maryjo
Miej w opiece naród cały
Który żyje dla Twej chwały
Niech rozwija się wspaniały Maryjo
Miej w opiece naród cały
Który żyje dla Twej chwały
Niech rozwija się wspaniały Maryjo

którym należą się szczególne podziękowania za zaangażowanie w przygotowanie koncertu. Jak zawsze dziękujemy także panu Andrzejowi Bednarzowi za uwiecznienie w fotografii VIII koncertu Pieśni Patriotycznych. Szczególne zaś podziękowania należą się licznie zgromadzonej publiczności, która gromkimi oklaskami nagradzała wykonawców prezentujących pieśni patriotycznych w poruszających wykonaniach przyprowadzających nie tylko o dreszcze, ale także u niektórych łzy.

Dla wielu to niecodzienne wydarzenie było swoistą ucztą duchową, na długo zapadającą w pamięci. Organizatorzy mają nadzieję na kolejne tego typu wydarzenia, które będzie można w naszej Parafii realizować.

Bogdan Wójcik

Wypoczywają i pracują, śpiewają i uczują – czyli z życia Chóru Resonatae

*Muzyka to dusza wszechświata, skrzydła umysłu, lot wyobraźni i całe życie.
(Platon)*

Parafrazując słowa piosenki Stanisława Soyki i Grzegorza Turnaua „Soplicowo” spróbujmy ukazać letni sezon naszego Chóru Resonatae, który jak we wspomnianym wyżej tytule „nie osiada na laurach” ale nadal ciężko pracuje.

Chór Resonatae w okresie letnim, urlopowym nie przerywa swojej pracy. Cotygodniowe próby obfitują coraz to bogatszym repertuarem, którym chórzyci chętnie dzielą się z publicznością. 4 czerwca 2023 r. w Domu Ludowym w Dąbrowie odbył się Koncert Chórów działających przy Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie. W koncercie wystąpiły: Chór Gaudeamus, Chór Kantuski, Chór Gama, Chór Resonatae, Chór Cantus.

W trakcie koncertu Panowie zaprezentowali nowy repertuar rozrywkowy. Zgromadzona licznie widownia mogła wysłuchać piosenek „Ada, to nie wypada” z repertuaru Sławy Przybylskiej, „Już taki jestem zimny drań” Eugeniusza Bodo oraz „Upić się warto” tango argentyńskie napisane w 1934 roku przez Mariana Hemara z muzyką Mariana Hemara i Pawła Aślanowicza. Piosenka śpiewana przez wielu polskich wykonawców, m.in. przez Chór Juranda. Współcześnie przypomniana publiczności przez kwartet w składzie: Wiktor Zborowski, Jacek Borkowski, Marian Kociniak i Marian Opania. W lipcu Chór Resonatae brał udział w obchodach 78 rocznicy Akcji Burza uświetniając mszę utworami religijnymi o charakterze patriotycznym oraz biorąc udział w upamiętnieniu bohaterów pod Pomnikiem Poległych.

W dniach 26-27 sierpnia 2023 r. Chórzyci wraz z sympatykami i członkami rodzin udali się na wycieczkę połączoną z warsztatami chóralnymi i koncertem. Pierwszym punktem na trasie było miejsce pamięci i muzeum Auschwitz-Birkenau, były niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady. Obóz jako jedyny tego typu obiekt został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Koncert Chórów w Dąbrowie.

Piknik rodzinny „Pożegnanie Lata”

Warsztaty chóralne.

Miejsce, które było świadkiem zagłady zwłaszcza Narodu Żydowskiego zwiedziliśmy w ciszy i skupieniu.

Po zwiedzaniu Muzeum, które powinno się odwiedzić choćby raz w życiu, udaliśmy się do Tyskich Browarów Książęcych, zwiedzić obiekt założony w 1629 roku, co oznacza, że jest to jeden z najstarszych obiektów tego typu w Polsce. Tyskie Browary Książęce powstały z inicjatywy rodu Promnitzów, a czas ich rozkwitu przypada na przełom XIX i XX wieku. Ówczesnym właścicielem browaru był wizjoner, książę Jan Henryk XI Hochberg. Książę zmodernizował i rozbudował browar przekształcając go w perłę architektury XIX-wiecznej. I był to rok 1861. Wprowadził też do browaru najnowsze osiągnięcia epoki – elektryfikację i kolej żelazną. Książę od początku stawiał na nowoczesne technologie warzenia: wprowadził maszyny do suszenia słodu i wytwarzania lodu, windę do transportu beczek z leżakowni oraz automatyczną butelkownię. Browar był więc w stanie sprostać olbrzymiemu popytowi. Zatrudniony przez księcia Julius Müller mistrz piwowarski i obywatel, który w niejednym europejskim browarze warzył piwo, poznał sekret wysmienitego złocistego lagera, którego warzył z użyciem drożdży dolnej fermentacji.

Müller zastosował tę metodę w tyskim browarze i uzyskał piwo jakiego znamy dziś – złote, jasne z gęstą pianą. Metoda ta poprowadziła browar prosto do sukcesu – rozpoczęto produkcję na dużą skalę, a tyskiego lagera poznała cała Europa. Zwiedzanie browaru było ciekawym doświadczeniem, zupełnie nowym dla laika. Pierwszy dzień wyjazdu zakończył się wspólną biesiadą przy muzyce. Na akordeonie przygrywał zaprzyjaźniony Trzcianianin Zbyszek Krawiec oraz chórzysta Marek Surowiec. Drugi dzień Panowie rozpoczęli od warsztatów chóralnych, które poprowadził dyrygent Jakub Pięta. W Sali konferencyjnej hotelu Alpex w Zabrze, każdy „głos” chóralny miał do przećwiczenia swoje partie wokalne. Po zakończeniu warsztatów grupa udała się do Zabytkowej Kopalni GUIDO. O godzinie 10:00 wzięliśmy udział we mszy świętej w zabytkowej kaplicy św. Barbary na 170 poziomie kopalni. Mszę odprawioną przez księdza kamilianą Andrzeja Książkowskiego śpiewem i czytaniem uświetnił Chór Resonantae. Po mszy odbył się koncert w kaplicy. Chór zaśpiewał dla zgromadzonych, pieśni z repertuaru: „Schowaj

Kaplica Św. Barbary w kopalni Guido.

Koncert w kopalni Guido.

Uświetnienie Mszy św.

Chór po koncercie z ks. Andrzejem Książkowskim.

mnie”, „Ubi Caritas”, „Jezus Najwyższe imię”, „Będę śpiewał Tobie”, „Królowo Nieba”, „Matko Zbawiciela”, „O pełen skarbów”. Po każdym utworze chórzyci otrzymali gromkie brawa, a słowa zachwytu wyraził ksiądz Andrzej, który został obdarowany płytą Jubileuszową Chóru. Po skończonym koncercie podzieliliśmy się na dwie grupy i wraz z przewodnikami udaliśmy się zwiedzać kopalnię na 320 poziomie. Każdy musiał wyposażyć się w kas ochronny. Na 320 metrów pod ziemię zjechaliśmy oryginalną szolą górniczą i udaliśmy się na 2 godzinny Podziemny Spacer Górniczy podziemnymi wyrobiskami, przejeżdżkę podwieszoną kolejką elektryczną, odwiedziliśmy również najniższy położony pub w całej Europie. Odkrywanie poziomu 320 wiąże się przede wszystkim z poznawaniem rozwoju techniki górniczej od końca XIX wieku aż do czasów współczesnych. Choć Kopalnia Guido od lat nie wydobywa węgla, to na trasie turystycznej go nie brakuje. Podczas zwiedzania można zobaczyć go co najmniej cztery razy, i to w zupełnie surowej formie pokładu o grubości nawet do dwóch metrów.

Część trasy na poziomie 320 m pokonaliśmy elektryczną kolejką podwieszoną. Jest to jedyna tego typu kolejka górnicza na świecie udostępniona dla turystów! Zawiozła nas w rejon pracy dwóch kombajnów górniczych, chodnikowego i ścianowego. Tam z bliska zobaczyliśmy, jak pracują te potężne maszyny do urabiania skał i węgla. Ponad-

to dzięki multimedialnym pokazom poznaliśmy założyciela kopalni, hrabiego Guido Henckel von Donnersmarcka, który otrzymał nadanie górnicze 2 października 1855 roku, a założony obiekt otrzymał jego imię. Zobaczyliśmy również zagrożenia jakie czekają na górników, z których najniebezpieczniejszy jest wybuch metanu. Zwiedzanie Kopalni Guido zakończyliśmy w budynku nadszymbia.

Ostatnim punktem programu był spływ Sztolnią Czarnego Pstrąga w Tarnowskich Górach. Sztolnia Czarnego Pstrąga to jeden z najdłuższych w Europie podziemnych przepływów łodziami fragmentem XIX-wiecznej Sztolni Głębokiej Fryderyk wpisanej na listę dziedzictwa UNESCO. Obiekt położony jest na terenie urokliwego Parku Repeckiego.

Trasa biegnie kilkadziesiąt metrów pod ziemią. W tajemniczej scenerii, przy świetle lamp karbidowych, turyści pokonują łodziami odcinek 600 m. Przewodnik wprawia łódki w ruch, odpychając się od ścian sztolni zwanych ociosami. Jednocześnie snuje opowieści o dawnym górnictwie. Sunąc po krystalicznie czystej wodzie, wypełnione turystami łódzie przepływają przez cztery murowane bramy (Pamięci, Odważnych, Szczęśliwych i Leniwych). Każda z nich skrywa tajemnice związane z budową tego arcydzieła podziemnej hydrotechniki.

Krystalicznie czysta woda przyciąga kilka gatunków ryb, w tym pstrągi, od których wzięła się nazwa obiektu.

W czasie pikniku organizowanego przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej na „Pożegnanie lata” panowie wykonali na scenie stadionu sportowego swoje rozrywkowe utwory: m.in. „Ada to nie wypada”, czy „Zimny drań”. Akompaniował oczywiście pan Jakub Pięta, który ponadto przygotował do występu młodzież z Studia Wokalnego oraz grupę Seniorów z Dziennego Domu Pomocy w Bratkowicach. Za swój występ wszyscy zebraли gromkie brawa.

Podobnie było na Koncercie Galowym z okazji 18-lecia GCKSiR w dniu 7 października 2023 r. Dzień później chór został zaproszony na 20-lecie istnienia Chóru Credo do Zalesia, gdzie uświetniał mszę św. oraz brał udział w koncercie.

...Chwila ciszy.

I nagle gwar oklasków.

Jak fale morza podczas sztormu.

Sala pustoszeje.

Fortepian na pustej scenie już nie gra.

Echo niedawnej muzyki jeszcze rozbrzmiewa.

Dłoń biegnąca po pustych oparciach.

Ręka spragniona dotyku klawiszy.

Pod malowane niebo płynie etiuda, menuet zagubiony w czasie.

Nuty zapełniają pustkę w sercu...

Słowa...

„miłość zawarta jest w muzyce”....

[autor nieznanym]

Tekst i fot. Monika Piątek

Zespół Tańca Nowoczesnego KOLORET

W sobotni wieczór, 7 października 2023 roku, w Trzcianie odbył się wyjątkowy koncert galowy z okazji 18-lecia działalności GCKSiR.

Było to niezwykle ważne wydarzenie dla wszystkich osób, które występują na co dzień w grupach amatorskiego ruchu artystycznego. Było nas ok. 400! Różnorodne zespoły należące do GCKSiR występowały na scenie w świetle reflektorów tego pamiętnego wieczoru. Gdy Koncert się rozpoczął można było podziwiać chóry: Cantus, Gama, Kantuski oraz Resonantae. Na scenie również ukazali się wokaliści Studia Wokalnego. Tanecznym krokiem w pięknych, kolorowych strojach na scenę weszli tancerze Zespołu Pieśni i Tańca Pułanie. Widownia mogła zachwycać się aktorami z Grupy Teatralnej Tespis. A te wyjątkowe chwile urozmaiciła nam muzyka Kapeli GCKSiR. Podziwiano także artystów zespołu Grupy Obrzędowej im. Marii i Józefa Dziedziców. Na sam koniec publiczność zaskoczyła grupa utalentowanych i pełnych pasji tańcerzy Zespołu Tanecznego KOLORET.

Występy tancerzy Zespołu Tanecznego KOLORET:

1. Planeta Pandora – Avatar – grupa młodsza Rudna Wielka.
2. Świat Czarodziejów – Harry Potter – grupa młodsza Bratkowice
3. Gumisiowa Dolina – Gumisie – grupa najmłodsza I Bratkowice
4. Osada Minionków – Minionki – grupa młodsza Świlcza
5. Nibylandia – Piotruś Pan – grupa najmłodsza II Bratkowice
6. Knieja – Czarownica – grupa średnia Bratkowice
7. Kraina Czarów – Alicja po drugiej stronie lustra – grupa starsza Rudna Wielka
8. Królestwo Śnieżki – Królowa Śnieżka – grupa starsza Bratkowice
9. Kraina Aslana – Opowieści z Narnii: Księżę Kaspian – grupa starsza Świlcza
10. Narnia – Opowieści z Narnii – grupa najstarsza Bratkowice

Jak wyglądają przygotowania do koncertów ze strony artystów?

Każdy artysta wychodzący na scenę z świadomością tego, że oglądać go będzie wielka grupa ludzi czuje stres. Niektórzy odczuwają go w większym lub

mniej stopniu, lecz odczuwa go każdy. Ja jako tancerka Zespołu Tanecznego KOLORET chodź nie pierwszy raz spotykam się z takim wydarzeniem, zawsze się stresuję, lecz to nieprzyjemne uczucie rozluźnia atmosfera panująca za kulisami. Każdy jest uśmiechnięty i pozytywny. Wszędzie można zauważyć kolorowe, piękne stroje i magiczne makijaże. Razem z moim zespołem powtarzamy układ, śmiejąc się i bawiąc się przy tym. Gdy wybija odpowiednia godzina, ustawiamy się przy wejściu na scenę, niecierpliwie czekamy na nasze wejście. Gdy już poczuje pod stopami scenę, odpływam w rytm muzyki i swobodę tańca. Wtedy każde nieprzyjemne uczucie, stres i niepewność znikają. A potem słyszę już tylko brawa i widzę uśmiechniętą widownię. Schodząc ze sceny zawsze cieszymy się i śmiejemy się z poszczególnych pomyłek, które widzimy tylko my. Bo żaden występ nigdy nie będzie idealny, lecz jego wygląd, gdzie można zauważyć zaangażowanie artystów jest piękny i zachwycający. Każdy koncert jest dla nas ważny, a ten na pewno zostanie w naszej pamięci na długo.

Wiktorja Kwoka

Co się czyta i kto czyta w Polsce i w Bratkowicach

Współczesny świat oferuje nam wiele dostępnych rozrywek i możliwości spędzania wolnego czasu. Aby się odstresować i oderwać od rzeczywistości najczęściej wybieramy oglądanie filmów, seriali lub Tik-Toka. Wolne popołudnia spędzamy oglądając kilka odcinków ulubionego serialu na Netflixie, a w międzyczasie przeglądamy media społecznościowe. Z badań wynika, że w Polsce codziennie przeglądamy social media przez średnio 2 godziny i 2 minuty. Aż 48,2% badanych twierdzi, że korzysta z social mediów, aby po prostu wypełnić czas wolny. Zapominamy lub nie chcemy pamiętać, że moglibyśmy poświęcić ten czas na czytanie, które bawi i jednocześnie rozwija.

Badania Biblioteki Narodowej

Biblioteka Narodowa od 1992 roku bada stan czytelnictwa w Polsce. Jej sondaże są przeprowadzane na reprezentatywnej próbie Polek i Polaków, którzy skończyli co najmniej piętnasty rok życia.

Ostatnie badanie zostało przeprowadzone w listopadzie 2022 roku za pomocą metody CAPI (to bezpośrednia rozmowa na żywo ankietera z ankietowanym, podczas której ankieter wpisuje odpowiedzi do komputera). Łączna liczba respondentów wynosiła 1996 osób. Z najnowszego raportu Biblioteki Narodowej badającego stan czytelnictwa w Polsce wynika, że nie zapominamy również o czytaniu książek. Wśród czytających niespodziankę sprawiła nam młodzież.

Ilu Polaków czyta książki?

Według najnowszego raportu Biblioteki Narodowej 34% badanych Polek i Polaków przeczytało w 2022 roku co najmniej jedną książkę, a 7% przeczytało w tym czasie siedem lub więcej książek.

Inne najważniejsze wnioski płynące z raportu to:

- Najwięcej książek czytają Polacy deklarujący, że żyją w dobrej sytuacji finansowej (56%).
- Czytają przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (58%) i uczące się (72%).
- Po książki zdecydowanie częściej sięgają kobiety (42%) niż mężczyźni (26%).

- Najmniej czytających osób jest w najstarszej grupie wiekowej (po 70. roku życia).
- Najwięcej czytelników mieszka w miastach, najmniej – na wsiach i w małych miasteczkach.

Skąd mamy książki do czytania?

- Najczęściej pożyczamy je od rodziny lub znajomych (37%),
- Kupujemy (36%), dostajemy w prezencie (32%),
- Mamy od dawna w domu w prywatnym księgozbiórce (20%).
- Wypożyczamy z biblioteki (20%)

W młodzieży nasza nadzieja!

Wyniki badania wśród młodzieży w wieku 15-18 lat wskazują na dwunastoprocentowy wzrost czytelnictwa w porównaniu z rokiem 2021. To największe

nej przez koleje losu do zamieszkania u nieznanych dotąd braci. Kolejnymi czytelnymi seriami w naszej bibliotece są: seria Aleksandry Negrońskiej „Students”, Marty Łabęckiej „Flaw(less)”. Młodszy czytelnicy najczęściej wypożyczają serie Jeffa Kinneya „Dziennik cwaniaczka” i „Biuro detektywistyczne Lassego i Mai” Martina Widmarka. Hitami literatury dla najmłodszych niezmiennie są „Przygody Fenka”, „Kicia Kocia” i „Samochodzik Franek”. Obserwujemy też wielki powrót fantastyki młodzieżowej – najczęściej zamawianymi seriami w naszej bibliotece są: „Wojownicy” Erin Huntera, opowiadająca o kotach domowych żyjących w dziczy, należących do pięciu samowystarczalnych klanów, bestsellerowy „Harry Potter”, „Dwór cierni i róż” Sarah J. Maasa i serię Johna Flanagala „Drużyna”.

Młodzież jest jednak dosyć trudnym odbiorcą i bibliotekarze muszą być na bieżąco z tym co dzieje się również

zaskoczenie niosące nadzieję na przyszłe lata. 72% nastolatków deklaruje, że czyta książki, a aż 18% z nich czyta w ciągu roku siedem lub więcej książek.

Ten wzrost czytelnictwa wśród młodzieży zauważamy także my – bibliotekarze. W czasie popandemicznym zaczęło przybywać nam regularnie czytających nastolatków, a wielu z nich stało się świadomymi czytelnikami, którzy śledzą to, co się dzieje na rynku książki, śledzą trendy i nowości.

Sensacją wśród młodzieży stała się na przykład nowość, seria Weroniki Marczak – „Rodzina Monet”, która opowiada o losach nastolatki zmuszo-

w wirtualnym świecie, dlatego śledzimy najpopularniejsze blogi młodzieżowe, Wattpada na którym nieznanymi jeszcze autorzy publikują swoje teksty oraz konta poczytnych recenzentów na Instagramie i Facebooku.

Cieszy nas ogromnie fakt, że niektórzy nastolatki odwiedzają naszą bibliotekę regularnie. Mamy czytelników, którzy śledzą nowości na bieżąco, przychodzą, co nas cieszy, z pewną listą książek, które zobaczyli u nas w katalogu internetowym lub na Fanpage'u i koniecznie chcą je przeczytać. Ci naprawdę wierni, stali czytelnicy przychodzą nawet kilka razy w tygodniu, nie tylko

aby sprawdzić czy zamówiona książka jest już dostępna, ale po prostu porozmawiać z nami. Inni przychodzą raz na dwa miesiące i wypożyczają wtedy najczęściej lektury. W okresie przed maturą i egzaminami ósmoklasisty mamy więcej odwiedzin, ale stricte właśnie po lektury i opracowania.

Ulubione książki i autorzy dorosłych Polek i Polaków

Z badań Biblioteki Narodowej wynika, że najchętniej sięgamy po powieści kryminalne, sensacyjne i thrillery (32%) oraz literaturę obyczajową i romantyczną (22%). Trochę mniejszym zainteresowaniem cieszą się książki non-fiction, jak na przykład biografie czy wspomnienia (17%).

Najpopularniejszym autorem jest oczywiście Remigiusz Mróz. Drugie miejsce wśród najbardziej poczytnych twórców w rankingu zajmuje Henryk Sienkiewicz, a trzecie – J.K. Rowling.

W naszej bibliotece w tym roku najbardziej poczytnymi autorami według systemu bibliotecznego MAK+ są:

- w kategorii powieści kryminalne, sensacyjne i thrillery: Mieczysław Gorzka, Piotr Kościelny, Przemysław Piotrowski, B. A. Paris, Krzysztof Józwik, Hanna Greń, Harlan Coben, Maciej Siembieda, Sven Hassel, Robert Małecki,
- w kategorii powieści obyczajowe i romantyczne: Karolina Wilczyńska, Kristin Hannah, Joanna Jax, Krystyna Mirek, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Colleen Hoover, Agata

Przybyłek, Katarzyna Michalak, Gabriela Gargaś, Melisa Darwood,

- w kategorii literatury niebeletrystycznej: Marcin Margielewski, Wojciech Jagielski, Marcin Jacoby.

Do czytania książek zachęca się przede wszystkim dzieci – wiadomo nie od dziś, że czytanie zwiększa zasób słów oraz pobudza wyobraźnię i ciekawość świata. Bibliotekarze poprzez organizowanie konkursów czytelniczych, spotkań z bajką, lekcji bibliotecznych, świętowanie urodzin postaci z bajek i innych wydarzeń związanych z książkami i czytelnictwem starają się zachęcić dzieci do czytania książek i odwiedzania biblioteki. W tym roku w naszej bibliotece zorganizowaliśmy wakacyjny konkurs czytelniczy dla dzieci i młodzieży w trzech kategoriach wiekowych. Cieszył się on dużym zainteresowaniem, a rozstrzygnięcie konkursu odbyło się 3 września.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 7 października, a nagrody wręczała zaproszona przez nas Pani Dorota Małej Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej.

Już teraz możemy poinformować naszych czytelników, że od 1 stycznia rusza całoroczny konkurs czytelniczy, do którego serdecznie zapraszamy wszystkich czytelników niezależnie od wieku.

„Krasnal w Krzywej Czapce”

Kampania społeczna „Mała książka – wielki człowiek”, o której wspomniano we wcześniejszym wydaniu przeprowadzana w bibliotekach publicznych jest projektem skierowanym do dzieci w wieku od 3 do 6 roku życia. Akcja

rozpoczęła się we wrześniu 2018 roku została dofinansowana w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Przypominamy, że akcja ma zachęcić rodziców do dowiedzenia biblioteki i do codziennego czytania z dzieckiem. Miło nam poinformować, że w listopadzie otrzymaliśmy kolejne wyprawki dla naszych najmłodszych czytelników i gorąco zapraszamy do udziału w tym projekcie.

CZYTAJ dorosły czytelniku!

Korzyści z czytania w dorosłym wieku to przede wszystkim relaks – badania wykazały, że ta rozrywka pomaga zredukować stres o około 69%. Co więcej, książki pomagają nam zasnąć, w odróżnieniu od ekranów smartfonów, przez które mózg człowieka dłużej pozostaje w stanie pełnego skupienia.

Badania dowodzą również, że czytanie może pomóc zwiększyć wydolność mózgu nawet o 32%, a także zmniejszyć ryzyko zachorowania na chorobę Alzheimera. Czytając regularnie stymulujemy pracę mózgu!

Co więcej, czytanie rozwija pamięć i poczucie humoru, poprawia koncentrację, uczy logicznego myślenia i wiedzy ogólnej, a także rozwija wrażliwość.

Drodzy Czytelnicy, jeśli chcielibyście coś przeczytać, lecz nie chcecie tego kupować – gorąco zapraszamy do dowiedzenia naszej biblioteki. W naszej bibliotece już od kilku lat prowadzimy akcję „Zaopiekuj się książką”. Czytelnicy przynoszą do nas książki i zostawiają je, aby ktoś inny mógł po nie sięgnąć, przeczytać i zostawić w swojej biblioteczkę. W ten sposób jeden egzemplarz może ucieszyć wielu ludzi.

Z naszych obserwacji, a także z raportu Biblioteki Narodowej wynika, że coraz więcej młodzieży zaczyna dostrzegać i doceniać radość z czytania. Może starsi też sobie o niej przypomną, bo jak zauważyła nasza noblistka Wisława Szymborska – „Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła”.

Sabina Wójcik

Źródła:

Raport „Social Media 2023” – pierwsza edycja raportu Gemius, PBI i IAB
<https://www.bn.org.pl/raporty-bn/stan-czytelnictwa-w-polsce/stan-czytelnictwa-w-polsce-w-2022>
<https://www.dobraksiazkakra.pl/post/powi%C4%99ksza-j-spo%C5%82eczno%C5%9B%C4%87-bloga>

„Czytanie
Książek
to najpiękniejsza
zabawa,
jaką sobie
ludzkość wymyśliła.”
– Wisława Szymborska

Warto przeczytać

Joanna Kuciel-Frydryszak po sukcesie książki „Służące do wszystkiego” oddaje głos wiejskim kobietom w reportażu pt. „Chłopki”.

A u t o r k a przedstawia świat z za drugiej strony drzwi chłopskiej chałupy. Książka ukazuje pracujące w pocie czoła gospody-

nie wiejskie, mamki, folwarcze wyrobnice, które marzą o butach, własnym łóżku, edukacji, o dobrym zamążpójściu. To opowieść o codziennym znoju naszych babek i prababek, o ich marzeniach, ale też lękach. Kuciel-Frydryszak w niezwykle obrazowy sposób prezentuje prawdziwy obraz codzienności polskich chłopek w patriarchalnym społeczeństwie, ich siłę oraz pragnienie zmiany.

Jacek Komuda po raz kolejny udowadnia, że historię można przedstawić w sposób inspirujący każde pokolenie, a w realia historycznych można zawrzeć niezwykle porywającą fabułę, która wciągnie każdego czytelnika.

W cyklu „Samożwaniac. Orły na Kremlu” autor ukazuje zderzenie dwóch światów – ksenofobicznej Moskwy i wyrosłej na gruncie wolności szlacheckiej Rzeczypospolitej. Opowieść o naj-

większej awanturniczej wyprawie Polaków, która wstrząsnęła murami Moskwy. Komuda ukazuje fenomen wojska polskiego i husarii, ale też okrucieństwo wojen polsko-moskiewskich na lodowych pustkowiach Rosji.

I Warsztaty Bezpieczeństwa Pracy Pilarkami

5 listopada 2023 roku, w niedzielę w Bratkowicach, miały miejsce I Warsztaty Bezpieczeństwa Pracy Pilarkami, organizowane przez OSP Bratkowice.

Dość kameralne, ale różnorodne i starannie dobrane grono uczestników pozwoliło z tej imprezy wycisnąć ile tylko było można. Nawet deszczowa i wietrzna aura nie zgasiła zapału i bez wątpienia każdy z osobna zarówno sporo wyniósł z tego ciekawego dnia, jak i dał nie mniej od siebie, tworząc wspólnymi siłami solidny fundament pod ratownicze wydarzenie, które mam nadzieję, nie tylko na stałe i cyklicznie zagości w kalendarzu wydarzeń naszej OSP, ale i pozwoli, zgodnie z zamysłem, organizować podobne warsztaty w każdym miejscu, gdzie znajdują się osoby zainteresowane doskonaleniem w tym zakresie działań.

Co jednak tak właściwie się działo? Najpierw wszyscy spotkaliśmy się w świetlicy Domu Strażaka w Bratkowicach na krótkim wprowadzeniu teoretycznym, podczas którego próbowałem trochę pokazać swój punkt widzenia w kwestii pracy pilarkami wraz z całym wachlarzem zagrożeń i trudności, czasem dość nieoczywistych, wyniesiony z blisko 10 lat pracy zawodowej przy ścinie drzew, a także nakreślić kontekst i uzasadnienie dla zasad postępowania, których ćwiczeniem mieliśmy się zająć na ćwiczeniach praktycznych.

Po przerwie technicznej i przemieszczeniu się na Plac Targowy w Bratkowicach, gdzie wcześniej przygotowane zostały stanowiska do ćwiczeń, przyszała pora teorię uzupełnić praktyką. Oczywiście nie brakowało też przypomnienia o odpowiednich środkach ochrony indywidualnej, dobrych nawykach i poprawnych sposobach postępowania, co dawało całkiem dobre rezultaty, przynajmniej dopóki wzrok instruktora był dostatecznie odczuwalny. Ale to też cenna wskazówka, na ile ważne jest regularne ćwiczenie i przypomnianie poprawnych wzorców zachowań.

Ćwiczenia praktyczne obejmowały zagadnienia z zakresu: prawidłowych technik uruchamiania pilarek, bezpiecznego poruszania się z narzędziem, ergonomii w zakresie chwytu pilarki i postawy podczas pracy, a także wyko-

nywania cięć różnymi sposobami, uwzględniając potencjalne naprężenia i inne uwarunkowania, zarówno podczas okrzesywania jak i manipulacji drewna. Ostatnim ćwiczeniem było poprawne wycięcie rzazu podcinającego. Nie zabrakło też omówienia i użycia podstawowych akcesoriów wymaganych lub ułatwiających pracę, takich jak: kliny jako urządzenia zabezpieczające i rozwierające rząz wraz z siekierą, kleszcze samozaciskowe do chwytania drewna, kanister typu combi na paliwo i olej do smarowania piły łańcuchowej wraz z systemami napełniania zapobiegającymi rozlewaniu płynów, pilnik wraz

z akcesoriami do doraźnego ostrzenia piły łańcuchowej w warunkach polowych.

Całość zakończona została, po powrocie do Domu Strażaka, krótkimi podziękowaniami, wręczeniem certyfikatów i zdecydowanie zasłużonym regeneracyjnym posiłkiem.

Z tego miejsca, pragnę podziękować **Zarządowi Ochotniczej Straży Pożarnej w Bratkowicach** oraz **Samorządowi Gminy Świlcza** za objęcie wydarzenia patronatem i udzielone wsparcie. Podziękowania należą się również wszystkim uczestnikom i osobom zaangażowanym w organizację, bez których nie byłoby tych warsztatów i tak cennych wniosków na kolejne.

Krzysztof Plizga
Naczelnik OSP Bratkowice

Nie ma cudów, liczy się trening!

W sobotnie popołudnie, 30 września br. druhowie z naszej jednostki wzięli udział w gminnych ćwiczeniach jednostek OSP z terenu Gminy Świlcza organizowanych przez OSP Błędowa Zgłobieńska. Jednostki uczestniczące w ćwiczeniach miały za zadanie wykonanie szeregu założeń pozorujących realne zdarzenia, aby dzięki temu doskonalić umiejętności prowadzenia działań ratowniczych. Całość rozpoczęła odprawa w Domu Strażaka w Trzcianie, skąd poszczególne jednostki udawały się na miejsca prowadzenia działań.

Ćwiczenie, jakie nam przypadło w udziale, polegało na przeszukaniu i ewakuacji osoby poszkodowanej z budynku Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Błędowej Zgłobieńskiej.

Po przybyciu na miejsce, rota wyposażona w sprzęt ochrony układu oddechowego oraz pozostałe potrzebne wyposażenie, rozpoczęła przeszukanie

budynku według otrzymanych informacji. Dzięki zastosowaniu m.in. taktycznej kamery termowizyjnej, nawet spore zadymienie przygotowane przez organizatorów nie utrudniło zbytnio odnalezienia pozoranta odgrywającego rolę osoby poszkodowanej. Użycie noszy płachtowych pozwoliło szybko i sprawnie przenieść poszkodowanego w bezpieczne miejsce, gdzie przewidziane zostały założenia z zakresu udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ćwiczenie pozwoliło nam na sprawdzenie różnych rozwiązań z zakresu wyposażenia oraz taktyki, co bez wątplenia przełoży się na jakość podejmowanych działań. Ćwiczenia zakończył wspólny posiłek i podsumowanie, po którym uczestnicy udali się z powrotem do swoich jednostek.

Krzysztof Plizga
Naczelnik OSP Bratkowice

Przegląd pieśni patriotycznych

Piknik rodzinny

POŻEGNANIE LATA

Fot. Andrzej Bednarz

Zawody strażackie i przegląd orkiestr dętych

Odnowienie zabytkowej sikawki

Uchwałą zarządu OSP z czerwca bieżącego roku strażacy z Bratkowic gruntownie odnowili zabytkową sikawkę z przełomu XIX/XX wyprodukowaną przez firmę HYDROPOL-Lwów. Zabytkową sikawkę z beczkowitzem odnowioną wyeksponowano na placu pod Domem Strażaka w lipcu 2010 r. Zmienne warunki atmosferyczne brak zadaszania (zadaszenie wykonano w lipcu 2022 r.) spowodowały to, że mimo sukcesywnych odnowień sikawka wymagała wymiany zniszczonych elementów lub ich renowacji. Zakupiono używane, ale w dobrym stanie koła, które to po odpowiedniej konserwacji i pomalowaniu wymieniono na dotychczasowe bardzo już zniszczone. Pozostałe elementy sikawki i beczkowitzu wyczyszczono, zakonserwowano i pomalowano. Pracy przy odnowieniu sikawki było sporo, ale jak zawsze na bratkowickich strażaków można liczyć. Wielu z nich poświęciło swój czas, aby ratować zabytkowy sprzęt pożarniczy przed zniszczeniem, który

służył poprzednikom. Odnowiona sikawka jest chlubą i wizytówką OSP Bratkowice. Podziwiana przez przechodniów stanowi świadectwo o obecnych bratkowickich strażakach, którzy dbają

o swoje dziedzictwo. Sikawka w szczególności prezentuje się w porze nocnej, kiedy jest podświetlona oświetleniem LED.

Tadeusz Bednarz

Fot. Andrzej Bednarz

Strażacy z Bratkowic najlepsi w gminie Świlcza

Strażacy z Bratkowic po raz kolejny okazali się najlepsi w zawodach sportowo-pożarniczych w gminie Świlcza. Na rozegranych 18 czerwca na stadionie LKS „Dąb” Dąbrowa zawodach nasi strażacy zwyciężyli w punktacji ogólnej. Zawody rozgrywały się w 3 konkurencjach w sztafecie pożarniczej 7x50, w ćwiczeniu bojowym i musztrze. Nasza drużyna startowała w składzie:
Jakub Majka – Kapitan
Paweł Stec
Michał Kwas
Piotr Wojton
Kamil Kula
Dawid Ziobro
Bartosz Zając
Marcel Jucha
Sławomir Wojton

Trenerem drużyny od wielu lat jest Robert Kwas, który zawsze stara się perfekcyjnie przygotować drużynę, przeprowadzając z zespołem wiele żmudnych treningów przed każdymi zawodami.

Zawodnikom i trenerowi gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów

Wyniki zawodów

1. OSP Bratkowice 108,44 pkt.
2. OSP Mrowla 111,92 pkt.
3. OSP Rudna Wielka 125,04 pkt.

4. OSP Trzciana 127,50 pkt.
5. OSP Woliczka 130,00 pkt.
6. OSP Dąbrowa 131,41 pkt.
7. OSP Błędowa Zgłobieńska 147,18 pkt.

Tadeusz Bednarz

Fot. Andrzej Bednarz

Impreza plenerowa „Na góralską nutę”

W sobotnie popołudnie 15 lipca 2023 r. do bratkowickiego parku podworskiego, ściągnęli tłumnie mieszkańcy nie tylko Bratkowic, ale także z okolicznych miejscowości gminy Świlcza. Przyciągnęły ich dźwięki góralskiej muzyki i śpiewu. Tu w zielonej scenerii parku, odbyła się druga już edycja imprezy plenerowej pod nazwą „PARK” – Podróż Artystyczna Regionami Kulturowymi, a jej motywem przewodnim było tym razem Podhale, jeden z najciekawszych regionów Polski, zarówno pod względem kulturowym, jak i krajobrazowym.

(...)

Na terenie parku organizatorzy, przygotowali wiele atrakcji i konkursów, zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Była m.in. karczma oferująca góralskie jedło i napoje, baczówka, gdzie można było zobaczyć, jak wyrabia się tradycyjne góralskie oscypki i spróbować ich doskonałego smaku. A wszystko to przy dźwiękach góralskiej muzyki.

(...)

Podczas trwania imprezy, zainteresowani mogli uczestniczyć w warsztatach malowania na szkłe z udziałem instruktorek w tej dziedzinie.

(...)

Pozostali uczestnicy imprezy mogli w tym czasie skorzystać z przejażdżki bryczką konną, zwiedzając urokliwe zakątki Bratkowic i miejscowego lasu, lub zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie w stroju góralskim, korzystając z fotobudki. Niektóre dzieci korzystały z pompowanej zjeżdżalni, a jeszcze inne próbowały nauczyć się chodzenia na szczudłach. Były też stoiska z zabawkami, wata cukrowa, lody, itp. Niemalym zainteresowaniem cieszyły się wśród publiczności warsztaty tańców i przyśpiewek góralskich.

Zabrzmią górska muzyka i śpiew

Jako pierwszy na estradzie pojawił się Dziecięcy Zespół Góralski „Zawaternik”. Piękny występ Zespołu „Zawaternik”, oglądało się z wielką przyjemnością.

(...)

Zespół „Ślebodni” wystąpił przed publicznością, prezentując żywiołowe tańce podhalańskie i muzykę. Występ

bardzo się podobał publiczności o czym świadczyły długie oklaski.

(...)

Równie efektownie zaprezentowali się „górale nizinni”, czyli Kapela z GCKSiR w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, pod kierownictwem **Justyny Drozd-Ochał**. Wystąpili oni w góralskich strojach, prezentując dynamiczny góralski śpiew i muzykę.

(...)

Góralskie granie tak zafascynowało zgromadzoną w parku publiczność, że z niecierpliwością oczekiwali na zapowiadany wcześniej występ gwiazdy wieczoru, czyli Kapeli „Ciupaga” z Łącka, istniejącej od 2005 r. Około godz. 21.00 pojawili się na scenie.

(...)

Tuż po godz. 22.00 odbyła się tradycyjna potańcówka z zespołem muzycznym „Klimat”, bo klimat tej plenerowej imprezy w bratkowickim parku był niezwykle emocjonujący. Zabawa trwała do późnych godzin nocnych.

(...)

Organizatorami tegorocznej imprezy plenerowej PARK w Bratkowicach byli wspólnie:

Urząd Gminy w Świlczy na czele z Adamem Dziedzicem – Wójtem oraz Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie na czele z Adamem Majką – dyrektorem. Impreza została przygotowana i przeprowadzona perfekcyjnie. Niewątpliwie jest to również duża zasługa pracowników GCKSiR, Urzędu Gminy i organizacji społecznych (KGW, OSP). Organizatorzy zapewniają, że w przyszłym roku na imprezie PARK w Bratkowicach, spotkamy się z góralami żywieckimi i Zespołem „Magurzanie”.

Władysław Kwoczyński

Inf. ze strony <https://www.swilcza.com.pl/index.php/pl/aktualnosci-gminne2/1861-impreza-plenerowa-na-goralska-nute>

Fot. Andrzej Bednarz

Turniej Sołectw

W dniu 30 lipca br. na stadionie sportowym w Trzcinie rozegrany został Turniej Sołectw organizowany przez Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z/s w Trzcinie pod patronatem Wójta Gminy Świlcza.

Rozpoczęcie uroczystości zaplanowano na godzinę 16:00. Wtedy zaczęli przybywać przedstawiciele sołectw – sołtysi, radni sołectw, radni gminni i powiatowi, przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich, strażacy z Ochotniczych Straży Pożarnych oraz mieszkańcy Gminy. Wszystkich zebranych powitali organizator wydarzenia – dyrektor GCKSiR Adam Majka. Następnie głos zabrał Wójt Gminy Świlcza, który zapowiedział niespodziankę dla zwycięskiej drużyny, a mianowicie bon opiewający na kwotę 15.000 zł, ufundowany przez Wójta Gminy Świlcza oraz nagrodę 3.000 zł dla zwycięskiej potrawy przygotowanej przez koła gospodyń wiejskich w konkurencji kulinarnej.

Następnie tak zmotywowani uczestnicy przystąpili do rozgrywek. Naszą miejscowość reprezentował sołtys Ryszard Franczyk, członkowie Rady Sołectkiej – Monika Piątek, Tadeusz Bednarz, radny RG – Mieczysław Leja, Prezes TMZB Katarzyna Wdowik oraz członkowie OSP, LKS m.in. Grzegorz Pałka, Kacper Krówka, Mikołaj Bachórz, Krzysztof Bułatek, Dawid Ziobro, Kamil Kula, Jakub Majka.

Konkurencje były nietypowe i doskonale wpisywały się w klimat wiejskich rozgrywek. Nasi najzwinniejsi chłopcy z OSP wozili w tacze jednego przedstawiciela sołectwa, który przewoził w wiadrze wodę, a kolejny ją odbierał i napełniał większy zbiornik, Tadeusz Bednarz i Grzegorz Pałka cięli kłodę drewna, Kacper Krówka wbijał gwoździe dziurawym młotkiem, wyścig na piłkach skoczkach, Dawid Ziobro i Monika Piątek szukali monet w wiadrze zboża, Grzegorz Pałka, Krzysztof Bułatek i Kacper Krówka przenosili głowy kapusty na szpadlu. Kilka osób wzięło udział w konkurencji „łebska wieś”, polegającej na mierzeniu obwodów głów. Wszystkie te konkurencje wymagały sprawności, siły, szybkości i sprytu. Każdy sołtys musiał przejść

przez trudną konkurencję wiedzy ogólnej, w której Ryszard Franczyk poradził sobie bezbłędnie. Następnie jeden z przedstawicieli każdego sołectwa

– u nas Katarzyna Wdowik – musiała zmierzyć się z muzycznym quizem rozpoznając filmy po muzyce filmowej promującej film. Każda z konkurencji była przeplatana występem grupy Koloret prowadzonej przez Ewę Chmaj.

Nad prawidłowym przebiegiem konkurencji oraz dokładnym mierzeniem czasu dbało Jury w składzie: Tomasz Wojton, Tadeusz Pachorek i Sławomir Miłek, czyli Radni powiatu rzeszowskiego z terenu Gminy Świlcza oraz kierownik Posterunku Policji w Świlczy z/s w Trzcinie Mateusz Jarosz.

W trakcie turnieju panie z Koła Gospodyń Wiejskich rozstawiły swój straganik z pysznościami oraz biorącą udział w konkursie kulinarnym przygotowanymi pierogami. Jury w składzie: Wójt Adam Dzedzic, st. asp. Mateusz Jarosz oraz szef kuchni Kamil Rzesutko, z 8 propozycji wybrało pierogi pań z KGW Mrowla, które zdobyły nagrodę ufundowaną przez Wójta Gminy Świlcza – 3000 zł.

Podczas konkurencji sportowych dzieci mogły korzystać z dmuchanych zjeżdżalni, ufundowanych przez Wójta Gminy z funduszu przeznaczanego na przeciwdziałanie alkoholizmowi i wychowaniu w trzeźwości. Uczestnicy i mieszkańcy mogli zakupić kielbaski, lody, pyszne zapiekanki oraz inne specjały kulinarne pań z kół gospodyń wiejskich.

Po pełnym dobrej zabawy turnieju, poświęceniu i oddaniu sprawie nasze sołectwo zajęło 1 miejsce, tym samym wygrywając turniej i zgarniając nagrodę główną. Zabawa była przednia, mnóstwo śmiechu i fantastycznie spędzonego niedzielnego popołudnia.

Wydarzenie zakończyła zabawa tańeczna z Zespołem Muzycznym Legato, który zagwarantował dobrą zabawę aż do północy.

Monika Piątek

W orkiestrach dętych jest siła...

XII Wojewódzki Przegląd Orkiestr Dętych Ochotniczych Straży Pożarnych odbył się 24 września 2023 r. Podziękowania za zorganizowanie tego przeglądu należą się władzom Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polski w Rzeszowie oraz gospodarzowi Wójtowi Gminy Świlcza i pracownikom Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy za wzorowe przygotowanie i przeprowadzenie przeglądu. Choć wrześniowa pogoda nie dopisała, mieszkańcy Bratkowic chętnie przybyli całymi rodzinami, aby posłuchać wspaniałej muzyki w wykonaniu orkiestr. W tym roku w przeglądzie uczestniczyło siedem orkiestr: Orkiestra OSP Besko powiat sanocki, Orkiestra OSP Majdan Sieniawski powiat przeworski, Orkiestra OSP Brzozów powiat brzozowski, Orkiestra OSP Gać powiat przeworski, Orkiestra OSP Tryńcza powiat przeworski, Orkiestra OSP Miejsce Piastowe powiat krośnieński, Orkiestra

OSP Ropczyce powiat ropczycko-sędziszowski. W swoim wystąpieniu Wójt Gminy Świlcza zauważył, że w Bratkowicach po raz pierwszy zorganizowany jest taki przegląd, ale nie ostatni. Takie spotkania umożliwiają zaprezentowanie dorobku artystycznego amatorskich orkiestr dętych, wymianę doświadczeń między kapelmistrzami i uczestnikami przeglądu. Poza tym celem jest także uaktywnianie oraz podnoszenie poziomu artystycznego orkiestr dętych. Należy zauważyć, że zadaniem straży pożarnych jest nie tylko gaszenie pożarów, ratownictwo techniczne na drogach, ewakuacja poszkodowanych, oznakowanie miejsc działań ratowniczych, ale i działalność kulturalna oraz społeczna. Tego typu spotkania mają na celu integrację oraz rozbudzanie aktywności kulturalnych. Orkiestrom przyglądali się jurorzy w składzie: Edward Guzik – przewodniczący, Paulina Gruszka, Krzysztof Ogorzelec, Andrzej Kufel – członkowie.

W klasyfikacji generalnej przeglądu laureatami XII Wojewódzkiego Przeglądu Orkiestr Dętych – Bratkowice 2023 zostały:

- Grand Prix przeglądu – Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej w Tryńcy.
- I miejsce – Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej w Besku
- II miejsce – Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej w Brzozowie
- III miejsce – Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej w Gaci.

Komisja przyznała wyróżnienie za najlepsze wykonanie parady marszowej, inaczej musztry paradnej, Orkiestrze Ochotniczej Straży Pożarnej w Tryńcy. Druh Jakub Duda Kapelmistrz z OSP Tryńcy otrzymał wyróżnienie dla najlepszego dyrygenta, natomiast druh Stanisław Zajac OSP Gać otrzymał wyróżnienie za najlepszego tamburmajora. Najmłodszy muzyk przeglądu to druh Nela Pisarczyk z OSP Majdanu Sieniawskiego, a najstarszy druh Janusz Felbel z OSP Brzozów.

Kilka informacji o orkiestrach jakie występowały w Bratkowicach

foto : Andrzej Bednarsz

Orkiestra Dęta w Tryńcy powstała w 1984 r. Inicjatorami jej powstania byli Stanisław Majcher, Tadeusz Janisz i Władysław Gielarowicz. Pierwszym kapelmistrzem Orkiestry został trębacz Stanisław Majcher. Od 1993 roku obowiązki kapelmistrza pełni Edward Mytek. Orkiestra uświetniała swoimi występami uroczystości religijne, państwowe oraz lokalne. Repertuar stanowią utwory z dziedziny muzyki religijnej, patriotycznej, jazzowej, rozrywkowej,

foto : Andrzej Bednarsz

foto : Andrzej Bednarsz

ludowej, marsze, marsze żałobne. Od 2014 r. przy Orkiestrze w Tryńcy prezentuje się Grupa Mażorettek „Finezja”, której instruktorem jest Katarzyna Duży.

Historia Orkiestry Dętej OSP w Besku sięga lat 20 ubiegłego wieku. Pierwszym kapelmistrzem został muzyk wojskowy – Róžański.

Członkowie Orkiestry Dętej są również członkami Ochotniczej Straży Pożarnej. Orkiestra bierze udział w uroczystościach kościelnych, państwowych, strażackich na terenie gminy i w regionie. Do tradycji należą wspólne śniadania wielkanocne i wigilijne. Szczególnie w pamięci jej członkom zapadła obsługa muzyczna wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Krośnie.

Orkiestra Dęta OSP w Majdanie Sieniawskim została założona 10 lat temu

i działa przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Majdanie Sieniawskim. W jej skład wchodzi w sumie 35 osób. Poza nielicznymi wyjątkami w orkiestrze grają muzycy z Majdanu Sieniawskiego i okolicznych miejscowości. W zdecydowanej większości majdańską orkiestrę tworzą dzieci i młodzież grająca amatorsko, czyli bez profesjonalnego przygotowania muzycznego.

Orkiestra Dęta w Brzozowie powstała w roku 1933. Jej pierwszym kapelmistrzem był znany w powiecie Brzozowskim dyrygent z Haczowa Tadeusz Kaszowski. W minionym 25-leciu orkiestra oprócz udziału w uroczystościach państwowych, strażackich i kościelnych na terenie gminy, powiatu i województwa – wielokrotnie zdobywała nagrody i wyróżnienia na wojewódzkich przeglądach orkiestr.

Podczas V pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny 10 czerwca 1997 roku brała udział w składzie 15 połączonych orkiestr dętych we Mszy św. podczas uroczystej kanonizacji błogosławionego Jana z Dukli.

Orkiestra Dęta z Gaci. Na posiedzeniu OSP w dniu 2 kwietnia 1987 r. prezes OSP zgłasza propozycję powstania orkiestry w formie uchwały, która zostaje jednogłośnie przyjęta. W późniejszym czasie rozpoczęła się akcja, która miała na celu pozyskiwanie instrumentów, ponieważ orkiestra nie dysponowała ani jednym. Na początku było bardzo trudno znaleźć chętnych, którzy chcieliby grać. Ale w znalezieniu ich pomógł proboszcz ks. Stanisław Biegaj, który w czasie ogłoszeń parafialnych powiedział, że są poszukiwani muzycznie uzdolnieni ludzie. Zgłosiło się mnóstwo chętnych, a niektórzy z nich grają do dziś. Orkiestra systematycznie uczestniczy w przeglądach organizowanych przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i regionalnym oraz w miarę możliwości w przeglądach i konkursach organizowanych na terenie Podkarpacia, zdobywając czołowe miejsca oraz liczne wyróżnienia i nagrody. W okresie tych 20 lat orkiestra wystąpiła 426 razy i prezentuje wspaniały dorobek muzyczny. Obecnie liczy 35 członków z czego 14-tu członków to młodzież. Działalność orkiestry opiera się wyłącznie na bezinteresownej pracy społecznej muzyków, głównie amatorów oraz bardzo dobrej pracy z całym zespołem Kapelmistrza.

Pierwsza Orkiestra Dęta w Miejscu Piastowym powstała z inicjatywy ks. Bronisława Markiewicza. Początkowo działała przy zakładzie wychowawczym dla młodzieży, a od lat powojennych, w działalność zespołu angażowali się także mieszkańcy Miejsca Piastowego. Obecnie orkiestra kontynuuje działalność pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury i Ochotniczej Straży Pożarnej w Miejscu Piastowym, często koncertując w kraju i za granicą. W 2010 r. orkiestra zajęła III miejsce w koncercie kreatywnym na VII Międzynarodowym Festiwalu Orkiestr Dętych „Złota Trąbka” w Kozach. Orkiestra jako najstarszy zespół artystyczny z terenu gminy Miejsce Piastowe regularnie bierze udział w wojewódzkich, regionalnych i ogólnopolskich przeglądach orkiestr dętych, uroczystościach państwowych, strażackich, kościelnych, różnorodnych imprezach masowych oraz prowadzi ożywioną działalność społeczną i kul-

turalną, systematycznie podnosząc swój poziom artystyczny. W swoim repertuarze posiada utwory popularne, rozrywkowe, filmowe, liturgiczne oraz marszowe. Obecnie orkiestra występuje w ponad 30-osobowym składzie pod batutą kapelmistrza – Marcina Sereda.

Zgromadzona bratkowicka publiczność usłyszała obszerny repertuar, między innymi muzykę klasyczną, muzykę filmową, utwory musicalowe, marsze, najnowsze hity, znane i lubiane przeboje. Na samym początku spotkania wszyscy muzycy wykonali utwór Rycerze Floriana.

Dyrektor Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Pan Edward Szlichta podziękował wszystkim muzykom z przybyłych orkiestr za zaangażowanie, integrację i ciągłe pobudzenie aktywności społeczno-kulturalnej oraz doskonalenie poziomu wykonawczego muzyków.

Andrzej Bednarz

Fot. Andrzej Bednarz

Pożegnanie przedszkolaków – Piknik Rodzinny 2023 r.

*Chociaż słońce jasno świeci,
Trochę smutne są dziś dzieci.
Bo koniec roku, przedszkola mija czas.*

Nadszedł czas, aby zakończyć przedszkole przez naszych przedszkolaków. Spędzili w nim tak wiele czasu bawiąc się, ucząc, przygotowując do rozpoczęcia nauki w klasie 0 w szkole podstawowej.

W dniu 24 czerwca 2023r. spotkaliśmy się na ostatniej uroczystości: nasi wychowankowie, rodzice, wychowawcy, zaproszeni goście. Nie żegnaliśmy się na zawsze, bo drzwi naszego przedszkola zawsze będą otwarte dla wychowanków i ich rodziców, przyjaciół przedszkola. Do przedszkolaków i rodziców kierujemy słowa, by pamiętały o przedszkolu, wychowawcach, dyrektorze, pracownikach przedszkola i Patronie naszego przedszkola – Św. Janie Pawle II – Przyjacielu dzieci.

Życzymy im, by wyrosły na dobrych, mądrych ludzi i były radością oraz pociechą dla swoich rodziców. Zakończenie roku szkolnego jest okazją do złożenia podziękowań: rodzicom za współpracę, za okazaną życzliwość, zaangażowanie i otwartość na potrzeby przedszkola, nauczycielom za trud codziennej pracy, osiągnięcia przedszkolaków, ich wychowanie, naukę i troskę o bezpieczeństwo.

Dziękujemy dzieciom za to, że przyniosły nam tyle radości, wzruszeń podczas występów, zdobywały wyróżnienia i nagrody, powiększyły naszą przedszkolną kronikę o piękne zdjęcia z ich pobytu w przedszkolu.

W tym uroczystym dniu zakończenia przedszkola odbył się Piknik Ro-

dzinny. Jest to dzień szczególnie, wspólne świętowanie Dnia Mamy, Taty i Dziecka. Piknik rozpoczęliśmy przywitaniem zaproszonych gości, a byli wśród nich: Wójt Gminy Świlcza – Adam Dziedzic, Zastępca Wójta Gminy Świlcza – Sławomir Styka, Sekretarz Gminy – Wojciech Słowik, Radni Gminy Świlcza: Natalia Skuba-Więcław, Barbara Buda, Mieczysław Leja, Andrzej

życzliwą i dającą bezpieczeństwo miłość taty. To właśnie piknik rodzinny jest okazją by się spotkać i wspólnie spędzić czas. Każde dziecko chciało wyrazić swoją wdzięczność za otwarte serce swoich rodziców, które tak wiele rozumie, wybacz, sprawia że rodzinny dom jest miejscem szczęśliwego dzieciństwa, gdzie po latach będzie się z radością do niego wracać. Występy naszych przedszkolaków dały rodzicom i wszystkim gościom wiele wzruszeń i radości. Życzyliśmy rodzicom i dzieciom udanego, bezpiecznego odpoczynku, który pozwoli nabrać sił do dalszej pracy, zabaw i nauki w przedszkolu i w szkole.

Miłe słowa skierował do nas wójt Gminy Świlcza Adam Dziedzic w piśmie, które odczytał sekretarz Gminy Świlcza – Wojciech Słowik.

Drogi Przedszkolaki, Szanowni Państwo! Dziesięć miesięcy wspólnych zabaw i zajęć szybko minęło, aż nadszedł czas wakacji i pożegnań. Kolejni absolwenci przedszkola opuszczają mury Przedszkola, by rozpocząć po wakacjach naukę w szkole w klasie „0”. Wy-

Kozdęba, Przewodniczący Rady Powiatu – Tomasz Wojton, Sołtys Bratkowice – Ryszard Franczyk, Przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich – Maria Nowożeńska, Prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej – Katarzyna Wdowik, Prezes OSP Bratkowice – Piotr Chmaj, Inspektor w Referacie Organizacji i Promocji Gminy Świlcza – Ryszard Chmaj, Rodzice naszych przedszkolaków wraz z przewodniczącą Rady Rodziców – Barbarą Jamułą.

Jak wyrazić wdzięczność za ciepłą i serdeczną miłość mamy oraz otwartą,

korzystajcie ten czas jak najlepiej i nabierzcie sił do podejmowania kolejnych wyzwań. Pragnę w tym dniu podziękować dzielnym Przedszkolakom za ich ciężką pracę, którą wykonali w tym roku, szczególne gratulacje kieruję do tych, którym miniony rok szkolny przyniósł różnorakie sukcesy w konkursach. Dyrekcji, nauczycielom i pracownikom przedszkola dziękuję za Wasze oddanie, poświęcenie oraz wiedzę którą przekazujecie młodemu pokoleniu. Wkładają Państwo w to wiele wysiłku i trudu wychowawczego w pracy z dziećmi. To dzie-

ki Wam mają możliwość rozwijać się i kwitnąć. Szczególne słowa podziękowania składam na ręce Rodziców za ich współpracę z Przedszkolem i samorządem gminnym, służąc swoją radą i pomocą.

Z okazji zakończenia roku szkolnego życzę Nauczycielom, Wychowawcom, całemu Gronu Pedagogicznemu oraz Pracownikom Przedszkola wszelkiej pomyślności, wielu sukcesów oraz satysfakcji z wykonywanej pracy.

Po części oficjalnej i występach dzieci odbył się piknik rodzinny, na który złożyły się liczne atrakcje, jak: sklepik ze słodyczkami i napojami, stoisko z ciepłymi zakąskami, zapiekankami, pizzą i goframi, warkoczki dla dziewczynek i sprzedaż bransoletek i breloków, malowanie buzi, zjeżdżalnia i zamek dmuchany, zabawa z wodzirejem, pokaz kryminalistyczny prowadzony przez studentkę Politechniki Rzeszowskiej Annę

Bester, łązik i pokaz robotyki przygotowany przez studentów Politechniki Rzeszowskiej, zabawy ruchowe prowadzone przez Drużynę Kangura, sprzedaż cegiełek z cennymi nagrodami głównymi, licytacja piłki i czapczki z podpisem Roberta Lewandowskiego darczyńca Mirosław Barszowski – Trener Reprezentacji Polski Wushu, student Klasztoru Shaolin.

Bez pomocy rodziców i sponsorów, ich szczodrości tradycja pikniku z pewnością by się zakończyła. Naszymi sponsorami byli: Urząd Gminy Świlcza, Polskie Linie LOT Warszawa, Politechnika Rzeszowska, Ośrodek szkolenia kierowników „AUTO lekcja”, Sekret urody Agata Wrońska, Psia metamorfoza – Zakład Pielęgnacji Zwierząt Krasne, Salon kosmetyczny Puder i Miód – Monika Wróbel Filipek, Stylizacja rzęs Natalia Jucha, Metkom – Agnieszka i Piotr Grędyśa, BIHA Meble Sławomir Dworak, Norbert

Barnak – Firma Madej i Wróbel, Sabina Matejek Firma – Lift Rzeszów – Orona, Torciki Basi – Barbara Jamuła, Katarzyna Lenartowicz, Żaneta Jarosz, Elżbieta Drzewicka, Ilona Kurzeja, Michał Ziaja, Anna i Tadeusz Wąsik, Delikatesy Centrum Bratkowice, Market Vita Bratkowice, Zakład Produkcji Lodów KORAL, Firma handlowa SAD Zofia Dągowska Gąsior, Firma cateringowa ROMIKO Roman Kozak, Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska – Piekarnia w Sędziszowie Małopolskim, Hurtownia Mrożonek JAWIT Sp. J., Karpatia Rzeszów Sp. z o.o., Firma Handlowa Rolmlek, Hurtownia zabawek „Misiek”, Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszywa i Usług Geologicznych Kruszgeo SA – Tomasz Wojton – Przewodniczący Rady Powiatu, Firma STYROBUD, Katering SOWRAD.

Wszystkim wspaniałym sponsorom bardzo dziękuję w swoim imieniu, a także w imieniu całej Rady Rodziców Przedszkola im. Jana Pawła II w Bratkowicach. Składamy serdeczne podziękowania za nieocenioną pomoc w organizacji rodzinnych pikników, za darowizny rzeczowe i finansowe, prace związane z organizacją pikniku i otwarte serce. Dziękujemy za bezinteresowną pomoc i życzliwość, dobrą wolę i hojność wszystkim, którzy nas wspierają, kolejny raz realizujemy nasze zamierzenia dotyczące ulepszenia bazy przedszkola.

Krystyna Kubas
Dyrektor Przedszkola i Żłobka
w Bratkowicach

Z życia przedszkola w Bratkowicach

Pasowanie na przedszkolaka

Pasowanie na przedszkolaka to bardzo wyjątkowe wydarzenie nie tylko w życiu dziecka, rodziców, ale również ogromne przeżycie dla całej społeczności przedszkolnej. Od momentu pasowania każdy dzielny zuch staje się pełnoprawnym przedszkolakiem.

Dnia 26 i 27 października 2023 r. w naszym przedszkolu odbyło się pasowanie dwóch grup przedszkolnych. Grono przedszkolaków zasilili nowi, mali, ale jakże dzielni i odważni śmiałkowie. Dzieci recytowały wierszyki, śpiewały piosenki, pojawił się również pokaz taneczny. Po części artystycznej nastąpiła uroczysta przysięga.

Pani dyrektor, w związku z pasowaniem pasowała każdego przedszkolaka, kładąc ołówek na ramieniu każdego dziecka na znak włączenia go do grona społeczności przedszkolnej. Ceremonia przebiegła w ciepłej i wzruszającej atmosferze, a nasi milusińscy otrzymali dyplom i upominek.

„Niepodległa do hymnu”

Przedszkole im. Jana Pawła II po raz kolejny wzięło udział w akcji Ministerstwa Edukacji Narodowej „Niepodległa do hymnu”. W związku z tym 10 listopada bieżącego roku w naszym przedszkolu odbyła się uroczystość upamiętniająca 105 rocznicę odzyskania Niepodległości przez Polskę. Z tej okazji dzieci w wszystkich grupach oraz pracownicy przedszkola zebrali się o godzinie 11:11, aby uroczystie odśpiewać hymn Polski „Mazurek Dąbrowskiego”. Była to bardzo wzniosła i wzruszająca chwila, niejedna łza połała się po policzku. Przedszkolaki z powagą i zaangażowaniem włączyły się w tą

piękną inicjatywę. Dzięki tego typu wydarzeniom dzieci od najmłodszych lat uczą się patriotyzmu, kształtują pozytywne postawy i uczucia przywiązania do Ojczyzny.

Dzień Dyni

Święto Dyni to coraz popularniejsze święto w wielu krajach na całym świecie. Zazwyczaj obchodzimy je pod koniec października, co związane jest ze zbiorami tego warzywa, które odbywają się głównie w październiku. W czasie obchodów tego święta dynie stają się elementem dekoracji i inspiracją

dla różnorodnych aktywności plastycznych, ruchowych, czy też kulinarnych. W związku z otrzymaniem certyfikatu „Przedszkola Promującego Zdrowie”, przedszkole postanowiło wziąć udział w obchodach „Święta Dyni”, z uwagi na to, że jest to jedno z najzdrowszych jesiennych świąt. Dzieci w tym dniu uczestniczyły

w zajęciach przyrodniczych przygotowanych przez wychowawców. Na nich mogły zapoznać się z różnymi odmianami dyni, poznać jej budowę oraz jej zastosowanie. Przedszkolaki dowiedziały się, że dynia jest bardzo smaczna i zdrowa, kosztując przepyszne potrawy przygotowane przez nasze Panie z kuchni, bogata w witaminy A, B1, B12 i C, a jej pomarańczowy kolor wprawia w dobry nastrój. Dzieci usłyszały też, że dynia pochodzi z Ameryki Południowej. Brały udział w zajęciach plastycznych, ruchowych, kulinarnych, gdzie głównym tematem była dynia. Na koniec każdy przedszkolak uczestniczył w przedudnej sesji zdjęciowej. Ten dzień był pełen wrażeń i radości.

Pani Jesień w przedszkolu

Jak co roku w naszym przedszkolu witaliśmy kolejną porę roku, jaką kolorową i różnorodną, jesień. Będzie ona z nami przez najbliższe miesiące. W związku z tym w Kącikach Przyrody pojawiły się dary jesieni: kolorowe liście, kasztany, żołędzie, owoce z sadu i warzywa. W tym dniu dzieci mogły wykażać się znajomością zmian zachodzących w przyrodzie, poznały jesienne dary zgromadzone w kącikach przyrodniczych. Odbył się spacer w poszukiwaniu oznak jesieni.

W tym dniu przybyła do naszego przedszkola również prawdziwa Pani Jesień, która zawitała do każdej grupy przedszkolnej. To był prawdziwy znak dla naszych przedszkolaków że zaczyna się prawdziwa jesień. Pani Jesień przyniosła ze sobą koszyk pełen podarunków. Dzieci mogły na żywo zobaczyć dary jesieni, posmakować owoców z sadu pani Jesień. Na zakończenie dzieci z olbrzymim zaangażowaniem tworzyły kolorowe jesienne pejzaże.

Jednak nie jest to koniec spotkania z Panią Jesień, dlatego, że przedszkolaki będą poszerzać swoją wiedzę na temat nowej pory roku na kolejnych spacerach i wycieczkach.

„Niebieski Marsz”

W dniu 20 listopada dzieci z naszego przedszkola wzięły udział w obchodach uchwalenia Konwencji Praw Dziecka pod hasłem „Niebieski Marsz”. Przedszkolaki ubrane na niebiesko od rana brały udział w zajęciach tematycznie związanych z Prawami Dziecka. Następnie z niebieskimi balonami i transparentem udały się na przedszkolny korytarz gdzie wspólnie śpiewały i tańczyły do znanych i lubianych dziecięcych przebojów. Przedszkolaki dały wyraz solidarności ze wszystkimi dziećmi świata. To był bardzo radosny dzień.

Anna Trawka

Jubileusz NSP w Bratkowicach

27 września 2023 r. był wyjątkowym, niezapomnianym dniem, pełnym dobrych emocji, radosnych i wzruszających spotkań, wspomnień oraz refleksji. Tego dnia odbył się Jubileusz 10-lecia Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Bratkowicach.

Uroczystości rozpoczęły się o godz. 11:00 Mszą Świętą, którą poprowadził ks. Józef Buczyński w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach.

Część oficjalna tego wydarzenia rozpoczęła się w szkole od wprowadzenia sztandaru i wspólnego odśpiewania hymnu. Następnie Pani Dyrektor Danuta Rudzka przywitała licznie zgromadzonych gości: Wójta Gminy Świlcza – Pana Adama Dziedzica, Zastępcę Wójta Gminy Świlcza – Pana Sławomira Stykę, Dyrektora CUW Gminy Świlcza – Panią Elżbę Oleszak, Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1 w Bratkowicach – Panią Jo-

annę Różańską, Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 2 w Bratkowicach – panią Barbarę Wasilewską-Naróg, Dyrektora Publicznego Przedszkola w Bratkowicach – Panią Krystynę Kubas, Pana Mieczysława Leję, Prezesa Towarzystwa Miłośników „Ziemii Bratkowickiej” – Panią Katarzynę Wdowik, Panią Marię Nowożeńską, Panią Marię Janusz, Panią Natalię Kiełb, Panią Barbarę Budę, Panią Renatę Stykę, Panią Domicelę Lis, Panią Krystynę Szalachę, Panią Małgorzatę Trawkę, Panią Zofię Nowak, Panią Zofię Pałkę, rodziców, uczniów, absolwentów oraz przyjaciół naszej szkoły.

Po przywitaniu zaproszonych gości Pani Dyrektor wygłosiła okolicznościowe przemówienie, w którym w ciekawy sposób przybliżyła historię powstania szkoły, a także perypetie i problemy jakie jej towarzyszyły. Pani Dyrektor zaakcentowała przywiązanie naszej placówki do tradycji, a także przedstawiła jej rozwój, dorobek i sukcesy. Następnie głos zabrał Wójt Gminy Świlcza – Pan Adam Dziedzic, który z wielkim sentymentem przypomniał o ważnych momentach w dziejach naszej szkoły.

Kolejnym punktem uroczystości była część artystyczna, którą rozpoczęły uczennice z klasy VIII, a następnie uczestnicy kółka tanecznego. Później uczniowie starszych klas recytowali wiersze na temat naszej szkoły, jej patronów i historii. Wiele wzruszeń i ciepłych wspomnień wywołała prezentacja multimedialna oraz śpiew w wykonaniu naszych wychowanków. Z wielką radością i jednocześnie podziwem obserwowaliśmy kunszt aktorski naszych podopiecznych.

Na koniec wręczono nagrody laureatom wewnątrzszkolnego konkursu na temat historii naszej placówki.

Tego dnia cała szkoła przybrała odświętny charakter. Na korytarzach można było obejrzeć kroniki szkolne z całego okresu jej istnienia. Dokładnych informacji można było się również dowiedzieć z pamiątkowego folderu, przygotowanego specjalnie na ten dzień.

Rocznica 10-lecia szkoły stała się wspaniałą lekcją historii dla naszych uczniów, a dla grona pedagogicznego i absolwentów była świętem wspomnień, świętem minionego czasu oraz świętem trwania. Atmosfera i nastrój tej uroczystości pozostaną na długo w pamięci wszystkich.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy swą obecnością uświetnili tę ważną dla nas uroczystość! Dziękujemy Wójtowi Gminy Świlcza za pomoc finansową przy organizacji tego wydarzenia.

Trochę historii i aktualności

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach funkcjonuje od 1 września 2013 r. Powstała po zlikwidowaniu przez władze gminy Szkoły Podstawowej nr 3 im. Żołnierzy Armii Krajowej. Jej organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Nasza Trójka” w Bratkowicach.

Na początku szkoła była 6-klasową szkołą podstawową, a od momentu likwidacji gimnazjów jest szkołą 8-letnią. W klasach I-VIII uczy się średnio 70-80 uczniów.

Od 1991 r. do marca 2023 r. funkcję dyrektora szkoły przez 32 lata pełniła mgr Janina Gaweł, która mimo przejścia na emeryturę nie zwalniała tempa. To właśnie głównie dzięki jej determinacji i odwadze w 2013 r. powstała NSP w Bratkowicach. Po jej nagłej i niespodziewanej śmierci dyrektorem szkoły została Pani Danuta Rudzka, która wcześniej pełniła funkcję wicedyrektora.

Pomóżmy dzieciom, by każdy z nich stał się tym, kim stać się może – te słowa Janusza Korczaka są myślą przewodnią koncepcji pracy szkoły. Stosowane przez nauczycieli metody i formy pracy uwzględniają predyspozycje wszystkich dzieci i każdemu dają szansę na osiągnięcie sukcesu na miarę jego możliwości.

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bratkowicach kontynuuje koncepcję pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej zlikwidowanej szkoły. Realizuje podstawę programową zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej. Jest szkołą bezpłatną i ma uprawnienia szkoły publicznej, jest utrzymywana wyłącznie z dotacji oświatowej przekazywanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz własnych środków stowarzyszenia. Uczniowie są przyjmowani do placówki zgodnie z zasadą powszechnej dostępności. Statut szkoły zawiera cele i zadania szkoły zgodne z określonymi w ustawie o systemie oświaty. Jesienią 2021 r. NSP w Bratkowicach zajęła I miejsce w plebiscycie „Szkoła Roku 2021” zorganizowanym przez gazetę *Nowiny*.

Oprócz realizowanych ramowych planów nauczania, takich jak we wszystkich szkołach publicznych, uczniowie Niepublicznej Szkoły Podstawowej

w Bratkowicach mają możliwość uczestniczenia w dodatkowych nieodpłatnych zajęciach, na których mogą rozwijać swoje talenty i zainteresowania (kółka języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, muzyczne, taneczne, plastyczne). Uczniowie poszerzają swoją wiedzę na różnorodnych zajęciach nieformalnych takich jak np.: warsztaty filmowe, teatralne, a także uczestnicząc w spotkaniach z podróżnikami, żywych lekcjach historii czy pasjonatami przyrody. Szkoła zapewnia dzieciom także zajęcia dydaktyczno-wychowawcze z języka polskiego i matematyki, a w razie potrzeby indywidualną pomoc z innych przedmiotów oraz zajęcia specjalistyczne: logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne czy socjoterapeutyczne.

Uczniowie codziennie mają zapewnioną opiekę świetlicową od godz. 6:30 do 16:30. Nasi podopieczni chętnie uczestniczą w wielu akcjach społecznych i charytatywnych oraz w wielu programach przeznaczonych dla instytucji i placówek oświatowych. Oprócz tego biorą udział w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, gminnych, powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich oraz zawodach i turniejach sportowych. W tych ostatnich odnoszą szczególne i liczne sukcesy. Za rok szkolny 2022/23 szkoła otrzymała bon sportowy za zajęcie II miejsca w Gminnym Systemie Współzawodnictwa Sportowego Dzieci i Młodzieży.

Szkoła przywiązuje dużą wagę do kultywowania tradycji związanych z Armią Krajową. W placówce co roku organizowane są uroczystości poświęcone Żołnierzom AK, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, apele i akademie. Przez lata organizowano liczne spotkania z kombatantami. Uczniowie biorą również udział w uroczystościach patriotycznych organizowanych przez różne instytucje i władze samorządowe, konkursach związanych z historią i działalnością AK.

Za szczególne osiągnięcia związane z krzewieniem wiedzy o AK i jej bohaterach nasza szkoła 27 września 2015 r. otrzymała od SZŻAK w Rzeszowie pamiątkowy medal. Wraz z likwidacją Szkoły Podstawowej nr 3, tj. 1 września 2013 r. szkoła zgodnie z przepisami oświatowymi straciła imię Żołnierzy Armii Krajowej. Dzięki pracy wychowawczej w zakresie wychowania patriotyczno-społecznego dzieci i młodzieży udało się je przywrócić uchwałą człon-

ków Stowarzyszenia Przyjaciół „Nasza Trójka” 20 czerwca 2016 r. W tym samym roku organ prowadzący szkołę ufundował sztandar. Jego uroczyste poświęcenie odbyło się 26 lutego 2017 r. w kościele parafialnym w Bratkowicach. Ta uroczystość połączona była z gminnymi obchodami 75. rocznicy powstania AK i Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. W grudniu 2019 r. – kapitan w stanie spoczynku śp. Pan Julian Pawełek – prezes Okręgu Podkarpackiego Światowego Związku AK i płk Dariusz Słota – dowódca 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej wręczyli szkole kolekcjonerską monetę z wizerunkiem Łukasza Ciepłińskiego ps. Pług za szczególne zasługi szkoły w podtrzymywaniu pamięci o nim i innych Żołnierzach Wyklętych.

Ważnym aspektem działania szkoły jest również edukacja ekologiczna i promowanie zdrowego stylu życia. W placówce organizowane są zajęcia związane z ochroną środowiska, konkursy o tej tematyce oraz zajęcia związane z promocją zdrowej żywności. Nasi uczniowie wdrażani są do uprawiania aktywnych form wypoczynku, uczestniczą w zajęciach na basenie, wyjeżdżają na łyżwy oraz narty, a także biorą udział w licznych wycieczkach rowerowych. Chętnie grają w gry zespołowe, trenują nordic walking oraz speed ball.

Szkoła organizuje dzieciom zajęcia w czasie ferii zimowych, a także dwutygodniowe półkolonie. Te formy wypoczynku cieszą się u uczniów bardzo dużym zainteresowaniem. Stałym punktem pracy szkoły jest coroczny czerwcowy Piknik Rodzinny organizowany przez rodziców, członków stowarzyszenia i pracowników szkoły dla lokalnego środowiska. Jest imprezą otwartą, która integruje lokalną społeczność, a także wspaniałą formą spędzania wolnego nieodpłatnego popołudnia.

Dobrze układa się także współpraca szkoły i stowarzyszenia z Urzędem Gminy Świlcza, która wspiera działania placówki, zapewnia naszym uczniom dojazd do szkoły, umożliwia korzystanie z cateringu, dofinansowuje wyjazdy na basen, półkolonie. Gmina wyposażyła szkołę w laptopy, monitoring oraz wykonała boisko wielofunkcyjne.

Praca szkoły jest na bieżąco dokumentowana na stronie internetowej: www.nspbratkowice.pl.

Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Podziękowania dla Pani Małgorzaty Trawki – nauczycielki NSP w Bratkowicach odchodzącej na emeryturę

Dzień zakończenia roku szkolnego 2022/23 był również ostatnim dniem pracy w NSP w Bratkowicach Pani Małgorzaty Trawki, długoletniej nauczycielki historii i wiedzy o społeczeństwie, która po 37 latach pracy postanowiła przejść na zasłużoną emeryturę.

Wielu absolwentów tej szkoły zaczynało przygodę z nauką pod jej opieką, ucząc się obowiązkowości, solidności, pewności siebie i przyjaznych relacji z rówieśnikami. Okoliczni mieszkańcy na pewno pamiętają wspaniałe występy uczniów NSP przygotowanych przez panią Małgorzatę, które uatrakcyjniały uroczystości szkolne, pozaszkolne i gminne.

Pani Dyrektor Danuta Rudzka, w imieniu własnym oraz wszystkich pracowników szkoły, ze wzruszeniem w głosie pożegnała odchodzącą na zasłużoną emeryturę koleżankę. Podkreśliła, że droga zawodowa Pani Małgorzaty naznaczona była prawdziwym zamiłowaniem do pracy nauczycielskiej. Złożyła podziękowanie za każdy dzień spędzony w szkole, za cierpliwość i wytrwałość w kształtowaniu setek dziecięcych charakterów.

Następnie uczniowie z klas IV-VI przedstawili program artystyczny dziękując nim za trud włożony w nauczanie i wychowanie.

Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Pedagog specjalny – nowe stanowisko w szkole

Pedagog specjalny od 1 września 2023 roku jest nowością w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych. Również w naszej Szkole Podstawowej nr 1 w Bratkowicach pojawiło się takie stanowisko. Obowiązek zatrudnienia pedagoga specjalnego od 1 września 2022 r. dotyczy wszystkich przedszkoli i szkół, w których liczba dzieci lub uczniów przekracza 50. Zadania pedagoga specjalnego zostały określone w rozporządzeniu ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach.

Podstawowe czynności zawodowe pedagoga specjalnego sformułowane w Klasyfikacji zawodów i specjalności wiążą się z udzielaniem wsparcia i pomocy osobom z niepełnosprawnościami: dzieciom, młodzieży, dorosłym oraz ich rodzinom.

Nauczyciel-pedagog specjalny prowadzi zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze z dziećmi i młodzieżą w przedszkolach, szkołach różnych poziomów nauczania oraz klasach integracyjnych. Realizuje procesy rewalidacji, kompensacji oraz resocjalizacji osób z niepełnosprawnościami.

Pedagog specjalny współpracuje z całą społecznością szkolną: dyrekto-

rem, wychowawcami, nauczycielami, specjalistami, rodzicami oraz uczniami. Wspiera działania szkoły poprzez konsultacje, porady, wsparcie pedagogiczne i szkolenia. Jednak, chyba najważniejszym zadaniem pedagoga specjalnego, jest objęcie pomocą dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i ich rodziców oraz dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną. W ramach tego zadania, pedagog specjalny diagnozuje mocne strony, trudności i przyczyny niepowodzeń szkolnych poprzez obserwację w różnych sytuacjach szkolnych. Koordynuje opracowanie odpowiedniej dokumentacji m.in. Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia, Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny i inne dokumenty związane z objęciem ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole. Prowadzi zajęcia specjalistyczne dzieci i uczniów objętych taką pomocą, udziela wsparcia nauczycielom i wychowawcom w doborze metod, form pracy z uczniem oraz współpracuje z innymi podmiotami zewnętrznymi takimi jak poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

Śmiało możemy powiedzieć, że tak naprawdę dopiero uczymy się, jaka będzie rola pedagoga specjalnego w praktyce. W tej chwili możemy stwierdzić, że

pedagog specjalny na pewno będzie zajmował się kształceniem specjalnym, a więc uczniami, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zakres obowiązków pedagoga specjalnego odciąży pedagogów szkolnych, którzy do tej pory koordynowali pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole oraz zajmowali się kształceniem specjalnym. Zarówno dla pedagoga szkolnego, jak i pedagoga specjalnego najważniejsza jest praca z uczniem. Choć niektóre zadania tych specjalistów pokrywają się to każdy z nich ma swoje obowiązki, które wynikają z odpowiedniego rozporządzenia. Dla pedagoga specjalnego będzie to głównie kształcenie specjalne, dla pedagoga szkolnego działania wychowawcze, profilaktyczne, mediacyjne i interwencyjne.

Praca pedagoga specjalnego z pewnością będzie absorbująca, ponieważ bycie „aniołem stróżem”, czyli pośrednikiem wszystkich dzieci, w szczególności tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga dużej odpowiedzialności i wrażliwości. I choć dla większości z nas, pedagogów specjalnych, ten rok szkolny będzie rokiem adaptacji to wierzę, że jesteśmy potrzebni w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Iwona Rogóż

Mobilna wystawa PCN w Szkole Podstawowej nr 2

Jesienią Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach jako szkoła partnerska gościła wystawę mobilną Podkarpackiego Centrum Nauki „Łuka-

siewicz”. Wystawa jest zbiorem piętnastu eksponatów, pokazujących namiastkę tego, co można zobaczyć w siedzibie PCN. Nasi uczniowie mogli wszystko zobaczyć, dotknąć i wypróbować jak działa. Eksponaty są interaktywne, zachęcają do eksperymentowania oraz wzbudzają ciekawość do nauki wśród młodych uczestników. Uczniowie poczuli namiastkę zasad fizyki, anatomii, ekologii czy matematyki. Kolejnym krokiem tego procesu poznawczego wśród naszych wychowanków będą warsztaty naukowe zorganizowane w siedzibie PCN.

Agnieszka Rykiel

Ślubowanie i pasowanie na ucznia

W piątek 27 października uczniowie klasy I NSP w Bratkowicach złożyli uroczyste ślubowanie w obecności Dyrektora Szkoły – Pani Danuty Rudzkiej, nauczycieli, rodziców oraz uczniów naszej szkoły.

Uroczystość prowadziły uczennice klasy ósmej: Zuzanna Pałka i Emilia Szczepanik, które na początku serdecznie powitały przybyłych gości, a przede wszystkim bohaterów tego dnia, czyli uczniów klasy pierwszej.

Pierwszoklasiści zachęceni słowami piosenki „Nie ma czego się bać” odważnie przedstawili przygotowany przez siebie program artystyczny. Za piękną recytacją wierszy i inscenizację piosenek zostali nagrodzeni gromkimi brawami.

Czekała na nich jeszcze niespodzianka – egzamin. Musieli odpowiedzieć na trudne pytania i wykazać się wiedzą z matematyki, przyrody i języka polskiego. Okazało się, że przygotowane zadania nie sprawiły im trudności. Zebrani goście orzekli, że egzamin zdali na szóstkę i gotowi są złożyć uroczyste ślubowanie.

Po wprowadzeniu sztandaru i odśpiewaniu hymnu państwowego, uczniowie ślubowali być dobrym Polakiem, godnie reprezentować swoją szkołę, a swym zachowaniem i nauką sprawiać radość rodzicom i nauczycielom.

Następnie Pani Dyrektor dokonała symbolicznego pasowania na ucznia. „Pasuję cię na ucznia naszej szkoły” – mówiła, dotykając ołówkiem ramion uczniów. Od tej chwili stali się oni nowymi członkami szkolnej społeczności. Na pamiątkę złożyli w kronice szkolnej swój pierwszy podpis – odcisk palca.

Zgodnie z tradycją Pani Dyrektor Danuta Rudzka i wychowawca klasy Pani Krystyna Berdel wręczyły pierwszacom pamiątkowe dyplomy i upominki. Na zakończenie uroczystości rodzice zaprosili wszystkich na słodki poczęstunek.

Ten wyjątkowy dzień pozostanie na długo w pamięci uczniów klasy pierwszej. Rodzicom gratulujemy tak wspaniałych pociech, a pierwszacom życzymy wielu sukcesów w murach naszej szkoły!

Krystyna Berdel

Innowacja pedagogiczna

Klasa 1 przy Szkole Podstawowej nr 1 w Bratkowicach od września 2023 roku bierze udział w projekcie Ogólnopolskim „Klasa w terenie”, który jest realizowany jako innowacja pedagogiczna. Ma ona zapewnić wysoką jakość kształcenia z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów. Głównym jej celem jest promowanie wartości edukacji na świeżym powietrzu i nauka przez obserwację.

Innowacja zakłada, iż uczniowie zdobędą nowe doświadczenia, rozwiną zainteresowania o otaczającym ich świecie i nauczą się obserwacji przyrody.

Od października do maja uczniowie będą wykonywać wybrane przez nauczyciela zadania. Dzięki tym zadaniom uczeń poszerza swoją wiedzę i umiejętności o otaczającym świecie, rozbudza zainteresowanie historią regionu i miejsca zamieszkania, kształtuje postawy szacunku wobec innych, rozwija umiejętności poszukiwań i wykorzystuje zdobyte informacje oraz wyrabia odpowiedzialność za powierzone zadania. Zespół klasowy integruje się oraz rozwija umiejętność pracy w grupie oraz ma możliwość nauki przez zabawę.

Do tej pory dzieci wzięły udział w 7 zadaniach z 10. Pierwszym z nich pierwszaki zajęły się w parku – obserwując przyrodę. Przy pomocy lupy, metra odpowiednich kart, uczniowie obserwowali otaczającą nas przyrodę. Następne zadanie polegało na obserwacji chmur. Uczniowie na placu szkolnym odpoczywali na rozłożonej chuście, następnie na niebieskiej kartce rysowali kredą chmu-

ry. Kolejnym zadaniem były zabawy na świeżym powietrzu na siłowni w parku. Uczniowie zbierali także piękne kolorowe liście i wykonywali prace plastyczne – bukiety w wazonie oraz zielniki z zebranych liści. Moi podopieczni sadzili również miododajne drzewa i krzewy na placu obok szkoły, byli także na wycieczce szkolnej w Łańcucie. Będąc nie tylko w zamku, ale też w przepięknym parku podziwiali piękno przyrody.

Pogoda sprzyjała nauce na świeżym powietrzu i wiele razy wychodziliśmy poza mury szkoły, aby poznać bliżej piękne tereny wokół naszej szkoły.

W ramach ewaluacji wdrożonej innowacji prowadzona jest obserwacja pracy uczniów, która pozwala ocenić stopień realizacji założonych celów, wyciągnąć wnioski i podjąć decyzję o ewentualnym kontynuowaniu innowacji w kolejnym roku szkolnym.

mgr Agnieszka Zapala

Piknik Rodzinny 2023 w NSP w Bratkowicach

W niedzielę 4 czerwca 2023 r. na placu obok NSP w Bratkowicach odbył się XVII Piknik Rodzinny, który zgromadził liczne grono mieszkańców Bratkowic i okolicznych miejscowości. Tegoroczna impreza została dedykowana śp. Pani Dyrektor Janinie Gawęł, z którą jeszcze w lutym rozpoczęto przygotowania do tego wydarzenia.

Uroczystość zainaugurowała Pani Dyrektor Danuta Rudzka, która na wstępie powitała zebranych gości, przedstawiła sponsorów imprezy oraz dokonała uroczystego otwarcia festynu.

Organizacja pikniku była możliwa dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników szkoły, rodziców, a także dzięki życzliwości i szczodrości wielu osób prywatnych, firm i instytucji, które na organizację imprezy przekazały

teatralne, piosenki, wiersze, zabawy oraz tańce o tematyce rodzinnej i obyczajowej. W czasie pikniku uczestnicy zajęć akrobatycznych, które odbywają się w naszej szkole co piątek, mieli możliwość zaprezentować swoje umiejętności pod czujnym okiem instruktora Pana Mateusza Dudka. Ten dzień był okazją do wspólnego i aktywnego świętowania Dnia Rodziny.

Wyczekiwany wydarzeniem był mecz koszykówki – rodzice kontra uczniowie, który stał się coroczną tradycją pikniku.

Od początku zabawy dzieci miały możliwość korzystania z wielu atrakcji.

różne gadzety, swoje towary lub wsparły nas finansowo. Gorące podziękowania kierujemy do Wójta Gminy Świlcza – Pana Adama Dziedzica za finansową pomoc przy organizacji tego wydarzenia oraz do Pana Tadeusza Wąsika i Pani Marii Janusz za bezpłatne użyczenie placu na zorganizowanie pikniku.

Jednym z głównych punktów programu były występy artystyczne, które dostarczyły mnóstwo radości i rozrywki. Na początku zaprezentowała się grupa taneczna „KOLORET” pod kierownictwem pani Ewy Chmaj. Widzowie z zachwytem oglądali układy taneczne w wykonaniu dzieci z różnych grup wiekowych. Następnie uczniowie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Bratkowicach zaprezentowali bogaty program artystyczny, na który złożyły się scenki

Tych standardowych – placu zabaw oraz boiska szkolnego, ale także z bardziej niecodziennych – na przykład z dużej dmuchanej zjeżdżalni, czy z wykonywania brokatowych tatuauży. Powodzeniem cieszyły się także malowanie twarzy.

Dla najmłodszych uczestników pikniku przygotowano wiele atrakcji. Animatorzy z firmy „Kraina Zabawy – Animacje” dostarczyły dzieciom dużo radości i uśmiechu. Oprócz tego typu zabaw przez cały czas można było korzystać z dmuchanej zjeżdżalni i trampoliny.

Finałem tego wydarzenia było rozstrzygnięcie konkursu pt.: „Aktywnie żyć

to zdrowym być!”, który miał na celu promowanie zdrowego stylu życia, bez używek i nałogów. Na koniec odbyła się zabawa taneczna dla dzieci, młodzieży, a nawet dorosłych, którą poprowadził Pan Sylwester Styka.

Organizatorzy imprezy przygotowali stoiska z bogatym bufetem. W czasie pikniku wszyscy mogli częstować się ciastami upieczonymi przez rodziców, zapiekankami, goframi, grillowaną kielbaską, drożdżów-

kami. Nie zabrakło również stoiska z lodami, wata cukrową i napojami.

Wszystkim osobom, którzy poprzez swoją obecność oraz zaangażowanie przyczynili się do organizacji tego przedsięwzięcia jeszcze raz serdecznie dziękujemy.

Piknik był nie tylko okazją do wspólnie spędzonej zabawy i radości, ale także do wzmacniania więzi społecznych i wspierania lokalnej społeczności. Wydarzenie to z pewnością pozostawiło po sobie wiele pięknych wspomnień oraz zachęciło nas do dalszej organizacji podobnych uroczystości.

Faustyna Ząbczyk-Olchowy

Gminne zakończenie roku szkolnego 2022/2023

23 czerwca 2023 roku w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach odbyło się uroczyste gminne zakończenie roku nauki szkolnej 2022/23 uczniów Szkół Podstawowych z Gminy Świlcza. W uroczystości wzięli udział ósmoklasisci, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście a także delegacje uczniów i nauczycieli ze wszystkich szkół z terenu gminy.

Uroczystego otwarcia z wejściem Poczty Sztandarowego i odśpiewaniem Hymnu Państwowego dokonała dyr. Joanna Różańska.

Dyrektor SP Nr 1 w Bratkowicach Joanna Różańska powitała zaproszonych gości wśród których znaleźli się m.in. dyrektorzy z wszystkich szkół i przedszkoli gminy, delegacje uczniowskie – laureaci Nagród Wójta Gminy Świlcza, a także reprezentanci samorządu Gminy w osobach: wójta Gminy Świlcza Adama Dziedzica, wice-wójta Sławomira Styki, radnych Rady Gminy p. Barbary Budy, p. Marcina Czecha i p. Andrzeja Kozdęby. Wśród zaproszonych gości znaleźli się

ponadto: Sołtys Sołectwa Bratkowice p. Ryszard Franczyk, ks. dr. Piotr Potyrała – przedstawiciel „Caritas” Rzeszów, ks. proboszcz i duszpasterz nauczycieli Ryszard Tokarz z Mrowli i ks. T Kawalec – katecheta z miejscowej parafii, Prezes ZNP Oddziału Świlcza Janusz Biliński oraz Przewodnicząca Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Rzeszowie Bogusława Buda, przewodnicząca Rady Rodziców SP

Nr 1 Monika Piątek, a także prezesi organizacji i stowarzyszeń z terenu Gminy Świlcza. Na koniec p. dyrektor serdecznie powitała ósmoklasistów, dla których było to ostatnie zakończenie roku w murach tej szkoły.

Dyrektor serdecznie podziękowała również Rodzicom uczniów za wsparcie i zrozumienie potrzeb szkoły oraz owocną długoletnią współpracę.

Ósmoklasisci rozpoczęli spotkanie humorystyczną scenką pokazującą

„ciężki los ucznia” i syzyfową pracę nauczycieli, wcielając się w role nauczycieli i uczniów ze szkolnych ław.

Następnie przyszedł czas na przemowy i podziękowania. Jako pierwszy głos zabrał Wójt Adam Dziezdzic: „[...] W życiu każdego człowieka są chwile ważne, niezwykle i piękne, które na stałe zapadają w świadomość. I tak jest dzisiaj w tak doniosłym wydarzeniu jakim jest zakończenie roku szkolnego, który przechodzi do historii. Dziękuję za obecność podczas dzisiejszej uroczystości wszystkim rodzicom.

Kilka lat temu, kiedy objąłem samorządową funkcję Wójta Gminy Świlcza jednym z celów, które sobie postawiłem było nadanie wszystkim szkołom i nauczycielom należytej rangi. Dziś jestem zadowolony. Mamy na naszym terenie przedszkola i żłobki, szkoły podstawowe i średnie, świetlice i zakłady wychowawcze.

To nasze małe, gminne terytorium edukacyjne napawa mnie dumą, wciąż zyskuje nowe oblicze, wciąż się rozwija, daje swym dzieciakom żłobkowym i przedszkolnym, uczniom i absolwentom nieograniczone możliwości rozwoju. Może kończyć się uzyskaniem świadectw z wyróżnieniem, dyplomów za szczególne różnorodne osiągnięcia, nagród książkowych, samorządowych i rzeczowych, a droga na wyższe szczeble kształcenia przed każdym może stać otworem. Ta wizja tworzenia też miała swoją cenę i o szkolną renomę trzeba było stoczyć niejedną walkę. [...]

Z okazji zakończenia roku szkolnego 2022/2023 r. gratuluję wszystkim Uczniom osiągniętych wyników. Życzę słonecznych i bezpiecznych wakacji. Oby były one pełne niezapomnianych chwil i fantastycznych przygód. [...]. Uczniom życzę interesujących podróży, niezapomnianych wrażeń, uśmiechu na co dzień oraz – po wakacjach – szczęśliwego powrotu do szkoły”.

Następnie w imieniu Rady Rodziców głos zabrała przewodnicząca Monika Piątek, która podziękowała Uczniom, Dyrekcji, Nauczycielom i wszystkim Pracownikom Szkoły za rzetelną trudną pracę całoroczną, wręczając w podziękowanie na ręce dyr. Różańskiej – wiązankę kwiatów. Podziękowania na ręce p. dyrektor złożyła również p. Bogusława Buda. Głos zabrał ks. Piotr Potyrała i ks. Ryszard Tokarz, a obaj zwrócili uwagę na szkołę życia jaką przechodzą wszyscy uczniowie, szkołę miłości, której uczą się od siebie wzajemnie i życzyli wszystkim zebrany otwartości serca i umysłu.

Uroczyste zakończenie roku stało się okazją do wręczenia nagród najzdolniejszym uczniom z klas ósmych, którzy zostali wyróżnieni Dyplomami i „Piórem Wójta” za osiągnięcia w nauce. Nagrody wręczał Wójt Adam Dziezdzic w asyście p. dyr. Joanny Różańskiej i p. dyr. Elizy Oleszak. Wśród nagrodzonych uczniów z terenu Bratkowic znaleźli się:

1. Jakub Kuśmider i Oliwia Piętowska ze Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bratkowicach,
2. Tomasz Arczewski ze Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Bratkowicach,
3. Blanka Bachórz i Cyprian Bednarz z Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Armii Krajowej w Bratkowicach.

Ponadto trzy szkoły z terenu Gminy otrzymały bony za osiągnięcia sportowe. Nagrody wręczył Wójt Adam Dziezdzic i Gminny Koordynator Sportu Szkolnego Alina Kulczycka.

A oto nagrodzone szkoły:

- I – Szkoła Podstawowa w Trzcianie**
- II – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy AK w Bratkowicach**
- III – Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mrowli**

Zakończenie roku szkolnego stało się okazją do pożegnania odchodzącej na emeryturę długoletniej, zasłużonej nauczycielki SP Nr1 w Bratkowicach Wioletty Oreńczuk. Dyrektor Różańska podziękowała pani Oreńczuk za rzetelną pracę, serce i troskę o sprawy uczniów i szkoły. Podkreśliła, że jej droga zawodowa ukazywała prawdziwe zamiłowanie do pracy nauczycielskiej i wykonywanie swoich obowiązków z pasją.

Na zakończenie uroczystości młodzież wykonała pokaz zdolności artystycznych, tańce i ułoży choreograficzne zaprezentowali uczniowie z klasy I i III, na keyboardzie zagrał i zaśpiewał solo uczeń klasy VI, a nad wszystkim czuwał pan Sławomir Materna. Po zakończonej uroczystości, absolwenci wraz z rodzicami i wychowawcami udali się na przygotowany poczęstunek, by w swobodnej, radosnej atmosferze wspominać minione lata.

Monika Piątek

Fot. Andrzej Bednarz

Półkolonia w NSP w Bratkowicach

Wakacje to czas przeznaczony na odpoczynek od nauki i zregenerowanie sił po trudach szkolnych zmaganiach.

W czasie pierwszych dwóch tygodni letniego wypoczynku Niepubliczna Szkoła Podstawowa po raz kolejny zorgani-

zowała półkolonie letnią. Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem i były dla dzieci okazją do wzajemnych spotkań, wspólnych zabaw, a także doskonałą lekcją historii, przyrody i bezpieczeństwa.

W pierwszym tygodniu w zajęciach uczestniczyło 24 dzieci, natomiast w drugim 28. W czasie turnusu opieka sprawowana przez pedagogów w/w szkoły była zapewniona od godziny 6:30 do 16:30. Wyjazdy odbywały się w godzinach od 9:00 do 14:00. Dzieci codziennie miały zapewniony ciepły posiłek, otrzymywały napoje oraz słodycze.

Program półkolonii był bardzo bogaty i urozmaicony. Uczestnicy zwiedzili skansen w Kolbuszowej oraz bazylikę i Ogród Biblijny w Starej Wsi. Wielu wrażeń dostarczyła dzieciom wycieczka do nowo powstałego Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz”. Uczestnicy odwiedzili też Muzeum Lalek w Pilźnie,

gdzie podziwiali piękne eksponaty oraz wystawy lalek w strojach ludowych.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się również wycieczka do bratkowickiej zagrody „Alpakamix”, gdzie dzieci spacerowały i karmiły alpaki. Wyjazdy do Centrum Zabaw „Fantazja”, Laserowej Twierdzy w Rzeszowie oraz do Kompleksu Turystycznego w Brzezówce dostarczyły wszystkim uczestnikom zajęć

wielu niezapomnianych wrażeń i uśmiechu na twarzy. Uczniowie korzystali z szeregu atrakcji, m.in. basenów wypełnionych gąbkami, trampolin sportowych, ścieżek akrobatycznych i placu zabaw. Uczestnicy półkolonii udali się również do kina „Helios” na film pt.: „Super Mario Bros”. Jest to pełna przygód animacja, oparta na popularnej grze komputerowej z lat 80.

Wyjazdy edukacyjne kształtują wrażliwość estetyczną poprzez aktywny odbiór sztuki filmowej, wyrabiają nawyki kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych oraz w środkach transportu, integrują uczniów, wzmacniają więzi koleżeńskie i mają zawsze posmak przygody.

Półkolonia była bardzo ciekawą i bezpieczną formą spędzania wolnego czasu. Uśmiechy na buziach dzieci utwierdziły nas w przekonaniu, że miło i przyjemnie spędzili pierwsze tygodnie wakacji.

Serdecznie dziękujemy Wójtowi Gminy Świlcza za dofinansowanie półkolonii.

Faustyna Ząbczyk

Wycieczka do Warszawy

W dniach 19-20 maja uczniowie starszych klas Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Bratkowicach pod opieką wychowawców uczestniczyli w wycieczce do Warszawy współfinansowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach programu „Poznaj Polskę”.

Pierwszego dnia uczniowie podziwiali Łazienki Królewskie. Dużą atrakcją były biegające po parku zwierzęta np. oswojone wiewiórki i dumnie kroczące pawie. Później uczestnicy eska-pady obejrzeli Pałac Kultury i Nauki, a następnie wraz z opiekunami spędzili czas w centrum handlowym „Złote Tarasy”. Kolejną atrakcją tego dnia był przejazd Traktem Królewskim: m.in. Alejami Ujazdowskimi i Nowym Światem. Ponadto zwiedzano budynki ambasady, Sejmu i Senatu, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ministerstwa oraz urzędy państwowe.

Następnie uczniowie udali się do Centrum Nauki Kopernik. Różnorodne przestrzenie edukacyjne stworzone tutaj dla odwiedzających, inspirują do obserwacji, doświadczenia, zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi. Uczestnicy mogli samodzielnie eksperymentować wykorzystując interaktywne ekspozycje, uczyć się przez zabawę w różnych strefach tematycznych z zakresu nauk ścisłych, przyrodniczych i humanistycznych. Swoboda w zwiedzaniu pozwoliła każdemu kierować się własną ciekawością i zainteresowaniami oraz zmuszała do samodzielnego poszukiwania odpowiedzi.

Po zakwaterowaniu się w hotelu „Hit” i zjedzeniu obiadokolacji odbył się wieczorny spacer ulicami Warszawy.

Drugi dzień rozpoczął się od wizyty na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego. Uczniowie mieli okazję odwiedzić Grób Nieznanego Żołnierza, a następnie Pałac Prezydencki. Zwiedzając Stare Miasto, podziwiali takie zabytki jak: Bazylikę Archikatedralną p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela, dzwon na Kanonii, Gnojną Górę, pomnik Syrenki, Kolumnę Zygmunta III Wazy, pomnik Małego Powstańca upamiętniający najmłodszych uczestników powstania warszawskiego i pomnik ku czci bohaterów powstania warszawskiego. Intensywny spacer zakończył się obiadem i zakupem pamiątek.

Zwieńczeniem wyjazdu było zwiedzanie Zamku Królewskiego, gdzie największe wrażenie zrobił Pokój Marmurowy z przepiękny-

mi zdobieniami i łańcuchem królewskim przepychem. Uczniowie zachwycali się ogromnymi dziełami Jana Matejki, które w końcu mogli podziwiać na żywo, a nie tylko w podręczniku do historii. Ważnym punktem było odwiedzenie Sali Senatorskiej, w której uchwalono Konstytucję 3 maja.

Były to dwa dni intensywnego zwiedzania miasta, ale też czas integracji i wzmacniania relacji między uczniami.

Jedno jest pewne – tę wycieczkę wszyscy zapamiętają na długo!

**Faustyna
Ząbczyk-Olchowy**

Bezpieczna droga do szkoły

28 października zmieniliśmy w Polsce czas na zimowy. Za oknem robi się ciemno już wczesnym popołudniem, a dodatkowo jesienna aura nie sprzyja dobrej widoczności. O tej porze roku często też nosimy ciemne ubrania i stajemy się mniej widoczni dla kierowców. Szczególną ostrożność powinni wykazać nie tylko kierowcy, ale też piesi. Rodzice i opiekunowie muszą zadbać o bezpieczeństwo dzieci, które nie zawsze są świadome zagrożenia.

Dziecko na drodze

Od 7 roku życia dziecko może samodzielnie poruszać się pieszo. Ważne jednak, aby było do tego dobrze przygotowane przez dorosłych. Jeśli pokonuje samo drogę do szkoły, przejdźmy ją wspólnie kilka razy, wskazując miejsca, w których należy szczególnie uważać. Objaśniamy podstawowe zasady bezpieczeństwa, takie jak: poruszanie się chodnikiem, przechodzenie przez jezdnię czy znaczenie sygnalizacji świetlnej.

tak, aby były widoczne w światłach pojazdu, najlepiej zarówno z przodu, jak i z tyłu.

Młodzi rowerzyści

Dziecko do lat 10 może poruszać się rowerem po drogach publicznych tylko pod opieką osoby dorosłej. Do tego cza-

które posiada już kartę rowerową i samodzielnie kieruje rowerem po drodze publicznej miało świadomość, jak ważne jest przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. Istotne dla jego bezpieczeństwa jest również sygnalizowanie wykonywanych manewrów, np. zamiaru skrętu poprzez wyciągnięcie ręki w kierunku, w którym skręcamy, jednocześnie należy upewnić się, czy wykonując ten

su, wraz z opiekunem może jechać po chodniku. Sytuacja zmienia się, gdy dziecko wyrobi sobie kartę rowerową. Może to zrobić, gdy skończy 10 lat. Kurs

manewr nie doprowadzimy do kolizji z innym uczestnikiem ruchu. Podobnie, jak w przypadku poruszania się pieszo – ważna jest widoczność rowerzysty. Dlatego zawsze przed jazdą rowerem, zwłaszcza w okresie jesiennym, należy upewnić się czy mamy sprawne światła – z przodu i z tyłu oraz czy elementy odblaskowe umieszczone na rowerze nie są zakurzone. Jeśli rower nie jest wyposażony w światła i elementy odblaskowe konieczne trzeba je zamontować. Choć kask dla rowerzystów nie jest obowiązkowy warto go stosować.

Drodzy rodzice. Miejcie świadomość występujących zagrożeń na jakie narażone są Wasze dzieci w drodze do i ze szkoły. Przygotujcie Wasze dzieci do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym.

Zebrał i opracował: Mieczysław Leja

Koniecznym też musimy zadbać, by nasza pociecha była dobrze widoczna dla innych uczestników ruchu – to bardzo ważne, zwłaszcza podczas jesienno-zimowej szarówki. Jeśli dziecko porusza się w obszarze niezabudowanym po zmierzchu, to odblaski są elementem obowiązkowym – powinny być noszone

i egzamin często odbywa się w szkole, ale można skorzystać też z oferty najbliższego WORD-u (Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego). Karta rowerowa jest zawsze bezpłatna i uprawnia jej posiadacza do samodzielnego poruszania się po drogach i ścieżkach rowerowych. Bardzo ważne jest, by dziecko,

Informacje z Powiatu

Szanowni Czytelnicy, Drodzy Mieszkańcy Bratkowic

W samorządzie Powiatu Rzeszowskiego nastąpiły istotne zmiany. W związku z tym, iż dotychczasowy wieloletni starosta powiatu p. Józef Jodłowski został wybrany (rekordową ilością – prawie 110 tys. głosów) na senatora RP, Komisarz Wyborczy wygasił mandat Starosty, a co za tym idzie całego Zarządu Powiatu Rzeszowskiego.

W dniu 6 listopada odbyła się specjalna sesja Rady Powiatu Rzeszowskiego, podczas której żegnający się z funkcją starosty, senator Jodłowski otrzymał odznaczenie, Związku Powiatów Polskich „Starosta 25-lecia”.

Następnie ślubowanie złożyła p. Grażyna Pękala i objęła mandat radnego powiatu. Przeprowadzone zostały wybory nowego starosty, jego zastępcy i 3 członków zarządu.

W wyniku tajnego głosowania, Starostą Powiatu Rzeszowskiego wybrany został p. **Marek Sitarz** – dotychczasowy wicestarosta powiatu.

Na swojego zastępcę wskazał dotychczasowego członka zarządu powiatu, mieszkańca naszej gminy p. **Tadeusza Pachorka**, który również został wybrany na to szczytne stanowisko, będzie pełnił funkcję wicestarosty powiatu rzeszowskiego.

Pozostałymi członkami jak w poprzednim zarządzie zostali wybrani p. Lucyna Sokołowska i p. Jan Sieńko. Skład zarządu uzupełniła nowo wybrana p. Anna Wolska. W tym składzie Rada i Zarząd Powiatu będą kontynuować pracę na rzecz rozwoju samorządu

du i poprawie warunków życia i funkcjonowania jego mieszkańców.

Miło jest mi poinformować, o przyznaniu Powiatowi Rzeszowskiemu certyfikatu „Wysokie standardy obsługi inwestorów w samorządach województwa podkarpackiego”. To potwierdzenie wieloletnich starań i sukcesów w administracyjnej obsłudze inwestorów przez pracowników i samorząd powiatu rzeszowskiego.

Ważnym wydarzeniem dla społeczności powiatu było otwarcie nowo wybudowanego pawilonu dla 95 pensjonariuszy w DPS Górno. Koszt tej inwestycji to 13,5 mln złotych. Nowoczesny budynek ma ponad 2 tysiące metrów

kwadratowych powierzchni użytkowej. Znajdują się w nim 2 i 3 osobowe pokoje z łazienkami dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych, pomieszczenia pomocnicze: gabinet lekarski i zabiegowy, jadalnia, kuchnia, dyżurki pielęgniarek, aneksy wypoczynkowe, pomieszczenia rehabilitacji i terapii, kaplica, a także pomieszczenia administracji i personelu opiekuńczego oraz pomieszczenia techniczne.

To nie jedyna inwestycja w służbę zdrowia oraz opiekę lekarską dla mieszkańców naszego powiatu. W październiku otwarto zmodernizowany Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Dynowie, gdzie powstało dodatkowo 50

nowych miejsc dla pacjentów wymagających specjalistycznej opieki. Wartość wykonanych prac wyniosła niemal 15 milionów złotych. Dodatkowo ZOL otrzymał nowe wyposażenie za ok. 750 tysięcy złotych.

Kolejną inwestycją to planowany zakup tomografu komputerowego dla szpitala w Górnicy za

kwotę 3,5 mln zł, oraz oddanie już do użytku nowoczesnej pracowni tomografii komputerowej w ZOZ nr 2 w Rzeszowie za kwotę 3,6 mln zł.

W ostatnim czasie ZOZ nr 2 regu-larnie wzbogaca się o kolejny, ultranowoczesny sprzęt. Dzięki modernizacji, zakupowi sprzętu i utworzeniu gabinetu, możliwe będzie w najbliższym czasie wykonywanie wielu badań pacjentów, w szczególności małych dzieci, oraz znacznie szybszą diagnostykę tych pacjentów – czas oczekiwania na tego rodzaju badanie wynosił w naszym województwie nawet ponad 6 miesięcy.

Jednym z kluczowych zadań samorządu powiatowego jest dostosowanie infrastruktury i likwidacja barier architektonicznych, tak by każdy mieszkaniec nawet ten z niepełnosprawnością mógł w nieograniczonym zakresie uczestniczyć w życiu

społecznym i zawodowym. W tym celu w budynku Powiatowego Urzędu Pracy wykonano podjazdy i zamontowano windę – koszt to ponad 600 tys. zł.

Osoby niepełnosprawne już od wielu lat uczestniczą w organizowanym przez powiat rzeszowski „Dniu Jedności z Osobami Niepełnosprawnymi”. W tym roku już po raz 21. Tym razem odbył się on w Kamieniu, gdzie na gminnych obiektach sportowych wspólnie z wieloma zacnymi gośćmi, po wcześniej odprawionej mszy św. przez biskupa Jana Wątrobę, licznie zebrane osoby niepełnosprawne z terenu wszystkich 14 gmin powiatu rzeszowskiego, mogły się wspólnie integrować, spotkać i bawić. Radości i wzruszeń było sporo, a wrażenia i przeżycia pozostaną na zawsze w pamięci uczestników tego wydarzenia.

Zakończyły się już i zostały oddane do użytku duże i znaczące inwestycje drogowe prowadzone przez powiat rzeszowski. Łącznik autostrady A4 i Rzeszowa w Rudnej Małej (koszt całkowi-

ty to kwota 44,5 mln zł) oraz łącznik drogi ekspresowej S19 z Boguchwałą I etap (koszt 29 mln zł). Jak ważne, choć bardzo kosztowne są to inwestycje na pewno przekonał się każdy kierowca, który korzysta już z płynnej i bezpiecznej jazdy po nowo wybudowanych odcinkach dróg.

Na terenie Gminy Świlcza i Bratkowic, zostało wykonanych, bądź do końca roku będą one zrealizowane, wiele ważnych inwestycji. Całkowita wartość zadań wykonanych przez powiat rzeszowski na terenie gminy to **10 848 764,40 zł**.

Dofinansowanie z samorządu Gminy Świlcza, za które serdecznie wójtowi i radnym gminy dziękuję to **495 000,00 zł**.

W ramach tych inwestycji wykonano – **1,245 km dróg i 0,737 km chodnika**.

Przebudowa przejścia dla pieszych wraz z sygnalizacją świetlną – **1 878 301,30 zł**.

Budowa 2 obiektów mostowych (Mrowla i Bratkowice) – **6 109 012,85 zł**.

Budowa łącznika drogi 1377R – Rudna Wielka – Rzeszów Dworzysko – **1 795 704,91 zł**.

Poza wymienionymi inwestycjami, ZDP wykonał na terenie naszej wsi i gminy wiele napraw cząstkowych i ubytków w chodnikach, studzienkach i nawierzchniach drogowych. Przeprowadzono dwukrotne koszenie rowów i wycinkę zbędnych zakrzaczeń przy drogach powiatowych. Zgromadzona została sól i piasek na zimowe utrzymanie prawie 550 km dróg na terenie całego powiatu.

Niezmiernie ważną inwestycją będzie budowa w ZSTW w Trzcianie, szkole prowadzonej przez samorząd powiatu rzeszowskiego Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie – technika weterynaryjna. Za kwotę prawie 12 mln zł zostanie wybudowane nowoczesne w pełni wyposażone w specjalistyczny sprzęt laboratorium na potrzeby edukacji, badań i rozwoju uczniów i kadry pedagogicznej. Budowa ruszy jeszcze w tym roku, a realizacja projektu zakończy się w 2026r.

Powiat rzeszowski ciągle realizuje wiele ważnych zadań i inwestycji, które przyczyniają się do większego bezpieczeństwa, komfortu i sprawności obsługi wszystkich mieszkańców. Rada Powiatu podejmuje szereg uchwał, które mają istotny wpływ na rozwój naszych miejscowości. Budowa nowych dróg, chodników, mostów, szeroko pojęta ochrona zdrowotna, bezpieczeństwo społeczne, to były i są zawsze sprawy priorytetowe dla samorządu powiatu rzeszowskiego.

Tomasz Wojton
Przewodniczący Rady Powiatu

Tomograf komputerowy w ZOZ nr 2 w Rzeszowie.

Dom Pomocy Społecznej w Górnje.

Sołeckie wieści Lato-jesień 2023 r.

Investycje i prace wykonane na terenie Bratkowic:

- Zarząd Dróg Powiatowych wykonał nową nawierzchnię asfaltową na drodze powiatowej na Dąbrach od zakładu drzewnego do lasu po wykonaniu w/w odcinka wzdłuż całej drogi mamy nowy chodnik i nową nawierzchnię asfaltową;
- Trwa kapitalny remont dwóch mostów na drogach powiatowych w miejscowości Trzciana i Mrowla. Planowany termin zakończenia prac i oddanie mostów do użytku to 20 grudnia 2023. Wyznaczono stosowne objazdy, aby utrudnienia dla mieszkańców były jak najmniejsze;
- Zarząd Dróg Powiatowych w okresie letnim na bieżąco wykonywał obustronne koszenie rowów wzdłuż dróg powiatowych na terenie Bratkowic. Dokonano również bieżących napraw drogi powiatowej przez las relacji Bratkowice-Kupno;

- Zarząd Dróg Powiatowych w okresie wiosennym dokonał mechanicznego czyszczenia dróg wzdłuż chodników w Bratkowicach za pomocą zmiatarzki samochoadowej;

- Pracownicy Urzędu Gminy wiosną przeprowadzili sprzątanie rowów przydrożnych na terenie całej wioski, na bieżąco wykonywali w okresie letnim koszenie rowów wzdłuż dróg gminnych jak również miejsc użyteczności publicznej;

- W okresie jesiennym pracownicy Urzędu Gminy zamontowali na terenie naszej wioski płotki przeciwnieogone, ma to na celu poprawę przejeźdźności dróg w czasie zimy. Ustawiono również kontenery z paskiem na skrzyżowaniach i przystankach autobusowych w celu zwalczania śliskości;

- Pracownicy Urzędu Gminy regularnie przeprowadzają sprzątanie centrum wioski, miejsc użyteczności publicznej oraz przystanków autobusowych;

- Zarząd Dróg Powiatowych wykonał przebudowę kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu dróg powiatowej i gminnej przy Niepublicznej Szkole Podstawowej na Piaskach. Pozwoliło to wyeliminować rozlewiska wody w czasie dużych opadów deszczu;

- Na Zastawiu I wykonano kolejny etap budowy chodnika wzdłuż drogi gminnej od Restolu do ronda w kierunku hotelu „Zacisze”. Poprawi to bezpieczeństwo ruchu pojazdów i pieszych;

- Na Piaskach od Niepublicznej Szkoły Podstawowej w kierunku autostrady wybudowany nowy odcinek chodnika do ostatnich zabudowań przy drodze powiatowej;

- W niedzielę 30 kwietnia i 10 września odbyły się zebrania wiejskie w Szkole Podstawowej nr 1. W zebraniach udział wzięły władze naszej gminy i powiatu, rad-

ni oraz mieszkańcy. Frekwencja na zebraniach jest bardzo niska, średnio 30 osób. Zachęcam Państwa do brania udziału w zebraniach. Poprzez swój głos mają Państwo wpływ na rozwój Bratkowic;

- Na zebraniu wiejskim dnia 10 września 2023 r. podjęto uchwałę w sprawie przeznaczenia środków finansowych funduszu sołeckiego na 2024 rok. Treść w/w załączam do informacji sołtysa;

- W niedzielę 30 lipca na stadionie sportowym w Trzciane odbył się „Turniej Sołectw Gminy Świlcza 2023”. Drużyna reprezentująca sołectwo Bratkowice składała się z sołtysa, członków rady sołeckiej oraz przedstawicieli organizacji społecznych działających w Bratkowicach. Zawodnicy naszej drużyny z dużym zaangażowaniem startowali w różnych zawodach sportowo-zręcznościowych oraz wiedzy ogólnej. Wśród dużej konkurencji sąsiednich sołectw udało nam się zdobyć I miej-

Fot. Andrzej Bednarz

sce, a co za tym idzie – wygraliśmy główną nagrodę w kwocie 15 000 zł ufundowaną przez Wójta Gminy Świlcza Pana Adama Dziedzica. Nagroda ta po konsultacji na posiedzeniu Rady Sołeckiej Radnych i przedstawicieli organizacji społecznych w Bratkowicach została przeznaczona dla chóru męskiego „Resonantae” w kwocie 9500 zł na zakup sprzętu informatycznego oraz dla Towarzystwa Miłośników Ziemi Bratkowickiej w kwocie 3500 zł na zakup sprzętu fotograficznego oraz ubrania ochronnego dla fotografa, jak również dla Koła Gospodyń Wiejskich w Bratkowicach w kwocie 2000 zł na zakup termosów i podgrzewaczy;

- W ciągu roku przyjmowałem podatek rolny i meliorację. Dziękuję Państwu za terminowe wpłaty;

- Zachęcam rolników do składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego na zakup oleju napędowego służącego do produkcji rolnej. Wnioski składamy w lutym 2024 r. Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy w Świlczy.

Ryszard Franczyk
Sołtys Bratkowic

Dziki zwierzęta pomiędzy zabudowaniami na terenie miasta

Dziki zwierzęta w miejscowościach pomiędzy domami, to rzeczywistość, która coraz częściej nas dotyka. Nas, czyli mieszkańców, ale także leśników, pod których adresem wielu mieszkańców kieruje pretensje o ten stan rzeczy, często oczekując podejmowania działań interwencyjnych. Szczególnie dotyczy to zwierząt mogących stanowić zagrożenie dla ludzi, np.: dzików. Przyjrzyjmy się więc z czego wynika ten problem, kto jest właściwy, żeby podejmować działania interwencyjne w przypadkach problemów ze zwierzyną w terenach zabudowanych.

Powody, przez które spotkamy dziki zwierzęta np. dziki, czy lisy przy zabudowaniach, to:

- „wchodzenie” zabudowy mieszkalnej (domów jednorodzinnych a nawet osiedli bloków) w bezpośrednie sąsiedztwo kompleksów leśnych, a nawet w same kompleksy (niestety wycinanie lasów prywatnych w celu budowy domów, a nawet bloków to ostatnio zjawisko coraz bardziej nagminne), co powoduje fragmentację ekosystemów leśnych i zaburzenie naturalnych korytarzy ekologicznych zwierząt,

- wyrzucanie odpadów żywnościowych w sąsiedztwie przydomowych ogrodów,

- duża penetracja terenów leśnych

przez społeczeństwo, nie tylko w dzień ale także w nocy (biegi z latarkami czołowymi), powodująca wypłaszania zwierząt z ich ostoi.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie gminy, a więc również spraw związanych z dziko żyjącą zwierzyną, która przemieszcza się pomiędzy zabudowania. W związku z powyższym odpowiedzialność za zwierzynę i podejmowanie wszelkich interwencji związanych ze zwierzyną znajdującą się na terenie gminy lub miasta spoczywa na właściwej gminie lub właściwym mieście.

Warto wiedzieć, że gatunki objęte ochroną prawną są w gestii regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska, gatunki wpisane na listę zwierząt łownych – Polskiego Związku Łowieckiego, któ-

ry zarządza ich populacjami w ramach prowadzonej gospodarki łowieckiej. Gospodarka łowiecka w Polsce jest prowadzona w obwodach łowieckich, które w większości są wydzierżawiane kołom łowieckim. Mała część obwodów jest wyłączona z wydzierżawienia i oddana przez ministra właściwego ds. środowiska w zarząd różnym instytucjom (uczelnie, Agencja Nieruchomości Rolnych czy Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe) na ośrodki hodowli zwierzyny, w których jednym z podstawowych zadań jest prowadzenie badań naukowych. W skład powierzchni użytkowej obwodów łowieckich nie wchodzi m.in. obszary zabudowane (wyznacza je właściwy terytorialnie marszałek województwa).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Głogów obwody są wydzierżawione kołom łowieckim. Leśnicy nie prowadzą gospodarki łowieckiej, nie są też organem właściwym w kwestii zarządzania gatunkami chronionymi. Leśnicy prowadzą trwale zrównoważoną gospodarkę leśną kształtującą strukturę lasów i ich wykorzystanie w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Takie lasy, które często z uwagi na ich piękno będące efektem wieloletniej pracy leśników wielu laików uważa za lasy naturalne, dziewicze, stanowią środowisko życia wielu gatunków zwierząt.

Piotr Brewczyński, Piotr Łabno

Kiedy wyginie pszczoła, rodzajowi ludzkiemu pozostaną już tylko 4 lata

- Albert Einstein

Kiedy mówimy pszczoła – większość z nas wyobraża sobie ule rozstawione pośród łąk, słoik z miodem czy ociekający plaster. Niewątpliwie bez wielkiej pracy małej pszczoły nie poznalibyśmy smaku jabłek, truskawek czy malin.

Pszczoły mieszkające w ulach, to tylko jeden z bardzo wielu gatunków tych owadów występujących w Polsce. Co ciekawe, nawet najlepiej znana pszczoła miodna nie zawsze żyje w ulu. Czasami te pszczoły zamieszkują np. dziuple starych drzew.

To właśnie dzięki pszczołom i owadom zapylającym zawdzięczamy produkcję 1/3 żywności na całym świecie.

Te pożyteczne owady zapylają aż 77 proc. gatunków roślin, z których wytwarzane są produkty spożywcze roślinnego pochodzenia. Bez pszczoł ludzkość wyginie. Dlatego tak ważna jest pomoc każdego z nas, by te pracowite owady miały gdzie żyć.

Niestety zapylacze są w niebezpieczeństwie. Ich liczba drastycznie maleje przez nadmierną chemizację rolnictwa oraz zanikanie naturalnych siedlisk. Aby ratować pszczoły niezbędny jest zakaz stosowania szkodliwych środków, ale pomoc można również dokonując odpowiedzialnych wyborów podczas zakupów w sklepie spożywczym i ogrodniczym.

Co szkodzi pszczołom i innym zapylaczom?

Powody ginięcia pszczoł są różne, ale jednym z najważniejszych, a jednocześnie prostym do wyeliminowania, są chemiczne środki ochrony roślin. Mają one niszczyć szkodniki, ale osłabiają i zabijają również pszczoły.

Według raportu Greenpeace „Spadek populacji pszczoł. Przegląd czynników zagrażających owadom zapylającym i rolnictwu w Europie” najbardziej negatywny wpływ na pszczoły mają związki chemiczne zwane neonicotynoidami, stosowane w opryskach od lat 90. XX wieku. Te pochodne nikotyny działają

na układ nerwowy pszczoł. Najczęściej nie zabijają ich od razu, ale powodują zakłócenia w nawigacji. Pszczoły błędzą, nie są w stanie wrócić do ula i umierają.

Greenpeace i inne organizacje chcą doprowadzić do całkowitego zakazu używania środków chemicznych szkodliwych dla owadów zapylających. Jednak my możemy zacząć od siebie i od środowiska w którym żyjemy, nie musimy czekać bezczynnie.

Już teraz każdy z nas może pomóc pszczołom i podziękować im za ich ciężką pracę, dokonując świadomych wyborów robiąc zakupy środków ochronnych roślin i owadobójczych “zarówno w sklepach spożywczych jak i ogrodniczych. Możemy również tworzyć warunki przyjazne owadom zapylającym w naszych ogródkach “ bez względu na to, czy jest to działka, czy choćby balkon.

Zakupy przyjazne pszczołom

Jeśli chcemy pomagać pszczołom i innym owadom zapylającym, zadbajmy o to, aby jak największą część zakupów tego typu środków wypełniały produkty z gospodarstw ekologicznych bądź od znanych nam lub polecanych przez innych i sprawdzonych lokalnych producentów. Ważne, aby do zwalczania szkodników nie używali oni szkodliwych pestycydów, stosowali za to naturalne środki, uprawiali odmiany roślin odporne na choroby i szkodniki oraz zapewniali optymalny płodozmian.

Co ważne “ rolnictwo ekologiczne to duża różnorodność upraw. Pszczoły i inne owady zapylające nie lubią wielkich monokultur. Im bardziej zróżnicowana roślinność, tym lepiej.

Jeśli nie możemy sobie na razie pozwolić na kupowanie żywności ekologicznej lub nie mamy do niej dostępu, to starajmy się kupować przynajmniej niektóre produkty z upraw ekologicznych. Na przykład takie jak: jabłka, gruszki, które są jednymi z najbardziej przyskanych upraw w Polsce. Kupując jedzenie, szczególnie oleje i inne przetwory rzepakowe, słonecznika czy kukurydzy, starajmy się wybierać produkty rolnictwa europejskiego.

W UE, w przeciwieństwie do innych dużych producentów żywności (USA, Turcja, Chiny), obowiązują obecnie ograniczenia w stosowaniu neonikotynoidów oraz fipronilu. Lista zakazanych pestycydów powinna być jeszcze dłuższa, wciąż jednak ochrona zapylaczy na terenie Unii jest pełniejsza niż poza nią. W chwili obecnej jedynie ekologiczny olej rzepakowy daje pewność, że jego produkcja nie jest szkodliwa dla pszczoł.

Starajmy się również zrezygnować z produktów GMO!

Z badań przeprowadzonych na kanadyjskich polach rzepaku wynika, że największa liczebność dzikich pszczoł i najniższy deficyt zapylenia występuje w przypadku stosowania upraw ekologicznych. Jednocześnie podczas badania zaobserwowano, że na polach z rzepakiem modyfikowanym genetycznie liczba pszczoł drastycznie malała, a poziom zapylenia był niski. Przyczyny takiej sytuacji nie są dokładnie znane, ale prawdopodobnie pszczołom szkodził środek chwastobójczy o nazwie glifosat, wpływający na zmniejszenie liczby kwiatów. Rośliny modyfikowane genetycznie projektuje się tak, aby ich uprawa ograniczała liczbę chwastów (którymi są pięknie kwitnące kwiaty), co oznacza zmniejszoną ilość pożywienia dla pszczoł. Informacja o tym, że dany produkt nie zawiera organizmów modyfikowanych genetycznie znajduje się na opakowaniach “ szczególnie zwracaj uwagę na soję, kukurydzę, rzepak.

Ważnym wskaźnikiem dla konsumentów może być certyfikat Bee Friendly. Jest to w założeniu ogólnoeuropejski certyfikat dla tych produktów, które spełniają wysokie normy upraw przyjaznych pszczołom. Niestety certyfikat jest na razie w ograniczonym stopniu stosowany tylko we Francji i Niemczech.

Miód

Wielkimi przyjaciółmi pszczoł są oczywiście pszczelarze i im przede wszystkim zależy na tym, aby powstrzymać wymieranie tych zapylaczy. Jednak o pszczoły powinien dbać każdy z nas, wystarczy tylko, że świadomie i odpowiedzialnie będziemy wybierać miód, stosując zasadę, by zakupy robić lokalnie, wspierając nie tylko znajomych pszczelarzy, ale również zapylacze. Znane źródło zwiększa pewność, że pszczoły żywią się pyłkiem z kwiatów roślin, które nie są poddane nadmiernej chemizacji. Pszczoły to wolne stworzenia. Mogą zbierać miód z roślin oddalonych o 3 km od ula. Pszczoły muszą zebrać nektar z kilku milionów kwiatów, aby wytworzyć 1 kg miodu. Nawet jeśli nie znamy żadnego sprawdzonego pszczelarza, a miód kupujemy w zwykłym sklepie, nadal możemy wybierać takie produkty, które minimalizują szkodliwe działania. Niestety poza laboratorium niemal niemożliwe jest odróżnienie miodu od jego podróbek. Trzeba jednak pamiętać, że tylko prawdziwy miód się krystalizuje (następuje to mniej więcej 3-4 miesia-

ce od rozlania, choć zależy to od rodzaju miodu “ rzepakowy np. krystalizuje się niemal natychmiast). Wybieraj miody zbierane w Polsce (lub UE), unikając tych, które powstają w krajach takich jak Chiny, gdzie normy użycia pestycydów są znacznie mniej restrykcyjne niż w Europie.

Kupując miód bez etykiet, „przy drodze”, nie mamy niestety żadnej gwarancji, że kupujesz produkt lokalny i „naturalny”! Jeśli zależy nam na pszczołach i na naszym zdrowiu korzystajmy ze sprawdzonych źródeł.

Chroń zapylacze – nie przyskaj

Chemię w uprawie roślin stosują nie tylko wielkie gospodarstwa rolne, ale także działkowicze czy nawet osoby uprawiające rośliny w domach. Co gorsza na małych działkach stężenie pestycydów może być dużo większe niż na większych arealach. Dlatego tak istotne jest, by myśleć o pszczołach i zapylaczach również w sklepie ogrodniczym. Przede wszystkim zrezygnujmy z używania w swoich ogrodach wszystkich środków zawierających neonikotynoidy. Tego typu substancje mogą znajdować się również w sprayach do użytku domowego, a nawet ich niewielka ilość jest zabójcza dla zapylaczy!

Ogród przyjazny zapylaczom to miejsce, w którym chemia jest zupełnie wyeliminowana. Dotyczy to nie tylko środków owadobójczych, ale również chwastobójczych czy nawozów. Po pierwsze ich składniki mogą być niebezpieczne dla zapylaczy, po drugie – to, co dla nas jest chwastem, może być prawdziwą ucztą dla owadów (np. kwitnący mniszek lekarski czy pokrzywa). Dorosłe grzebaczki żywią się pyłkiem i nektarem, ale też polują na owady-szkodniki i karmią nimi swoje larwy. Nie bójmy się, że brak chemicznych środków ochrony roślin doprowadzi twój ogród do upadku! Toksyczne substancje można zastąpić naturalnymi zamiennikami. Zamiast sztucznego nawozu używajmy kompostu.

Te małe owady mają ogromny wkład w funkcjonowanie całego ekosystemu, dlatego pamiętajmy o tych małych owadach i ich ogromnym znaczeniu dla naszego życia. Każdy z nas może im pomóc. Wystarczy również, że nie skosimy całego trawnika w naszym ogródku, pozostawiając im fragment kwitnącej łąki, posadzimy na balkonie pyłkodajne lub nektarodajne rośliny, albo w wielkie upały wystawimy na parapecie pudełko dla owadów.

Edukacja na rzecz środowiska

Wiek XXI skłania nas do refleksji nad rolą i kształtem wychowania we współczesnym świecie. Edukacja środowiskowa to nie tylko teoria, lecz przede wszystkim kształtowanie osobowości, postaw i nawyków. Szkoła poprzez swoje działania stara się zmieniać nastawienie dzieci i młodzieży do spraw środowiska naturalnego.

Wychowanie powinno zaspakajać potrzeby społeczne teraz i w przyszłości. Działania podejmowane przez szkoły mają na celu pozytywną zmianę zachowań i nawyków wśród dzieci i dorosłych.

Aby wyzwolić u uczniów chęć działania na rzecz środowiska i spowodować, że będą sami podejmować takie działania w ich życiu codziennym, wychowawcy Szkoły Podstawowej Nr 2 w Bratkowicach wraz z uczniami wzięli udział w ogólnopolskiej akcji sadzenia drzew. „Święto Drzewa” to program, który odbywa się co roku w okolicach 10 października. Ma w swoich założeniach służyć ochronie drzew oraz popularyzacji ich znaczenia w biosferze. Ma także podnosić świadomość ekologiczną społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu na Ziemi.

Uczniowie na terenie ogrodu szkolnego zasadzili drzewa, młodsze klasy zorganizowały lekcje w terenie, na której poznali m.in. budowę drzewa, gatunki drzew oraz rolę jaką odgrywają drzewa w środowisku. Akcja sadzenia drzew miała na celu podniesienie świadomości ekologicznej uczniów, kształtowanie emocjonalnej więzi z przyrodą, uwrażliwienie na jej piękno, a także uświadomienie roli drzew w życiu człowieka. Wspólna praca uczniów i wychowawców zjednoczyła wszystkich wokół przyrody, która jest naszym dobrem, które musimy wspólnie chronić, szanować i pielęgnować.

Katarzyna Bielecka

Oddział „0” dumnie prezentuje zasadzone drzewko w ogrodzie szkolnym.

Podczas lekcji w terenie uczniowie poznali budowę drzewa.

Klasa II również zadbała o Naszą Ziemię.

Antoś w trakcie sadzenia drzewa...

Edukacja środowiskowa w terenie oddziału „0”.

Promowanie zdrowego stylu życia wśród uczniów Szkoły Podstawowej Nr 2 w Bratkowicach

Aktualnym problemem społecznym jest wzrost zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne (cukrzyca, otyłość, zaburzenia psychiczne, zaburzenia układu pokarmowego, nowotwory), które związane są z rozwojem cywilizacji oraz stylem życia. Chorują na nie coraz młodszy ludzie.

*Szlachetne zdrowie, nikt się nie dowie,
jako smakujesz, aż się zepsujesz.*

(Jan Kochanowski)

Należy zauważyć, że nie jesteśmy bezradni wobec chorób cywilizacyjnych. Ponad połowa sukcesu zależy od naszego stylu życia. Przede wszystkim należy pamiętać o profilaktyce. Wprowadzenie zdrowych nawyków może w dużym stopniu pomóc w uchronieniu się przed typowymi chorobami cywilizacyjnymi.

Żyjemy w takich czasach, że wiedza na temat zdrowego odżywiania jako istotnego czynnika zdrowia jest elementem świadomości społecznej. Z racji pełnionej misji edukacyjnej i wychowawczej przekazywanie wiedzy i kształtowanie postaw oraz nawyków prozdrowotnych należy do jednych z podstawowych zadań szkoły.

8 listopada obchodzony jest Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania. Celem święta jest promowanie zdrowego jedzenia przede wszystkim wśród najmłodszych, dobrych nawyków żywieniowych, spożywania regularnie posiłków, informowanie o konsekwencjach złej diety.

W akcję Europejskiego Dnia Zdrowego Jedzenia i Gotowania przyłączyła się Szkoła Podstawowa Nr 2 w Bratkowicach im. Jana Pawła II, pod hasłem „Śniadanie daje moc”. Uczniowie klas 0-3 wraz z wychowawcami w tym dniu zapoznali się z piramidą żywienia, uczyli się jak odróżnić produkty niekorzystne i szkodliwe dla zdrowia od zdrowej żywności. Dzieci wraz z wychowawcami przygotowały zdrowe pełnowartościowe posiłki zgodne z zasadami zdrowego żywienia m.in. owocowe sałatki, szaszłyki owocowe, koktajle, pełnoziarniste Musil, a także kolorowe kanapki.

Kolejnym przedsięwzięciem, które zostało przeprowadzone w SP2 w Bratkowicach było wrześniowe spotkanie z Panią Sabiną Zięba – trenerką fitness, trenerką zdrowego odżywiania,

Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania w zerówce.

Karolek i Adaś z klasy I.

Uczniowie klasy III wraz z panią dyrektorką Barbarą Wasilewską-Naróg.

Wspólne celebrowanie Europejskiego Dnia Zdrowego Jedzenia i Gotowania w klasie III.

Warsztaty na temat zdrowego stylu życia prowadzone przez Panią Sabinę Zięba.

Pamiątkowe zdjęcie z Panią Sabiną z zajęć edukacyjnych na temat zdrowego stylu życia.

Uczniowie w trakcie zajęć sportowych na świeżym powietrzu.

a także ultra maratonką. Spotkanie odbyło się pod hasłem „Sport i zdrowe odżywianie, to dla człowieka ważne zadanie”. Zaproszony Gość przeprowadził dla dzieci wartościowe warsztaty na temat zdrowego odżywiania oraz przeprowadził trening na świeżym powietrzu.

Prowadzone działania profilaktyczne w szkole mają na celu utwierdzenie uczniów, że zdrowe nawyki żywieniowe mają ogromny wpływ na zdrowie i funkcjonowanie, a radość z aktywności fizycznej to najlepsza inwestycja w przyszłość...

Katarzyna Bielecka

Witajcie Drodzy Czytelnicy!

Cieszę mnie niezmiernie, że możemy razem przystąpić do tego świątecznego przewodnika, który nie tylko wprowadzi Was w okres Bożego Narodzenia, ale również pomoże zachować równowagę między festiwalami smaków, a dbaniem o nasze zdrowie i formę fizyczną.

Jako pasjonat zdrowego stylu życia, specjalista do spraw żywienia i trener personalny, chciałbym podzielić się z Wami nie tylko praktycznymi poradami, ale także inspiracją do stworzenia wyjątkowych świąt, pełnych dobrej energii i radości.

Święta Bożego Narodzenia to czas, który z pewnością kojarzy się z pysznym

jedzeniem, aromatycznymi przyprawami i ciepłym, rodzinno-przyjacielskim klimatem. Jednak, jak wiemy, czasem ta wyjątkowa okazja może sprawić, że zatracamy się w nadmiernym spożyciu kalorii i niezdrowych przekąsek. Dlatego też, razem postaramy się stworzyć plan, który umożliwi nam delektowanie się pysznymi potrawami, jednocześnie utrzymując naszą formę i zdrowie.

W dzisiejszym świecie, gdzie tempo życia często wydaje się nieubłagalne, ważne jest, aby nie zatracić równowagi między świątecznymi przyjemnościami a naszym zdrowiem. W trakcie tego przewodnika przyjrzymy się kilku kluczowym aspektom: od zrównoważonych posiłków przedświątecznych, przez zdrowe przekąski, kontrolę porcji, po aktywność fizyczną. Będziemy również poszukiwać sposobów na minimalizację stresu, który często towarzyszy przygotowaniom do świąt.

Przygotujcie się na podróż pełną praktycznych wskazówek, inspirujących pomysłów i zdrowych tradycji, które pozwolą Wam cieszyć się każdym momentem tego radosnego okresu. Bo przecież, dlaczego miałybyśmy rezygnować z przyjemności jedzenia i wspólnego spędzania czasu? Razem możemy uczynić te święta nie tylko smacznymi, ale również pełnymi energii, uśmiechu i dobrej kondycji fizycznej.

Z wielką radością i entuzjazmem rozpoczynamy tę świąteczną podróż. Gotowi? To zaczynamy!

1. Zrównoważone posiłki przedświąteczne – przygotujmy już teraz plan zrównoważonych posiłków, które nie tylko zaspokoją nasze kulinarne podniebienia, ale także dostarczą niezbędnych składników odżywczych. Skupmy się na różnorodności – warzywa, białko, pełnoziarniste produkty zbożowe i zdrowe tłuszcze. Przykłady to pieczono-

ne warzywa z dodatkiem aromatycznych ziół, grillowany kurczak czy dowolna kasza.

2. Zdrowe przekąski świąteczne – zastanówmy się nad kreatywnymi i smacznymi przekąskami, które będą nie tylko smakowite, ale również zdrowe. Orzechy mieszane, suszone owoce, kawałki świeżych warzyw z humusem czy jogurtem greckim to świetne alternatywy dla tradycyjnych, czasem ciężkich, przekąsek.

3. Utrzymywanie aktywności fizycznej – przygotujmy krótki plan treningowy, dostosowany do naszych preferencji i dostępnego czasu. Mogą to być krótkie, intensywne treningi, a także spacery świąteczne po okolicy. To doskonały sposób nie tylko na spalanie kalorii, ale także na redukcję stresu i poprawę samopoczucia.

4. Równowaga kaloryczna – warto zrozumieć, że święta to czas radości, ale także umiaru. Wspólnie przeanalizujmy, jak utrzymać równowagę kaloryczną, unikając przesady. Możemy zacząć od świadomego jedzenia, skupienia się na smaku potraw i odpowiednim zaspokajaniu głodu, zamiast na jedzeniu bezrefleksyjnym.

5. Kontrola porcji podczas świątecznych posiłków – porozmawiajmy

o strategiach kontroli porcji. To może obejmować bardziej świadome jedzenie, korzystanie z mniejszych talerzy czy nawet dzielenie się potrawami z innymi, aby móc spróbować większej ilości smakołyków bez nadmiernego spożycia.

6. Przygotowanie zdrowych potraw świątecznych – wspólnie eksperymentujmy z przepisami na zdrowsze wersje tradycyjnych potraw. Przemyślmy, jak zastąpić niezdrowe składniki, takie jak tłuste sosy czy ciężkie kremy, bardziej korzystnymi alternatywami, np. sosy na bazie jogurtu naturalnego czy zupki kremy warzywne zamiast tych na bazie śmietany.

7. Unikanie nadmiernego stresu – otwórzmy dyskusję na temat technik redukcji stresu. Warto porozmawiać o medytacji, technikach oddechowych czy chociażby o spacerach na świeżym powietrzu jako sposób na złagodzenie napięcia i cieszenie się spokojem przed świątecznym czasem.

8. Pijmy dużo wody – przypomnijmy sobie o znaczeniu picia wody, szczególnie w okresie, gdy często sięgamy po alkohol czy słodzone napoje. Omówmy, jak utrzymać nawodnienie i jak woda może wpływać pozytywnie na nasze zdrowie i samopoczucie.

9. Planowanie posiłków i zakupów – pomyślmy o planowaniu posiłków i sporządzeniu listy zakupów. To nie tylko ograniczy impulsywne zakupy, ale także pomoże w lepszym zorganizowaniu się przedświątecznych przygotowań.

10. Budowanie zdrowych tradycji – jak budować zdrowe tradycje świąteczne? Może to być wspólne gotowanie zdrowych potraw, wspólne spacerowanie po świątecznym obiedzie czy organizacja rodzinnych zabaw na świeżym powietrzu. Warto podkreślić, że zdrowe tradycje mogą być również smaczne i satysfakcjonujące, co te bardziej tradycyjne.

Pamiętajcie, że te święta mogą być również smaczne i magiczne, jak zawsze, ale z dodatkowym akcentem na zdrowym stylu życia. Razem możemy stworzyć wyjątkowy czas, pełen radości i dobrodrego samopoczucia!

W celu planowania posiłków lub zmiany nawyków żywieniowych, koniecznie się do mnie odezwij, a ja pomogę Tobie wszystko zaplanować. Znajdziesz mnie na Facebooku, na ścieżkach biegowych lub w Fitness Klubie, gdzie w każdy poniedziałek i czwartek prowadzę grupowe zajęcia, jeśli jeszcze o nich nie wiesz, koniecznie musisz dołączyć.

Świąteczne pozdrowienia!

Sabina Zięba

Dołącz do nas!
☎ 664 931 602

Prowadząca:
Sabina Zięba
Specjalista ds. Żywności
Instruktor Fitness
Trener Personalny
Ultramaratonka

Zapraszamy na Fitness
Sabina Zięba
www.sabinazięba.pl

FITNESS KLUB
ZADRAJ D. ŚMÓŻA FORNÉ
BRATKOWICE

**Pon. i czw.
godz. 19.00
godz. 20.00**

**Zdrowy kręgosłup,
czwartek godz. 18.00**

W ofercie m. in.

- plany żywieniowe
- metamorfoza sylwetki
- konsultacje dietetyczne
- pomiar składu ciała
- plany treningowe
- plany biegowe

Obserwuj 📱 Fitness Klub Bratkowice
Dołącz do grupy 📱 Fitness Klub Bratkowice

**Gminne Centrum Kultury
Sportu i Rekreacji
w Świlczy z siedzibą w Trzcianie**

Z ziołami na ty – czosnek pospolity

Czosnek jest przyprawą a także rośliną leczniczą. Należy do rodziny liliowatych. Pochodzi z Azji Środkowej, uprawiany jest niemal we wszystkich krajach świata. Jego działanie przeciwwirusowe i przeciwbakteryjne jest znane od bardzo dawna.

Czosnek to naturalny antybiotyk

Czosnek zawiera substancję zwaną alliną, to jest naturalny antybiotyk. Allina w wyniku rozdrabniania lub krojenia ząbków przechodzi w allicynę, ta niestety szybko traci swą moc po poddaniu obróbce cieplnej. Dlatego najkorzystniejszy dla naszego zdrowia jest surowy czosnek. Allina (allicyna) zwalcza bakterie Gram-dodatnie i Gram-ujemne, ma silne działanie antyseptyczne. Zapobiega tworzeniu się i dalszemu rozprzestrzenianiu się bakterii. Przewagą czosnku nad sztucznymi antybiotykami jest to, że zabija szkodliwe bakterie, natomiast preparaty farmaceutyczne pozbywają się zarówno szkodliwych, jak i pożytecznych drobnoustrojów, zaburzając w ten sposób naszą mikroflorę. Spożywając codziennie czosnek, chronisz swój organizm przed *Helicobacter pylori*, salmonellą, paciorkowcami i gronkowcami, a także przed patogenami odpowiadającymi za gruźlicę, czerwonkę, kandydozę i opryszczkę.

Czosnek a serce i naczynia krwionośne

Allicyna zawarta w czosnku dobrze wpływa na nasz układ sercowo-naczyniowy. Codzienne spożywanie jednego czy dwóch ząbków czosnku wzmocnia naczynia krwionośne i poprawia krążenie krwi, zmniejsza też stężenie szkodliwego cholesterolu. W związku z tym czosnek zmniejsza ryzyko występowania zakrzepów krwi, udaru i zawału serca. Czosnek pomaga też obniżyć ciśnienie krwi.

Czosnek a cukrzyca

Czosnek może też wspierać osoby chore na cukrzycę, zwłaszcza typu 2. Pozwala zmniejszyć to poziom cukru we krwi i spowalnia rozkład insuliny. Roślina ta, pozytywnie wpływając na naczynia krwionośne i tętnice, chroni także serce chorych na cukrzycę przed kardiomiopatią i miażdżycą.

Czosnek a odporność

Czosnek jest uważany za jeden z najlepszych naturalnych produktów przy-

datnych przy zapobieganiu i leczeniu chorób wirusowych. Według badań codzienne spożywanie czosnku może zmniejszyć ryzyko złapania przeziębienia nawet o 60 proc. A gdy już nie uchronimy się przed przeziębieniem, to czosnek skraca czas leczenia o 70 proc. Działanie przeciwwirusowe czosnku wynika z dużej zawartości w nim związków siarki, które wzmacniają układ odpornościowy oraz neutralizują wolne rodniki i toksyny.

Czosnek a nowotwory

Siarka, siarczek diallilu, s-allilocysteina i selen, zawarte w czosnku, pomagają usuwać z organizmu wolne rodniki i mogą zapobiegać namnażaniu się komórek rakowych. Badania wykazały, że konsekwentne spożywanie czosnku zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania na raka o 20 proc. Dotyczy to zwłaszcza nowotworów żołądka, okrężnicy, wątroby i gruczołów sutkowych.

Czosnek a pasożyty

W czasach, gdy nie było tak dużego wyboru leków przeciwbakteryjnych, robaki, lamblie, motylca wątrobowa i inne pasożyty eliminowane były za pomocą czosnku. A wszystko za sprawą fitoncydów hamujących rozwój mikroorganizmów. Związki te mają szkodliwy wpływ na florę patogenną, a na pasożyty w szczególności.

Czosnek a trawienie

Czosnek korzystnie wpływa również na przewód pokarmowy. W jaki sposób? Stymuluje produkcję soków trawienych, sprzyjając tym samym lepszemu wchłanianiu żelaza, poprawia procesy trawienne, usprawnia pracę trzustki, eliminuje procesy gnilne w jelitach i zwiększa apetyt.

Należy jednak pamiętać, że przy stanach zapalnych żołądka, wrzodach żołądka i dwunastnicy, zapaleniu trzustki (szczególnie w przypadku zaostrzenia) spożywanie czosnku może powodować pogorszenie stanu zdrowia.

Czosnek a stawy

Stawy to kolejny element naszego organizmu, na który korzystnie działa czosnek. Roślina ta zapobiega odkładaniu się soli, co często powoduje ból stawów, chroni przed zniszczeniem i odbudowuje tkankę chrzęstną oraz stawową, zmniejsza utratę masy kostnej, a także zapobiega rozwojowi choroby zwyrodnieniowej stawów. Więc jeśli chcesz zapomnieć (a przynajmniej rzadziej pamiętać) o problemach związanych ze stawami, nie zapomnij o regularnym włączaniu czosnku do diety.

Czosnek a skóra

Bogato występujące w czosnku przeciwutleniające, flawonoidy, witaminy z grupy B i kwasy regenerują skórę, uelastyczniają ją, zapobiegają powstawaniu trądziku i przedwczesnych zmarszczek. Czosnek stosujemy jednak wewnętrznie. Aby poprawić kondycję naszej skóry, nie jest wymagana maseczka z czosnku, wystarczy codziennie spożywać 1 – 2 ząbki.

Czosnek a odchudzanie

Nie można pominąć tematu odchudzania. Dietetycy oraz ci, którzy przestrzegają zasad zdrowej diety, uważają, że codzienne spożywanie czosnku sprzyja efektywniejszemu odchudzaniu i pomaga w utrzymaniu uzyskanych wyników. Jak czosnek wpływa na przemianę materii? Jeden ząbek czosnku zawiera tylko 3-4 kalorie. To produkt o indeksie glikemicznym 30. Czosnek rozkłada się i spala tłuszcz podskórny, aktywuje przemianę materii i poprawia trawienie, a także pomaga usunąć nadmiar płynów z organizmu.

O czym jeszcze należy pamiętać, jedząc czosnek?

1. Nie należy jeść czosnku na pusty żołądek, ponieważ podrażnia on ściana

ny śluzowe żołądka, a spożywany codziennie może nawet doprowadzić do rozwoju wrzodów żołądka.

2. Nie spożywaj czosnku na noc, ponieważ ma silne działanie moczopędne.
3. Dodatkowo czosnek stymuluje układ nerwowy, więc możesz mieć problemy z zaśnięciem.

Jeżeli masz lub miałeś (miałaś) problemy z wątrobą, nerkami, żołądkiem, jelitami lub hemoroidy, nadczynność tarczycy, częste krwawienia lub epilepsję, jedzenie surowego czosnku nie jest wskazane.

Czosnek – jak zniwelować przykry zapach?

Aromat czosnku jest jednocześnie jego walorem, jak i przekleństwem. Do-

skonale wzbogaca smak potraw, ale potem powoduje nieprzyjemny zapach z ust, który może utrzymywać się nawet przez kilkadziesiąt godzin. Jak temu zaradzić? Mycie zębów jest oczywistą podpowiedzią, ale pomoc mogą też odpowiednie produkty.

Za aromat odpowiadają związki siarki zawarte w czosnku, zneutralizować je może tłuste mleko (pite w trakcie jedzenia czosnku). Pomoc może też natka pietruszki (żuta jak guma do żucia), goździki (podobnie), sok z cytryny czy ssanie ziaren kawy.

Badania wykazały, że zapach czosnku świetnie niwelują surowe jabłka, sałata oraz świeża mięta. Pomocne w usuwaniu zapachu czosnku mogą też być morele, śliwki, gruszki i brzoskwinie,

liście szpinaku i bazylii, koperek, orzechy włoskie, a także sok z żurawiny i grejpfruta.

Ile czosnku dziennie można zjeść?

Dziennie, bez szkody dla zdrowia, można zjeść 2 – 5 g surowego czosnku, czyli od 1 do 3 ząbków.

Przekroczenie tej ilości może skutkować negatywnymi konsekwencjami, jak:

1. zwiększona produkcja gazów,
2. biegunka,
3. mdłości,
4. ból głowy,
5. skurcze żołądka,
6. podwyższona temperatura ciała.

Cecylia Homa

Sylwester tuż, tuż...

Dopiero były wakacje, a mamy już grudzień. Czas leci za szybko, więc ani się nie oglądniemy, a będzie już Nowy Rok. Plany na sylwestrową noc są? Impreza z przyjaciółmi, może wielki bal w restauracji? Nie ważne gdzie i z kim jest się na imprezie, ważne jest to jak się wygląda! Jeśli nie umiesz o to zadbać sama, jest w naszej miejscowości kilka osób, które Ci w tym pomogą.

Jedną z tych osób jestem ja, Ewelina Leniart. Prowadzę salon kosmetyczny od 2015 roku. Wiele z Was mnie zna, inni trochę mniej. Część korzystała z moich usług, a część chciała, lecz niestety im odmówiłam, za co przepraszam. Jestem jedynie człowiekiem i nie wydłużę doby żeby dłużej pracować. Zajmuję się głównie paznokciami u dłoni, stopami – jestem podologiem, brwiami i makijażem. Ale tyle o mnie i wróćmy do tematu sylwestra.

Mówi się, że „jak Cię widzą tak Cię piszą”, dlatego o wygląd w tym dniu trzeba zadbać. Jeśli umiesz się malować, to super, wystarczy podglądać w Internecie jakie trendy panują w tym sezonie. Jeśli nie, zapisz się do kogoś, kto umie

to robić. Sylwestrowa noc wymaga błysku na oczach. To rozpoczęcie karnawału, więc nie może zabraknąć brokatu. Jeśli jesteś osobą, która na co dzień się nie maluje, to wystarczy delikatna kreska dla podkreślenia urody. Jeśli zaś jesteś osobą odważną, możesz zaszaleć z kolorem na całej powiece.

Twarz matowa czy rozświetlona? Każdy z nas jest inny, ale trzeba też pamiętać na to co jest teraz w modzie i za nią podążać. Skóra „zdrowo” rozświetlona wygląda lepiej niż płaska i matowa. Nie możemy zapomnieć o ustach. W swojej pracy rzadko spotykam osoby, które lubią malować usta żywymi kolorami. Dlatego jeśli przy robieniu makijażu ktoś zdecyduje się na widoczny kolor jestem zadowolona, że ktoś jest odważny.

„Wisienką na torcie” naszego malowania są oczywiście rzęsy. Ci którzy mogą pochwalić się „wachlarzami” na oczach wystarczy że je dobrze wyszczotkują i pomalują tuszem. Ci którzy takiego szczęścia nie mają, mogą udać się do kolejnej profesjonalnej osoby, która im w tym pomoże. Pani Natalia Jucha już od dwóch lat w naszej miejscowości dba o nasze rzęski. Wykonuje aplikacje (doklejanie) sztucznych rzęs w różnych objętościach. Dzięki temu nie trzeba być mistrzem w makijażu, aby każdego dnia wyglądać dobrze. Pani Natalia pomoże Wam w tym z pewnością. Czy nasze rzę-

sy są sztuczne czy tylko pomalowane tuszem, to i tak cały makijaż trzeba dobrze zabezpieczyć, aby trzymał się dobrze wiele godzin na zabawie sylwestrowej. Na rynku jest wiele produktów, które to zapewniają. Trzeba znaleźć coś dla siebie w formie spreju czy pudru.

Żeby nasz makijaż wyglądał dobrze trzeba zadbać również wcześniej o naszą skórę. Nie wystarczy raz czy dwa dobrze oczyścić skórę myjąc ją piankami itp. W naszej kosmetyczce nie może zabraknąć rzeczy do codziennego stosowania takich jak: płynów do demakijażu, pianek/żeli do mycia, peelingów – stosowanych raz lub dwa razy w tygodniu, toniku przywracającego odpowiednie pH skóry po wcześniejszym oczyszczeniu, odpowiedniego kremu/serum na dzień i noc, maseczek różnego rodzaju stosowanych kilka razy w tygodniu.

Bez dobrego przygotowania naszej cery nasz makijaż nie będzie wyglądać dobrze. Dlatego też nie wymagajmy „cudów” od osób wykonujących makijaże zawodowo. One nie są w stanie zrobić coś z niczego jeśli im w tym nie pomożemy. Nie trzeba daleko szukać, żeby znaleźć osoby, które się na tym znają. Nie bójmy się im zaufać. One wiedzą jak pomóc komuś poczuć się pięknie. Wystarczy zapytać koleżankę, znajomą lub po prostu poszukać w mediach społecznościowych.

Ewelina Leniart

Akrobatyka naszą pasją

- Klub Akrobatyki Stal Rzeszów -

Akrobatyka to piękna dyscyplina sportu, połączenie gracji ruchu z elementami akrobatycznymi muzyką i choreografia. Nasz Klub trzy lata temu zmienił nazwę z ZKS Stal Rzeszów na Klub Akrobatyki Stal Rzeszów gdzie kontynuujemy wielką i wspaniałą historię. To najdłuższy działający klub na terenie miasta Rzeszowa z wieloletnimi tradycjami i najlepszymi wynikami

Największe sukcesy to złoci medalisci Mistrzostw Świata i Europy. Nieustannie wiemy prym podczas Mistrzostw Polski Seniorów, Juniorów zdobywając kolejne medale. W naszym klubie panuje przyjazna i miła atmosfera, co przyciąga co roku liczne grono nowych adeptów. Klub to nasi trenerzy, zawodnicy i rodzice. Miło nam poinformować, że nasi zawodnicy niejednokrotnie stają się artystami i kontynuują swoją pasję akrobatyki w dorosłym życiu.

W klubie funkcjonuje również sekcja skoków na trampolinie to dyscyplina olimpijska.

Główni trenerzy akrobatyka Ewelina Fijołek, Robert sokołowski, Izabela Matias.

Główni trenerzy trampolina Małgorzata Bilska, Jolanta Brudny.

Wywiad został przeprowadzony z utalentowanymi mieszkankami Bratkowic.

KAMIŁA ZAWISZA ma 12 lat. Obecnie uczęszcza do klasy VI Szkoły Sportowej w Rzeszowie.

Jak zaczęła się Twoja przygoda z akrobatyką?

Na akrobatykę uczęszczałam 4,5 roku. Należę do klubu Akrobatyka Stal Rzeszów. Moja przygoda rozpoczęła się w styczniu, kiedy byłam w klasie drugiej. Pierwsze kroki w akrobatyce stawałam w szkole podstawowej w Mrowli, gdzie trenerki ze Stali prowadziły zajęcia raz w tygodniu. Do szkoły do Mrowli nie chodziłam długo, ponieważ trenerka zauważyła moje umiejętności oraz zaangażowanie i zaproponowała mi treningi na Stali.

Dlaczego wybrałaś akrobatykę, skąd pojawiło się u Ciebie zamiłowanie do tej dyscypliny sportowej?

Nie umiem tego wyjaśnić, ale od dziecka ciągnęło mnie do takich aktywności. Sama nauczyłam się robić szpagat i sznur. Interesowało mnie wszystko co wiązało się z tym sportem. Oglądałam różne filmiki na YouTube, które dodatkowo wzbudzały we mnie tą pasję.

Od prawej Kamila Zawisza w oczekiwaniu na występ.

Jak wygląda Twój trening akrobatyczny?

Trening mam 6 razy w tygodniu. Od poniedziałku do soboty. Trenuje 2 godziny dziennie z dwoma dziewczynami, z którymi tworzymy zespół. Oprócz tych 2 godzin z zespołem w planie lekcji mam codziennie dwie godziny lekcyjne takiego przedmiotu jak „trening”. Nasz trening rozpoczynamy zawsze od solidnej rozgrzewki. Jak już jestem rozgrzana przechodzimy do ćwiczeń różnych elementów akrobatycznych, gdzie pod okiem trenerów szlifujemy nasze umiejętności.

Jak długo trenujesz akrobatykę? Czy ciężko jest pogodzić obowiązki szkolne itp. z treningami, zawodami?

Treningi wymagają dużo poświęcenia i czasu. Dla mnie jest to kwestia dobrej organizacji i samozaparcia. Potrafię pogodzić treningi z innymi zajęciami szkolnymi. Wydaje mi się, że to za-

leży od siły charakteru i pasji. Dla mnie akrobatyka jest na pierwszym miejscu, ale wiadomo na naukę też trzeba znaleźć czas.

Czy bierzesz udział w zawodach? Jeśli tak, to w jakich i czy masz już jakieś osiągnięcia?

Biorę udział w zawodach takich jak Puchar Świata „World Cup”, Grand Prix, Mistrzostwa Łańcuta, a także Puchar Polski. Moim największym osiągnięciem jest zdobycie 1 miejsca na Mistrzostwach Łańcuta, 6 miejsca na Pucharze Świata oraz 4 miejsca w Pucharze Polski.

Jak wyglądają twoje plany na przyszłość?

Obecnie mam nowy zespół. Tworzymy trójkę w kategorii 11-16 lat. Przygotowujemy się na najbliższe zawody, które odbędą się w grudniu w Jarosławiu. Moim największym marzeniem jest dostanie się do Kadry Narodowej i reprezentowanie naszego kraju na jak najwyższym poziomie.

MARIA STYKA uczęszcza do Szkoły Sportowej w Rzeszowie.

Marysia w trakcie występu.

Jak zaczęła się Twoja przygoda z akrobatyką?

Miałam 6 lat, gdy zaczęła się moja przygoda z akrobatyką. Byłam bardzo energicznym dzieckiem i lubiłam aktywność fizyczną. Moją inspiracją był też występ zawodniczek z klubu Stal Rzeszów, byłam zachwycona, co potrafiły robić ze swoim ciałem. Po tym występie poprosiłam rodziców, aby mnie zapisała na akrobatykę.

Jak wygląda Twój trening akrobatyczny?

Zaczynamy od rozgrzewki, później wykonujemy elementy oraz ćwiczymy układy na zawody. Na końcu wykonujemy ćwiczenia siłowe. Przed zawodami trening troszkę się różni, ponieważ od razu po rozgrzewce wykonujemy pełne programy startowe w zespole, a następnie poprawiamy i udoskonalamy to.

Jak długo trenujesz akrobatykę? Czy ciężko jest pogodzić obowiązki szkolne itp. z treningami, zawodami?

Akrobatykę trenuję już 7 lat. Czasami jest ciężko pogodzić, ale jeżeli się to dobrze rozplanuje to znajdzie się czas na inne obowiązki.

Czy bierzesz udział w zawodach? Jeśli tak to w jakich? I czy masz już jakieś osiągnięcia?

Tak biorę udział w zawodach, turniejach międzywojewódzkich. Najważniejsze osiągnięcia jakie zdobyłam, to Międzynarodowy Turniej World Cup & Rzeszów, w którym wzięło udział ponad 600 zawodników z 20 państw, Międzynarodowy Turniej pod Wawelem, Grand Prix Polski oraz wiele turniejów międzywojewódzkich, festiwalach akrobatycznych.

Jak wyglądają Twoje plany na przyszłość?

Moim największym marzeniem jest udział w Mistrzostwach Świata i wrócić z medalem. W późniejszych latach zostać trenerką akrobatyki sportowej.

„W sporcie podstawowym celem jest sukces. Bez spójności w wykonywaniu zadań trudno go osiągnąć, i dlatego trener musi być bardzo uczulony na potrzebę stosowania przeróżnych środków, które przyczyniają się do rozwoju spójności zespołu, zarówno pod względem społecznym, jak i zadaniowym.”

– Albert V. Carron,
Cohesion in Sport Teams

MAŁGORZATA OLSZOWY uczęszcza do 8 klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Bratkowicach

Jak zaczęła się Twoja przygoda z akrobatyką?

Już od dziecka interesowałam się sportem. W dzieciństwie chodziłam na akrobatykę, zespół taneczny „Koloret” i lekkoatletykę w Bratkowicach oraz balet w Trzcianie. Z lekkoatletyki, tańca i baletu zrezygnowałam, a akrobatykę zlikwidowali w Bratkowicach. W wieku 9 lat znowu zaczęłam trenować. 1 rok chodziłam na akrobatykę do Pani Brygidy Sakowskiej. Potem przepisałam się na Stal Rzeszów i trenuję tam

tycznych i dynamicznych. Pracujemy nad choreografią przygotowując się do zawodów w swoich zespołach i treningi zazwyczaj kończymy siłą, która pozwala nam się wzmocnić, aby móc wykonywać trudniejsze elementy i zwiększa kondycję mięśni, a to bardzo ważne aby wykonywane elementy były bezpieczne i aby uniknąć urazów.

Jak długo trenujesz akrobatykę? Czy ciężko jest pogodzić obowiązki szkolne itp. z treningami, zawodami?

Akrobatykę łącznie trenuję już 6 lat. Na początku ciężko było pogodzić wszystkie obowiązki z pasją, ale gdy już się złapie rytm, to potem jest już z górki.

Małgorzata Olszowy w trakcie występu.

już 4 lata 4 razy w tygodniu (poniedziałek, środa, czwartek i sobota) po 2 godz.

Dlaczego wybrałaś akrobatykę, skąd pojawiło się u Ciebie zamiłowanie do tej dyscypliny sportowej?

Zawsze podziwiałam osoby, które umiały zrobić jakieś ćwiczenie. Pomyślałam, że przecież też mogę to zrobić, ale muszę trochę popracować i dużo ćwiczyć. Z wszystkich sportów jakie uprawiałam akrobatyka najbardziej mi się spodobała i tak już zostało.

Jak wygląda Twój trening akrobatyczny?

Akrobatyka łączy w sobie wiele umiejętności: siła, koordynacja, rozciągnięcie, zwinność, a na treningach pracujemy na tym wszystkim. Każdy trening zaczynamy od rozgrzewki i rozciągania, pracujemy nad przygotowaniem indywidualnym (np. skoki) i w zespołach ćwicząc i ucząc się nowych elementów sta-

Czy bierzesz udział w zawodach? Jeśli tak, to w jakich i czy masz już jakieś osiągnięcia?

Często biorę udział w zawodach np. World-cup 2023, turniejach akrobatycznych, festiwalach sportowych czy mistrzostwach.

Jak wyglądają twoje plany na przyszłość?

W przyszłości chciałam bym dalej trenować i zostać trenerką przynajmniej na pierwsze parę lat, ponieważ będę chciała założyć rodzinę i nie wiadomo jak potoczy się życie dalej. Ale to nie pytanie na ten czas. Pierwsze chciałybym się dostać do szkoły średniej, napisać maturę i pójść na studia. W międzyczasie chciałabym trenować i pracować jako trenerka, a później nie wiadomo.

Wywiad przeprowadziła
Anna Trawka

Sukcesy lekkoatletów z Bratkowic trenujących pod okiem Lesława Lassoty

Drugą część sezonu otworzył Patryk Marszałek. 25 czerwca podczas Warsaw Track Cup zajął 5 miejsce w stawce czołowych polskich zawodników ustanawiając równocześnie rekord życiowy na dystansie 5000 m, a wynosi on dokładnie: 14:32,67! Lipiec rozpoczął się bardzo intensywnie dla Wojtka Pelczara. Już 2 lipca podczas Europejskiego Festiwalu Biegowego zajął 5 miejsce na dystansie 10km. Następnie 5 lipca wziął udział w biegu na dystansie 10km w słowackim Vranovie zajmując 1 miejsce. Lipcowe zmagania zakończył zwycięstwem podczas VII Jaśliskiego Półmaratonu.

Początek sierpnia to kolejny sukces Patryka Marszałka. Siódmego dnia tego miesiąca podczas Biegu o Puchar Majora Bacy zajął 1 miejsce. Dzień wcześniej

6 sierpnia Wojciech Pelczar zwyciężył w biegu na 5km podczas I Ogólnopolskiej Piastowskiej Piątki. Kolejny start Patryka Marszałka, to kolejne zwycięstwo i rekord trasy podczas Łańcuckiej Piątki! Miesiąc zamknął Wojciech Pelczar, który 26 sierpnia zameldował się na mecie jako 3-ci podczas VII PGE Crossu Charytatywnego w Polańczyku.

Wrzesień rozpoczęli Wojciech Pelczar oraz Łukasz Jaumień zajmując odpowiednio 6 miejsce i 8 miejsce na dy-

stansie 18km w Dukelskim Behu Mieru w Svidniku na Słowacji (3.09.2023r.) Dziewiątego września w Grudziądzu odbyły się Mistrzostwa Polski PZLA w Półmaratonie. Na szczególną uwagę zasługuje występ Patryka Marszałka. Po trudnej trasie, w upale, Patryk zajął 4 miejsce długo utrzymując medalową pozycję! Podopieczni Lesława Lassoty zaliczyli pierwsze w sezonie zwycięstwo w dublecie podczas biegu Boguchwała-Wisłoczysko: Na 10km zwyciężył Wojciech Pelczar przed Łukaszem Jaumieniem. 17 września bezkonkurencyjny okazał się Patryk Marszałek zwyciężając na dystansie 10km podczas „Przemyskiej Dychy”, na tym samym dystansie 4 miejsce zajął Łukasz Jaumień. 29 września odbył się V Nocny Bieg Lotnika w Krośnie na dystansie 5km. Zwyciężył Wojtek Pelczar przed Łukaszem Jaumieniem. Panowie na mecie zameldowali się z czasami odpowiednio: 15:35 i 15:36 rywalizując do samej mety ramię w ramię.

Październik obfitował w sukcesy zawodników z Bratkowic. Zwycięstwa w tym dniu zanotowali Patryk Marszałek podczas Biegu o Puchar Pratt nad Whitney w Rzeszowie na 5km (czas 14:44) oraz Wojciech Pelczar podczas Górskiej Jedlickiej Siódemki na dystansie 7km. Warto nadmienić że 6-tą lokatę w pierwszym z wymienionych powyżej biegów zajął Łukasz Jaumień, który w ten sam dzień rano zajął również 3 miejsce podczas biegu na 1 milę. Natomiast na 10km w rzeszowskim biegu miejsce 3 zajął Damian Tereszkiwicz. 8 Października odbył się Cracovia Półmaraton, w którym wziął udział Patryk Marszałek. Z czasem poniżej 1h 8min zameldował się na 5 miejscu. W półmaratonie wzięło udział 7000 osób! Patryk był drugim Polakiem na mecie!

Końcówka sezonu stanęła pod znakiem imprezy docelowej: Mistrzostw Polski w Biegach Ulicznych na 5km. 5 listopada na Stadionie Narodowym w Warszawie reprezentanci GUKLA Bratkowice w składzie: Patryk Marszałek, Wojciech Pelczar, Łukasz Jaumień i Damian Tereszkiwicz zajęli 7 miejsce drużynowo na 28 sklasyfikowanych klubów. Do brązowego medalu zabrakło 21 sekund. Indywidualnie zawodnicy Trenera Lesława Lassoty spisali się następująco: Patryk Marszałek miejsce 8 z czasem 14:40, Wojciech Pelczar miejsce 51 z czasem 15:37, Łukasz Jaumień miejsce 58 z czasem 15:44, Damian Tereszkiwicz miejsce 64 z czasem 15:49. Zawodnicy z Bratkowic rywalizowali w ostatniej VII serii startów liczącej 170 zawodników. Brali w niej udział wyłącznie biegacze, którzy na atestowanych trasach osiągnęli czasy poniżej 17 minut! Sezon tegorocznych zmagają zakończyli 11 listopada biegi niepodległościowe. W Rzeszowie na 10km z fenomenalnym czasem 30:48min 3 miejsce zajął Patryk Marszałek, który stoczył fenomenalną walkę z drugim na mecie Tiborem Sahajdą. Na miejscu 7 uplasował się Damian Tereszkiwicz z czasem 33:30. Z kolei w Krośnie 2 miejsce na dystansie 7km z czasem 22:00 zajął Wojciech Pelczar, 33 sekundy po Wojtku na 4 lokacie zameldował się Łukasz Jaumień, zamykając tym samym wyczerpujący i obfitujący w sukcesy sezon!

Aby dojść do takich sukcesów warto zacząć swoją przygodę ze sportem już od najmłodszych lat. Lekkoatletyka jest sportem wszechstronnym, który wspomaga ciało w różnych aspektach. Zajęcia skupiające się na bieganiu, skakaniu czy rzucaniu pozwalają na wspomaganie zdrowej budowy ciała oraz pomagają mięśniom prawidłowo nabierać siły i wzmacniać je. Poprzez zabawę oraz wykonywanie ćwiczeń podczas treningów u dzieci w naturalny sposób rozwija się wiele cech takich jak: szybkość, wytrzymałość, koordynacja ruchowa, świadomość poruszania się oraz zwiększenie siły mięśniowej.

Treningi Gminnego Uczniowskiego Klubu Lekkiej Atletyki dla dzieci prowadzi Natalia Kalina – doświadczona zawodniczka, która przez wiele lat trenowała chód sportowy. W treningach biorą udział chłopcy i dziewczęta w wieku 4-12 lat. Treningi w sezonie letnim odbywały się na stadionie lekkoatletycznym w Bratkowicach, a obecnie prowadzone są na hali sportowej w Szkole Podstawowej nr 1 w Bratkowicach.

Pod koniec wakacji dzieci wzięły udział w zawodach sportowych zorganizowanych podczas festynu na stadionie w Bratkowicach. Wszyscy zawodnicy, którzy uczestniczyli w konkurencjach sportowych takich jak: bieg na 60m oraz skok w dal, zostali nagrodzeni. W grudniu podczas treningów zostanie zorganizowany turniej mikołajkowy, w którym dzieci będą spędzać radosny czas rywalizując ze sobą w wyścigach rzędów. Natomiast w następnym sezonie letnim chcielibyśmy, aby dzieci startowały w lekkoatletycznych zawodach sportowych, dlatego aby się do nich dobrze przygotować zapraszamy na udział w treningach. Obywają się one w piątki o godzinie 17:40 w Szkole Podstawowej nr 1 w Bratkowicach. Mile widziane dzieci młodsze jak i starsze.

Wojciech Pelczar
Natalia Kalina

W piłce nożnej jest tak, że gdy ktoś strzela do bramki, to nigdy nie ma pewności czy trafi, czy nie. Pewne jest tylko to że nigdy nie zdobędzie bramki, jeśli nie będzie strzelać. (...) Jeśli nie spróbujesz tylko dlatego, że nie jesteś pewien wyniku, to równie dobrze możesz nie grać.

(Richard Paul Evans)

Z życia „Orlika Młodszego” w Akademii Piłkarskiej Bratek Bratkowice

„Orlik Młodszy” to nazwa grupy dzieciaków z rocznika 2014/2015 w AP Bratek. Trenerem grupy jest Tomek Reichel. W bieżącym roku chłopcy pierwszy sparing rozegrali już w styczniu z drużyną Szkołki Piłkarskiej Grunwald Budziwój oraz brali udział w „Zimowym Festiwalu Piłki Nożnej” na Hali Sportowej w Świlczy.

W lutym chłopcy z roczników 2014/2015, rozegrali 2 sparingi, z kolegami z drużyn Mrowlanka Mrowla, oraz Klub Sportowy Progres Kawęczyn. Ponadto nasi zawodnicy uczestniczyli w turnieju FulSportCup w Tyczynie.

W niedzielny poranek 20 lutego br. uczestniczyli w turnieju organizowanym przez Bruk-Bet Termalice Nieciecza w Dąbrowie Tarnowskiej. Turniej był prowadzony bez klasyfikacji końcowej, ale można powiedzieć, że drużyna żaków spisała się świetnie. Tylko w jednym starciu chłopcy musieli uznać wyższość rywala.

W marcu nasi zawodnicy uczestniczyli w turnieju organizowanym przez Głogowską Akademię Futbolu „GAF”. W 6 meczach chłopcy strzelili ok. 35 bramek, nie tracąc przy tym żadnej

W rywalizacji brali udział chłopcy z drużyn: GAF Głogów, Grunwald Budziwój, Wisan Skopanie

Pierwszy sparing na zewnątrz w tym roku chłopaków z roczników 2014/2015 odbył się 20 marca. Gra toczyła się przez niemal 2 godziny na 2 boiskach. Na duży plus zasługuje na pewno wykorzystywanie przestrzeni na boisku, oraz wiele wygranych pojedynków 1vs1 w ataku, którymi stwarzali przewagę nad przeciwnikiem.

W kwietniu chłopaki rozgrywali kolejny już sparing, tym razem na hali w Świlczy. Kolejny sparing młodzi zawodnicy rozegrali z drużyną DAFu. Tym razem mecz odbywał się na sztucznym boisku na Słocinie. Kolejny raz grali przez niemal 2 godziny na 2 boiskach. Był to solidny sprawdzian przed rozgrywkami ligowymi, które ruszyły w maju 2023 r.

W Kłęczanach chłopaki z roczników 2014/2015 rozpoczynali wiosenne zmagania w lidze PZPN. Przeciwnikami tak jak na jesieni były drużyny GAFu, Stobiernej, Kłęczan i Sokołowa Ostatecznie w 4 meczach strzelili 19 bramek, przy czym stracili tylko 5.

W międzyczasie chłopcy zmierzli się z kolegami z Głogowa.

Następnie chłopcy rozgrywali 2 wiosenną kolejkę. Tym razem gościli na Stadionie TG Sokół w Sokołowie Małopolski.

Były to kolejne niezłe zawody tej grupy, gdzie zebrali cenne doświadczenie.

W kolejny weekend chłopcy podzielili się na 2 drużyny. Pierwsza z drużyn rozegrała w sobotę sparing z drużyną Genius Akademia Piłkarska – Rzeszów. Druga z naszych drużyn pojechała do Pilzna na Wo Car Cup, organizowany przez miejscowy KS Legion Pilzno. Chłopaki spisali się świetnie zajmując wysokie 3 miejsce.

Orlik Młodszy z trenerem Tomkiem Reichelem i prezesem Dawidem Homą.

Piknik „Pożegnanie lata”.

Podsumowanie wiosennej ligi Orlika: 5 turniejów ligowych (Stobierna Krzywe, Głogów, Klęczany, Sokół Młp, Bratkowice), 20 meczów 340 minut na boisku rozegranych przez naszą drużynę, 78 bramek strzelonych, średnia 3.9 bramki na mecz, 23 bramki stracone średnia 1.15 straconych bramek na mecz.

W każdym meczu chłopcy byli stroną dominującą na boisku. Grali bardzo odważnie w ofensywie, o czym świadczy niezliczona ilość wygranych pojedynków 1vs1 i wiele składnych zespołowych akcji. Bramki stracone przez drużynę, głównie były efektem gry prostymi środkami przez przeciwników, często długim podaniem, wykopem z ręki. Było to wartościowe granie dla zespołu, a zebrane doświadczenie na pewno zapoczątkuje w przyszłości.

30 czerwca 2023 r. na murawie stadionu Klubu Piłkarskiego Bratek Bratkowice odbyło się zakończenie sezonu dla wszystkich grup Akademii Piłkarskiej. Wszystkie grupy wraz z trenerami rozegrały między sobą mecze, od najmłodszych „Skrzatów”, „Żaka”, „Orli-

ka”, „Młodzika” aż po najstarszą grupę „Trampkarzy”. Rozgrywki oglądali licznie zgromadzeni rodzice. Międzyczasie zarząd Akademii przygotował dla wszystkich poczęstunek – soki, napoje, słodkie ciasteczka oraz kiełbaski z grilla, którego obsługi podjął się Grzegorz Pałka. Po ro-

Piknik TMZB, mecz AP Bratek.

zegranych meczach i odpoczynku każdy uczestnik AP Bratek otrzymał z rąk prezesa – pana Dawida Homy pamiątkową statuetkę. Nasi młodzi zawodnicy mają za sobą intensywny sezon, udział w meczach ligowych, licznych turniejach i sparingach, a ponadto starają się nie opuszczać treningów, które są organizowane dwa razy w tygodniu. Uczestnicy wszystkich grup pozowali do wspólnego zdjęcia, złapali piłki i pobiegli na murawę ćwiczyć sobie we własnym gronie. Prezes podziękował wszystkim za pomoc, zaangażowanie, chłopcom za wytrwałość

i dobre wyniki, trenerom za udany sezon, a rodzicom za współpracę.

Akademia Piłkarska była ponadto gospodarzem półkolonii piłkarskiej w współpracy z stowarzyszeniem BSB BILU-SPORT-BAMBINI, którego założycielem jest Pan Maciej Biliński. Półkolonia została dofinansowana przez Gminę Świlcza, ze środków przeznaczonych na wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Półkolonię PRIME AP Bratek młodzi zawodnicy rozpoczęli 24 lipca br. i trwała tydzień. Podopieczni Akademii trenowali pod czujnym okiem Pana Macieja Bilińskiego – kierownika, oraz Marka Surówki, Tomasza Reichela oraz Mariusza Kowala. Oprócz codziennych treningów na stadionie w Bratkowicach chłopcy mieli wyjazd na basen do Głogowa Małopolskiego, wyjazd do Fly Parku w Rzeszowie oraz wyjścia i spaceru m.in. nad zalew w Bratkowicach. Na zakończenie półkolonii chłopcy otrzymali certyfikaty i upominki, a także zabrali ze sobą piłkarskie stroje sportowe.

W sezonie jesiennym chłopcy rozpoczęli kolejne zmagania w ramach rozgrywek ligowych PZPN. Tym razem przeciwnikami AP Bratek były Trzcianka Trzciana, Gród Będziemyśl, Grunwald Budziwój, GAF Głogów Młp., Beniaminek Rzeszów.

Podsumowanie jesiennej ligi: Chłopcy rozegrali już 6 spotkań ligowych, w których osiągnęli bardzo dobre wyniki. Na 30 rozegranych meczów 27 wygrali i 3 razy zremisowali. Na boisku spędzili 450 minut, strzelili 113 bramek stracili 15. Ostatnie rozgrywki miały miejsce 21 października na obiekcie Gminnego Centrum Sportu w Trzcianie. Chłopcy na zakończenie otrzymali medale i gratulacje od trenerów.

W dniu 8 października 2023r. chłopcy z grup Tomasza Reichela i Pawła Żmudy mieli możliwość wprowadzać na murawę Stadionu Miejskiego w Rzeszowie zawodników Resovii Rzeszów i klubu GKS Tychy oraz uczestniczyć w spotkaniu jako kibice. Chłopcy mają z wydarzenia pamiątkowe zdjęcia oraz autografy zawodnika Resovii Hliba Bukhala.

Monika Piątek

(informacje własne i materiały z profilu AP Bratek na FB)

Zakończenie sezonu 2022/2023

Wyzwania i perspektywy po rundzie jesiennej

Po awansie do Klasy A, runda jesienno-zimowa sezonu 2023/2024 okazała się okresem pełnym wyzwań dla drużyny LKS Bratek Bratkowice, która stawiła czoła różnym trudnościom na boisku. Pomimo niezadowolających wyników, zespół nie traci ducha walki i pozostaje zdeterminowany, by poprawić swoje osiągnięcia w nadchodzącej rundzie wiosennej.

LKS Bratek Bratkowice, pod kierownictwem trenera Dawida Homy, doświadczył serii wyzwań w pierwszej części sezonu. Pomimo oddanej pracy na treningach i zaangażowania na boisku, wyniki nie zawsze były zgodne z oczekiwaniami zarówno zespołu, jak i kibiców.

Drużyna doświadczyła chwil trudności, borykając się z kontuzjami kluczowych graczy oraz niesprzyjającymi okolicznościami podczas niektórych meczów. Te wyzwania okazały się przeszkodą na drodze do osiągnięcia pożądanego rezultatu. Bardzo często na boisku brakowało sportowego szczęścia.

Mimo tego, zawodnicy LKS Bratek Bratkowice nie ustają w wysiłkach, cięż-

ko pracując nad poprawą swoich umiejętności i zgraniem na boisku. Kluczowi gracze, pozostają silnymi filarami drużyny, inspirując młodszych kolegów do dalszego wysiłku.

Runda jesienna nie przyniosła oczekiwanych wyników, ale drużyna wierzy, że to tylko etap w procesie rozwoju. Zespół kładzie nacisk na analizę błędów, ciężką pracę na treningach i lepsze przygotowanie do kolejnych wyzwań.

Jednakże mimo niepowodzeń, drużyna wciąż cieszy się wsparciem odda-

nych kibiców, którzy wierzą w potencjał zespołu i w nadchodzącym okresie liczą na poprawę wyników.

Nadchodząca runda wiosenna stwarza nowe możliwości dla LKS Bratek Bratkowice. Zespół jest zmotywowany do przekucia nauki z dotychczasowych doświadczeń w sukcesy na boisku, a kibice czekają z niecierpliwością na kolejne spotkania, mając nadzieję na lepsze rezultaty.

Dawid Homa

Fox Boxing Club

Wakacje to czas odpoczynku i relaksu, ale dla wielu osób także czas przerwy od codziennych aktywności. Wraz z powrotem do szkoły i pracy, wiele klubów sportowych również rozpoczyna nowy sezon po wakacyjnej przerwie. Jednym z nich jest Fox Boxing Club, który ponownie powraca do działania.

Dla wielu członków klubu bokserskiego, wakacje to czas, aby zebrać siły i zregenerować ciało po intensywnych treningach i rywalizacji, jakie

miały miejsce w poprzednim sezonie. Dla innych, to czas, aby wypróbować nowe sporty i aktywności fizyczne, a także cieszyć się relaksującymi wakacyjnymi przyjemnościami.

Powrót do zajęć po wakacjach jest więc nie tylko powrotem do treningów i rywalizacji, ale także powrotem do rutyny i ściśle określonego harmonogramu. Sezon treningowy rozpoczęliśmy na początku września zaraz po wydarzeniu pt. „Pożegnanie lata” zorganizowanym przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bratkowickiej, na którym to mogliśmy zaprezentować nasze umiejętności lokalnej społeczności. Okoliczność ta pozwoliła nam dotrzeć do większej ilości odbiorców, co spowodowało, że w naszych szeregach pojawiły się nowe twarze, za co serdecznie dziękujemy.

Miło nam poinformować, że 8 listopada w zaprzyjaźnionym klubie „Galicja” Sędziszów Małopolski odbyły się ogól-

nowojewódzkie sparingi adeptów, młodzików, kadetów i juniorów, na których poznaliśmy plany Podkarpackiego Okręgowego Związku Bokserskiego na rok 2024. W nadchodzącym roku Polski Związek Bokserski ma zamiar położyć główny nacisk na szkolenie najmłodszych poprzez uruchomienie pilotażowego programu pt. „Akademia Boks Olimpijskiego”, którego twarzą stał się Nikolas Kucharski (pierwszy od prawej). Z niecierpliwością czekamy na nadchodzący rok, który będzie bogaty w starty naszych podopiecznych, a także zdobyte przez nich najwyższe laury.

A tymczasem serdecznie zapraszamy tych starszych jak również i młodszych na treningi, które w tym sezonie odbywają się we wtorki i piątki o 18:00. Do zobaczenia.

Bartosz Lis
Fox Boxing Club

Przepisy kulinarne

Ciasto marchewkowe

Forma o wymiarach 35x25

Składniki na ciasto:

250 g mąki pszennej tortowej
180 ml oleju roślinnego
4 duże jajka lub 5 małych
300 g grubo tartej marchewki
120 g musu jabłkowego bez cukru
150 g cukru trzcinowego
100 g cukru zwykłego
2 łyżeczki proszku do pieczenia
1 łyżeczka sody oczyszczonej
1 łyżeczka ekstraktu z wanilii
przyprawy: 1,5 łyżeczki cynamonu, po pół łyżeczki soli i imbiru, 1/4 łyżeczki gałki muszkatołowej

Składniki na maślany krem:

250 g sera Philadelphia lub mascarpone
150 g miękkiego masła
150 g cukru pudru

1 łyżeczka ekstraktu z wanilii lub pasty waniliowej
kilka orzechów włoskich do dekoracji

Przygotowanie:

Do miski przesiej mąkę. Dodaj proszek do pieczenia oraz sodę oczyszczoną i pół łyżeczki soli. Następnie dodaj cynamon, imbir oraz gałkę muszkatołową.

Następnie obierz marchewki i zetrzyj je na tarce, na grubych oczkach. Jeśli soczewka jest soczysta należy odcisnąć nadmiar soku. Do miski ze startą marchewką bij jajka oraz wsyp cukier. Wlej olej oraz dodaj mus jabłkowy.

Mokre składniki wymieszaj dokładnie, a następnie wsyp mieszanke składników sypkich. Dodaj ekstrakt waniliowy i wymieszaj wszystkie składniki razem.

Dno formy wyłożyć papierem do pieczenia i boki posmarować olejem. Formę z przelany ciastem należy piec w 175 stopniach przy opcji góra dół, lub 160 stopni z termoobiegiem. Pieczemy nie dłużej niż 30/35 minut. Po wyłączeniu piekarnika należy uchylić lekko drzwi piekarnika na 10 minut, a następnie wyjmij ciasto. Po wyjęciu ciasta z formy i przestudzeniu przekrój je na pół.

Teraz czas na przygotowanie kremu. Serek zacznij ubijać mikserem na średnich obrotach, tak, aby zaczął się robić puszysty. Stopniowo dodawaj masło. Zwiększ obroty i ubijaj serek z masłem do całkowitego połączenia i napuszenia się kremu. Dodaj cukier puder i ekstrakt waniliowy ubijaj, aż wszystkie składniki się połączą.

Na jeden blat przestudzonego ciasta wyłóż połowę kremu waniliowego, a następnie na to umieść drugą połowę ciasta. Górę ciasta obłóż resztą kremu. Można udekorować pokruszonymi orzechami.

Quesadillas z dynią, indykiem i szpinakiem

Składniki:

2 tortille
200 g filetu z piersi indyka
garść szpinaku
200 g dyni
150 g mozzarelli
1/2 łyżeczki sumaku
1/2 łyżeczki chili w proszku
sól
pieprz

Przygotowanie:

Dynię oczyścimy i kroimy w małą kostkę. Wykładamy na blaszkę z papierem do pieczenia, skrapiamy olejem i doprawiamy tymiankiem, suszonymi płatkami chili i solą. Piec w piekarniku nagrzanym do 190 stopni przez około 15 minut, aż będzie miękka.

Pierś indyka myjemy i osuszamy. Przyprawiamy solą, pieprzem, sumakiem i papryką. Smażymy na patelni z obu stron do mocnego zrumienienia, następnie kroimy w kawałki. Na placek

tortilli wykładamy kawałki upieczonej dyni i lekko ugniatamy widelcem, następnie nakładamy liście świeżego szpinaku, kawałki indyka i całość posypujemy mozzarellą. Tak przygotowany placek przykrywamy drugą tortillą i kładziemy na rozgrzanej patelni – i położyć na rozgrzanej patelni – całość powinna się zrumienić z dwóch stron, a ser w całości rozpuścić. Gotową quesadillę kroimy w trójkąty.

Podajemy natychmiast, najlepiej z sosem jogurtowym z dodatkiem czosnku i świeżych ziół.

Sernik piernikowo-chałwowy

Składniki na spód:

100 g herbatników
50 g rozpuszczonego masła

Składniki na masę:

250 g tłustego twarogu,
900 g twarogu z kubelka
150 g śmietanki 36%
100 g białej lub karmelowej czekolady
4 łyżeczki żelatyny
5-6 łyżek mleka
150 g pierników
100 g posiekanych drobno pistacji
100 g chałwy waniliowej

Przygotowanie:

Składniki na spód rozdrobnić w blenderze. Dodać roztopione masło. Masą wylepić dno tortownicy wyłożonej papierem. Ciasto w tortownicy schłodzić w lodówce. Czekoladę roztopić w kąpielii wodnej, pistacje posiekać, a pierniki i chałwę pokruszyć. Zemleć twaróg i połączyć z tym z kubelka. Miksując, dodawać śmietankę oraz przestudzoną czekoladę. Żelatynę podgrzać z mlekiem. Przestudzoną wlewać do masy serowej, miksując na najniższych obrotach.

Masę podzielić na 2 części. Z pokruszonych pierników odłożyć 3 łyżki. Do pierwszej części dodać pokruszone pier-

niki. Do drugiej dosypać pokruszoną chałwę i pistacje. Na spód herbatnikowy wyłożyć masę piernikową, posypać odłożoną piernikową kruszonką. Wyłożyć masę chałwowo-pistacjową. Sernik wstawić do lodówki do stężenia – najlepiej na całą noc. Schłodzony udekorować pokruszonymi piernikami, posiekaną chałwą, pistacjami.

Choinka z ciasta francuskiego

Składniki:

2 ciasta francuskie
1 pesto
1 jajko
2 łyżki sezamu
Pomidorki koktajlowe lub oliwek do dekoracji

Przygotowanie:

Posmaruj pierwszy arkusz ciasta pesto i przykryj kolejnym arkuszem. Odegnij kształt sosny i „gałęzi”. Z nadmiaru ciasta możesz uformować gwiazdki, które położysz na wierzchu. Ciasto obtaczamy roztrzepanym jajkiem i pieczemy około 20 minut w temperaturze 180 stopni. W razie potrzeby posyp sezamem. Udekoruj schłodzone drzewo pomidorkami koktajlowymi lub oliwkami.

Zupa krem z dyni piżmowej

1 dynia piżmowa
2 marchewki
1 biała pietruszka
3 ziemniaki
2 łyki masła
1 cebula

5 ząbków czosnku
1 kostka rosółowa
4 łyżki oliwy z oliwek
sól, pieprz

Przygotowanie:

Dynie obrać i wydrążyć. Pokroić w średnie kawałki. Marchewkę, pietruszkę i ziemniaki obrać. Rozgrzać piekarnik do 180 stopni. Dynię, marchew, pietruszkę i ziemniaki rozłożyć na formie. Polać oliwą i przyprawić solą i pieprzem. Piec w piekarniku przez ok. 25-30 minut.

Następnie, obrać i pokroić cebulę oraz czosnek. Do średniego garnka wrzucić masło i rozpuścić. Dodać cebulę i smażyć na małym ogniu aż zmięknie. Następnie dodać czosnek. Po minucie dodać upieczone warzywa.

Rozpuścić kostkę rosółową w gorącej wodzie i dodać do warzyw. Następnie zalać warzywa wrzącą wodą, ale nie przykrywać ich. Gotować przez ok. 20 minut. Po ugotowaniu zblendować. Można doprawić do smaku. Podawać z grzankami i śmietaną.

Rolada ze schabu

Składniki:

ok. 1 kg schabu
3 ząbki rozgniecionego czosnku
2 łyżeczki majeranku
pół łyżeczki pieprzu
duża szczypta pieprzu cayenne
2 łyżeczki słodkiej papryki
półtorę łyżeczki soli
duża szczypta ziół prowansalskich (niekoniecznie)
trzy łyżki ulubionej musztardy lub trzy łyżki oleju zmieszanego z łyżką octu jabłkowego
łyżeczka cukru lub miodu

Farsz:

25 dag pieczarek

15 dag wędzonego boczku (pokrojonego w drobną kostkę lub w cienkie plastry)

duża cebula pokrojona w kostkę

1-2 łyżki tartej bułki

kilka cienkich plasterków boczku do położenia na wierzchu rolady

Wykonanie:

Schab naciąć wzdłuż pośrodku długiego boku, zachowując ok. 2 cm nierozciętego marginesu. Rozłożyć jak książkę. Teraz od środka ku brzegowi naciąć każdą z „kartek” zostawiając ok. 2 cm przy krawędzi. Możliwie równo jak się da. Jeśli powstanie dziurka – nie szkodzi, pozostanie po zwinięciu w środku. Rozłożyć. Rozbić tłuczkiem wyrównując powierzchnię. Przyprawy można wymieszać na pastę lub wcierać je po kolei. Nasmarować mięso z obu stron, zwinąć i odstawić do lodówki na przynajmniej godzinę lub więcej, nawet na całą noc. Po tym czasie piekarnik ustawić na 180 st.

Pieczarki z boczkiem w kostce i cebulą podsmażyć krótko mieszając na mocno rozgrzanej patelni. Jeśli używamy boczku w plastrach rozkładamy go bez podsmażania na mięsie. Do pieczarkowego farszu dodać tartą bułkę, lekko

osolić, dodać szczyptę pieprzu, wymieszać. Rozłożyć na plastry mięsa, pozostawiając ok. centymetrowy, wolny brzeg, docisnąć farsz dłonią. Zwinąć roladę, obsmażyć z każdej strony na mocno rozgrzanej patelni, na niewielkiej ilości tłuszczu.

Ułożyć na roladzie plastry boczku i zawinąć całość ciasto w folię aluminiową. Można też, bez używania folii, związać roladę bawełnianym sznurkiem, byle jak lub równiej i włożyć do rękawa do pieczenia lub żaroodpornego naczynia z przykryciem.

Piec ok. godzinę dwadzieścia minut. Dwadzieścia minut przed końcem pieczenia rozciąć ostrożnie folię lub rękaw i delikatnie rozchylić lub zdjąć pokrywę naczynia żaroodpornego. Wyjąć mięso z piekarnika i pozostawić na 15 minut na kuchennym blacie powstrzymując się od krojenia. Zapobiegnie to wycieknięciu soków ze środka pieczeni.

**Zebrała i opracowała
Zdzisława Lesiak**

Ozdoby świąteczne

z papieru

Jednymi z najłatwiejszych do wykonania i wymagającymi niewielkiej liczby materiałów są ozdoby świąteczne z papieru. Ich wygląd w dużej mierze zależy od Twojej kreatywności. Z papieru możesz stworzyć kolorowe łańcuchy choinkowe oraz przepiękne zawieszki w postaci wycinanek – gwiazdek i śnieżynek.

Wybierz miękki lub średnio-twardy papier, ponieważ jeżeli będzie zbyt twardy, możesz mieć trudności z jego przecinaniem. Przygotuj dodatkowo: ołówek, cyrkiel, ostre nożyczki, igłę i nitkę.

1. Na kartkach za pomocą cyrkla narysuj różnej wielkości okręgi. Wytnij je.

2. Następnie weź wycięte papierowe kółko i złóż na pół (wzdłuż średnicy). Powstanie półokrąg, który znowu składasz na pół.

3. Powtórz składanie na pół kilka razy.

4. Na bokach figury, którą otrzymasz („trójkąt” z zaokrągloną podstawą) zaznacz ołówkiem wzory, które chcesz wyciąć i wytnij nożyczkami.

5. Rozłóż papier – powstanie papierowa gwiazda lub śnieżynka.

6. Nawlecz dekoracyjną nitkę (złotą lub srebrną) na igłę, przekłuj ozdobę i zawiąż pętelkę, która umożliwi zawieszenie wycinanki na choince.

z szyszek

Szyszki to wdzięczny materiał, powszechnie wykorzystywany w przygotowywaniu dekoracji świątecznych.

Łatwo dostępne, pięknie wyglądają, można nimi upiększać gotowe dekoracje. Super wyglądają pomalowane złotą lub srebrną farbą w sprayu, albo sztucznym śniegiem.

Z szyszek zrobisz zawieszki na choinkę, udekorujesz nimi wieniec adwentowy oraz wieniec świąteczny. Wieniec to jeden z najciekawszych pomysłów na dekoracje świąteczne. Przygotuj: gotowy wianek z gałązek (brzozowych lub sztucznych), szyszki jodłowe i świerkowe, błyszczące wstążki, małe bombki choinkowe, świąteczna gałązki np. z jagodami ostrokrzewu, cienki drut miedziany, cążki do drutu, nożyczki.

1. Wianek postaw na stole i wyobraź sobie, w których miejscach warto przymocować do niego szyszki i bombki choinkowe (możesz także rozrysować sobie taki szkic planu na kartce).

2. Przymocuj je miedzianym drucikiem, nadmiar drutu obcinając cążkami.

3. Następnie umieść w wiencu gałązki, mocując je za pomocą drutu lub jutowego sznurka.

4. Potnij wstążeczkę na odcinki o długości ok. 20-25 cm, owiń wokół wienca i zawiąż w ładną kokardę.

5. Całość możesz delikatnie udekorować sztucznym śniegiem.

Oprac. na podst. homla.com.pl

Uroczystość Wszystkich Świętych

Bratkowice, 1 listopada 2023 r.

Mikołaj w przedszkolu

6 grudnia 2023 r.

